

Helsinki, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma, 23. lokakuuta 2013

Nordean osavuosisikatsaus – 3. neljännes 2013

Tuotot, kulut ja pääoma suunnitelmien mukaiset

Konsernijohtaja Christian Clausenin kommentti:

”Nordean tuotot kasvoivat 3 % vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä paikallisissa valuutoissa laskettuna (euroina 1 %), vaikka kasvu oli hidasta ja korot olivat matalat. Kasvu oli pääosin säästämisen tuotteisiin liittyvien palkkiotuottojen ansiota. Kulut laskivat paikallisissa valuutoissa laskettuna hieman (euroina 3 %) ja luottotappiot supistuivat 26 % (28 %). Näin ollen liikevoitto kasvoi 15 % (12 %). Olemme saaneet tärkeimpiin asiakasohjelmiin 87 000 uutta asiakasta 12 viime kuukauden aikana. Lisäksi World Finance -lehti nimesi Nordean Pohjoismaiden parhaaksi pankkikonserniksi.

Ydinvakavaraisuussuhde nousi 2,2 prosenttiyksikköä 14,4 prosenttiin, kun pääomaa kasvatettiin ja luotonanto oli kurinalaista. Kustannustehokkuuteen kiinnitetään edelleen paljon huomiota. Käynnissä olevat tehostamistoimemme tuottavat odotettuakin paremmat tulokset.

Luottojen laatu parani jälleen etenkin shipping-toiminnassa. Luottotappioiden osuus konsernin luotonannosta supistui 0,20 prosenttiin. Ongelmaluottojen määrä pysyi pitkälti aiemmalla tasollaan.”

(Lisää konsernijohtajan kommentteja s. 2)

Vertailu 1–9/2013 vs. 1–9/2012 (Q3/2013 vs. Q2/2013):

- Tuotot pysyivät aiemmalla tasollaan (laskivat 3 %).
- Liikevoitto kasvoi 3 % (pieni 3 %).
- Ydinvakavaraisuussuhde nousi 12,2 prosentista 14,4 prosenttiin (Q2: 14,0 %).
- Kulu/tuotto-suhde pysyi ennallaan 51 prosentissa (Q3: 51 %, Q2: 50 %).
- Nettomääräisten luottotappioiden osuus luotonannosta laski 0,26 prosentista 0,22 prosenttiin (Q3: 0,20 %).
- Oman pääoman tuotto laski 11,4 prosentista 11,2 prosenttiin (Q3: 10,8 %, Q2: 11,5 %).

Keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot ¹ , milj. euroa	Q3 2013	Q2 2013	Muutos, %	Q3 2012	Muutos, %	1-9 2013	1-9 2012	Muutos, %
Rahoituskate	1 386	1 391	0	1 393	-1	4 135	4 181	-1
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	2 426	2 490	-3	2 412	1	7 422	7 428	0
Tulos ennen luottotappioita	1 192	1 234	-3	1 146	4	3 665	3 659	0
Luottotappiot, netto	-171	-186	-8	-236	-28	-555	-654	-15
Luottotappiotasoa (vuositasolla), pistettä	20	22		27		22	26	
Liikevoitto	1 021	1 048	-3	910	12	3 110	3 005	3
Riskisopeutettu tulos	823	853	-4	768	7	2 530	2 446	3
Osakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa (jatkuvat toiminnot)	0,19	0,20		0,17		0,58	0,56	
Osakekohtainen tulos, laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa (toiminnot yht.)	0,19	0,19		0,17		0,58	0,57	
Oman pääoman tuotto, %	10,8	11,5		10,3		11,2	11,4	

¹⁾ Jatkuvien toimintojen tunnusluvut (eivät sisällä Puolan myytävää pankki-, henkivakuutus- ja rahoitustoimintaa).

Lisätietoja:

Christian Clausen, konsernijohtaja, +46 8 614 7804
 Torsten Hagen Jørgensen, konsernin talousjohtaja, +46 8 614 7814
 Rodney Alfvén, sijoittajasuhteet, +46 8 614 7880 (tai +46 72 235 05 15)
 Kati Tommiska, konserniviestintä, 09 165 42320

Nordean visiona on olla vahva eurooppalainen pankki, joka luo merkittävää arvoa asiakkailleen ja omistajilleen ja joka on tunnettu osaavasta henkilöstöstään. ”Teemme sen mahdolliseksi” - autamme asiakkaitamme pääsemään tavoitteisiinsa tarjoamalla heille laajan valikoiman pankkitoimintaan, varallisuudenhoitoon ja vakuutuksiin liittyviä palveluja. Nordealla on noin 11 miljoonaa asiakasta ja konttoreita noin 900 toimipaikassa. Markkina-arvolla mitattuna Nordea on kymmenen suurimman kattavia finanssipalveluja tarjoavan pankin joukossa Euroopassa. Nordea noteerataan NASDAQ OMX:n pörssiessä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa.

Konsernijohtajan kommentti

Taloudellinen toimeliaisuus on alkanut vilkastua hiljaisen kesän jälkeen. Uskomme, että pahin on nyt ohi ja että kaikkien Pohjoismaiden makrotalous paranee vuonna 2014. Odotamme kuitenkin kasvun olevan hidasta lähivuosina, joten toiminnan tehostamiseen kiinnitetään edelleen paljon huomiota. Lisäksi monet tehostamistoimemme tuottavat odotettuaikin paremmat tulokset.

Kolmannen neljänneksen tulos

Kolmas neljännes on tyypillisesti jonkin verran muita hiljaisempi. Näin oli myös tällä kertaa, vaikka etenkin yritysasiakastoiminta vilkastui neljänneksen loppupuolella. Näkyvissä on selviä merkkejä siitä, että pahin on ohi. Kuluttajat ovat olleet varovaisia: säästämisaste on ollut poikkeuksellisen korkea ja kulutus vähäistä. Luottamus on nyt kuitenkin kohentunut yleisesti, kun työttömyys on laskenut, asuntomarkkinat ovat vakaantuneet ja käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet.

Tuottoihin, kuluihin ja pääoman käyttöön liittyvät tehostamistoimet etenivät edelleen neljänneksen aikana.

Tuottoja kasvatettiin hankkimalla uusia asiakkaita, tehostamalla lisämyyntiä ja tarkistamalla hinnoittelua. Panostus entistä vahvempiin asiakassuhteisiin vaikutti myönteisesti palkkiotuottoihin ja muihin tuottoihin. Ne ovat kasvaneet noin 40 prosenttia vuodesta 2008.

Toimintakuluja on leikattu noin 4 prosenttia vuoden 2012 kolmannelta neljännekseltä. Tämä on lieventänyt kustannusinflaation, investointien ja säännösten aiheuttamien kulujen vaikutusta. Etenkin viimeksi mainittu on ollut merkittävä kuluerä. Nordeaa koskee tällä hetkellä 48 tärkeää sääntelykokonaisuutta. Koska odotamme kasvun olevan hidasta, toiminnan tehostamiseen on edelleen kiinnitettävä paljon huomiota. Käynnissä olevat tehostamistoimet tuottavat odotettuaikin paremmat tulokset, joten voimme jatkaa investointeja sähköisiin palveluihimme. Haluamme tarjota asiakkaillemme entistä laajempia ja joustavampia tuotteita ja palveluita.

Luottojen laatu on parantunut etenkin shipping-toiminnassa. Konsernin luottotappiotaso on nyt 20 pistettä. Odotamme myönteisen kehityksen jatkuvan lähivuosina.

Brittiläinen World Finance -lehti nimesi Nordean kolmantena peräkkäisenä vuonna Pohjoismaiden parhaaksi pankkikonserniksi.

Pääomarakenne

Nordean ydinvakavaraisuussuhde parani 2,2 prosenttiyksikköä, kun pääomaa kasvatettiin. Myös luotonannon kurinalaisuus tuki kehitystä. Norjan

riskipainoja koskevat uudet säännökset pienentävät konsernin ydinvakavaraisuussuhdetta 0,09 prosenttiyksikköä. Lisäksi CRD IV -säännökset pienentävät sitä 0,90 prosenttiyksikköä. Näin ollen ydinvakavaraisuussuhde on 13,4 prosenttia, kun otetaan huomioon kaikki CRD IV -säännökset. Edistyneelle sisäisten luottoluokitusten menetelmälle ei ole vielä saatu hyväksyntää, mutta odotamme edelleen saavamme sen.

Liiketoiminta-alueiden tulokset

Vähittäispankki

Kolmannella neljänneksellä saatiin tärkeimpiin asiakasohjelmiin 23 400 uutta asiakasta eli eniten kahteen vuoteen. Yli 1,2 miljoonaa asiakasta käyttää Nordean mobiilipalveluja päivittäisasiointiinsa. Tämä on lähes 80 prosenttia enemmän kuin vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Vaikka kysyntä oli edelleen vähäistä, luotonanto pienille ja keskisuurille yrityksille lisääntyi kolmannella neljänneksellä prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna. Kulut ja riskipainotetut saamiset supistuivat, kun huomiota kiinnitettiin mobiilipankin käyttäjämäärän kasvattamiseen, manuaalisten prosessien tehostamiseen ja vakuuksien käsittelyyn.

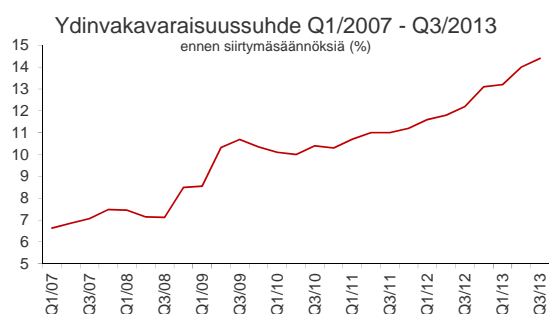
Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat

Vahvistimme asiakassuhteita entisestään ja paransimme markkina-asemaamme. Nordea on pohjoismaisten yritysainojen suurin järjestäjä. Cash management -palvelumme valittiin äskettäin Euromoney-lehdessä Pohjoismaiden ja Baltian parhaaksi. Kulut vähenivät. Lisämyynnin tehostaminen, järjestelmällinen hinnoittelu ja pääoman tehokas käyttö paransivat tuottoja.

Varallisuudenhoito

Hoidossa oleva varallisuus oli ennätysellinen, 228 miljardia euroa. Kasvua tukivat Pohjoismaiden korkea säästämisaste ja huomattava kansainvälinen kiinnostus Nordean rahastoja kohtaan. Järjestimme ennätysellisen paljon säästämistä ja sijoittamista koskevia palveluneuvotteluja. Kasvua vuoden 2012 kolmannelta neljännekseltä oli 11 prosenttia. Vastasimme näin asiakkaiden neuvontatarpeisiin ja -kysyntään. Rahastoissa hoidossa oleva varallisuus vientimarkkinoilla kasvoi 28 prosenttia. Yhteisöasiakkailta hoitoon saatu varallisuus kasvoi vahvasti. Pääoman käytön tehostamiseen tähtäävä hanke eteni suunniteltua nopeammin. Vähän pääomaa vaativien tuotteiden osuus kasvoi 7 prosenttiyksikköä. Yllä mainittujen seikkojen ja tiukan kulukurin ansiosta tuotot ja tulos kasvoivat vakaasti vuoden 2012 kolmannelta neljännekseltä.

Christian Clausen
Konsernijohtaja

Tuloslaskelma^{1,2}

	Q3	Q2	Muutos	Q3	Muutos	1-9	1-9	Muutos
	2013	2013	%	2012	%	2013	2012	%
Miljoonaa euroa								
Rahoituskate	1 386	1 391	0	1 393	-1	4 135	4 181	-1
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	652	664	-2	595	10	1 939	1 786	9
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	346	416	-17	377	-8	1 206	1 332	-9
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta	14	9	56	23	-39	58	60	-3
Muut liiketoiminnan tuotot	28	10		24	17	84	69	22
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	2 426	2 490	-3	2 412	1	7 422	7 428	0
Henkilöstökulut	-732	-753	-3	-738	-1	-2 239	-2 240	0
Muut kulut	-441	-453	-3	-457	-4	-1 355	-1 350	0
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-61	-50	22	-71	-14	-163	-179	-9
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-1 234	-1 256	-2	-1 266	-3	-3 757	-3 769	0
Tulos ennen arvonalentumistappioita	1 192	1 234	-3	1 146	4	3 665	3 659	0
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-171	-186	-8	-236	-28	-555	-654	-15
Liikevoitto	1 021	1 048	-3	910	12	3 110	3 005	3
Tuloverot	-257	-248	4	-226	14	-763	-755	1
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot	764	800	-5	684	12	2 347	2 250	4
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot, verojen jälkeen	12	-29		4		-4	34	
Tilikauden tulos	776	771	1	688	13	2 343	2 284	3

Liiketoiminnan volyymit, avaintiedot^{1,2}

	30.9.	30.6.	Muutos	30.9.	Muutos
	2013	2013	%	2012	%
Miljardia euroa					
Luotot yleisölle	343,2	340,4	1	353,1	-3
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	200,5	196,3	2	207,0	-3
Hoidossa oleva varallisuus	227,8	219,7	4	210,9	8
Oma pääoma ⁶	28,6	27,9	3	27,0	6
Taseen loppusumma ⁶	625,8	621,9	1	711,0	-12

Tunnusluvut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9
	2013	2013	2012	2013	2012
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa (toiminnot yhteensä)	0,19	0,19	0,17	0,58	0,57
Osakekohtainen tulos 12 edeltävältä kuukaudelta, euroa	0,79	0,77	0,76	0,79	0,76
Osakekurssi ³ , euroa	8,95	8,54	7,69	8,95	7,69
Osakkeen kokonaistuotto, %	7,1	5,3	9,3	29,4	26,4
Osakekohtainen oma pääoma ^{3,5} , euroa	7,12	6,94	6,70	7,12	6,70
Liikkeessä olevat potentiaaliset osakkeet ³ , miljoonaa	4 050	4 050	4 050	4 050	4 050
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksen jälkeen, miljoonaa	4 019	4 019	4 026	4 021	4 026
Oman pääoman tuotto, % (jatkuvat toiminnot)	10,8	11,5	10,3	11,2	11,4
Kulu/tuotto-suhde, % (jatkuvat toiminnot)	51	50	52	51	51
Luottotappiotaso, pistettä	20	22	27	21	25
Ydinvakavaraisuussuhde, ennen siirtymäsäännöksiä ^{3,4,5} , %	14,4	14,0	12,2	14,4	12,2
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat, ennen siirtymäsäännöksiä ^{3,4,5} , %	15,3	14,8	13,3	15,3	13,3
Vakavaraisuussuhde, ennen siirtymäsäännöksiä ^{3,4,5} , %	17,5	17,4	15,3	17,5	15,3
Ydinvakavaraisuussuhde ^{3,4,5} , %	10,9	10,7	9,8	10,9	9,8
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat ^{3,4,5} , %	11,5	11,3	10,7	11,5	10,7
Vakavaraisuussuhde ^{3,4,5} , %	13,2	13,3	12,2	13,2	12,2
Ensisijaiset omat varat ^{3,4,5} , miljoonaa euroa	24 338	23 912	23 809	24 338	23 809
Riskipainotetut saamiset, siirtymäsäännösten mukaan ³ , miljardia euroa	211	212	223	211	223
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta) ³ (jatkuvat toiminnot)	29 501	29 255	29 704	29 501	29 704
Riskisopeutettu tulos, miljoonaa euroa (jatkuvat toiminnot)	823	853	768	2 530	2 446
Riskipainotettu tulos, miljoonaa euroa (jatkuvat toiminnot)	257	282	163	814	621
Taloudellinen pääoma ³ , miljardia euroa (toiminnot yhteensä)	23,4	23,6	24,8	23,4	24,8
Taloudellinen pääoma ³ , miljardia euroa (jatkuvat toiminnot)	22,5	22,7	23,8	22,5	23,8
Riskisopeutettu osakekohtainen tulos ³ , euroa (jatkuvat toiminnot)	0,19	0,20	0,17	0,58	0,56
Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto, (RAROCAR), % (jatkuvat toiminnot)	14,4	15,0	12,8	14,8	13,6

¹ Puolan pankki-, henkivakuutus- ja rahoitustoimintojen myynnistä tehdyn sopimuksen seurauksena tuloslaskelman erissä raportoidaan jatkuvat toiminnot, ja aiemmat luvut on oikaistu vastaavasti. Lopetetut toiminnot on erotettu, ja ne esitetään yhtenä tuloseränä. Tase-erät on luokiteltu myytävänä oleviksi omaisuuseriksi vuoden 2013 toisesta neljänneksestä alkaen.

² Nordean konserniliivissa käytetyistä valuuttakursseista kerrotaan liitteessä 1.

³ Kauden lopussa.

⁴ Tammi-syyskuun tulos mukaan lukien. Ruotsin Finanssivalvonnan määräysten mukaan vakavaraisuuslukuja laskettaessa ei oteta huomioon kolmannen neljänneksen tulosta, jota ei ole tilintarkastettu. Näiden määräysten mukaiset luvut ovat seuraavat: rajoituksettomat ensisijaiset omat varat 22 508 miljoonaa euroa (30. syyskuuta 2012: 21 385 milj. euroa), ensisijaiset omat varat 23 872 miljoonaa euroa (30. syyskuuta 2012: 23 398 milj. euroa), omat varat 27 504 miljoonaa euroa (30. syyskuuta 2012: 26 892 milj. euroa), ydinvakavaraisuussuhde 10,6 % (30. syyskuuta 2012: 9,6 %), vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat 11,3 % (30. syyskuuta 2012: 10,5 %), vakavaraisuussuhde 13,0 % (30. syyskuuta 2012: 12,0 %).

⁵ Vuoden 2012 vakavaraisuuslukuja ei ole oikaistu muutetun IAS 19 "Työsuhde-etuudet" -standardin vuoksi.

⁶ Oikaistu muutetun IAS 19 "Työsuhde-etuudet" -standardin vuoksi, ks. liite 1.

Sisällysluettelo

Makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitys.....	5
Konsernin tulos ja kehitys	
Vuoden 2013 kolmas neljännes	5
Tammi-syyskuu 2013	8
Muut tiedot	8
Luottosalkku	8
Pääoma ja riskipainotetut saamiset	9
Varainhankinta ja likviditeetti.....	10
Neljännesvuosittainen kehitys	11
Liiketoiminta-alueet	
Taloudelliset tiedot liiketoiminta-alueittain.....	12
Vähittäispankki	13
Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat	21
Varallisuudenhoito	27
Konsernitoiminnot.....	33
Asiakassegmentit	34
Tilinpäätös	
Nordea-konserni	35
Tilinpäätöksen liitteet.....	39
Nordea Bank AB (publ)	57

Makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitys

M maailman talouslukujen yleinen paraneminen kolmannella neljänneksellä kohensi sijoittajien tunnelmia. Kehitystä tukivat etenkin teollisuuden näkymien laaja-alainen paraneminen ja Yhdysvaltain keskuspankin päätös lykätä arvopaperiostojen vähentämistä. Osakekurssit ja korkotuotot nousivat yleisesti Euroopan ja Yhdysvaltain rahoitusmarkkinoilla. Yhdysvaltain rahapolitiikan mahdolliseen normalisoitumiseen liittyvä epävarmuus kasvatti kuitenkin kurssien heilahteluja kehittyvillä markkinoilla. Euroopassa myös reunavaltioiden talousluvut paranivat, joten alueelliset erot pienenevät.

Makrotalouden trendit

Makrotalouden paraneminen jatkui kolmannella neljänneksellä. Teollisuussektori vahvistui edelleen Yhdysvalloissa, ja maan BKT kasvoi toisella neljänneksellä 2,5 prosenttia. Myös Euroopan talousluvut paranivat etenkin reunavaltioissa, ja euroalueen BKT kasvoi 0,3 prosenttia toisella neljänneksellä. Tämä oli ensimmäinen kasvun neljännes kuuden negatiivisen neljänneksen jälkeen. Työttömyys on noussut Euroopassa vuoden 2011 alkupuolelta lähtien, mutta nyt se on vakaantunut korkealle tasolle 12 prosenttiin.

Pohjoismaiden taloudet ovat yhä yleisesti vahvassa kunnossa. Norjan ja Ruotsin BKT-kasvu oli toisella neljänneksellä hieman odotuksia heikompi, mutta näyttää edelleen siltä, että Norja yltää 2,3 prosentin ja Ruotsi 1,3 prosentin kasvuun vuonna 2013. Euroalueen BKT:n odotetaan supistuvan hieman, joten Norjan ja Ruotsin luvut ovat huomattavasti paremmat. Lisäksi teollisuudesta saadut luvut paranivat molemmissa maissa kolmannella neljänneksellä, mikä viittaa taloudellisen ympäristön kohenemiseen. Tanskassa BKT-kasvu oli toisella neljänneksellä 0,6 prosenttia ja Suomessa 0,2 prosenttia. Luvut olivat hyvin linjassa euroalueen kehityksen kanssa.

Rahoitusmarkkinoiden trendit

Sijoittajien keskuudessa vallitsi myönteinen ilmapiiri. Riskipitoiset sijoitukset kokivat takaiskun toisen neljänneksen lopussa mutta palasivat kolmannella neljänneksellä nousu-uralle. Yhdysvaltalaisien osakkeiden kurssissa nähtiin uusia kriisin jälkeisiä ennätystasoja, ja eurooppalaiset osakkeet hyötyivät Etelä-Euroopan positiivisista talousluvuista. Ydinvaltioiden valtionlainakorot nousivat lähes koko neljänneksen ajan, mutta neljänneksen lopulla ne kääntyivät laskuun. Euroopan suurten reunavaltioiden ja ydinvaltioiden valtionlainojen välinen korkoero kapeni. Riskipreemiot pienenevät yleisesti, kun ilmapiiri parani sijoittajien keskuudessa.

Pohjoismaissa osakekurssit nousivat eurooppalaisten osakekurssien tavoin huomattavasti. Kehitys oli vahvaa etenkin Suomessa, jossa kurssit nousivat 16 prosenttia. Valtionlainamarkkinoilla Ruotsin ja Norjan tämänvuotinen

trendi jatkui, ja näiden maiden valtionlainojen korkoero Saksan valtionlainoihin leveni, kun sijoittajat vähensivät edelleen turvasatamasijoituksiaan Euroopan näkymien parannuttua.

Konsernin tulos ja kehitys

Vuoden 2013 kolmas neljännes

Tuottoja, kuluja ja muita eriä sekä liikevoittoa koskevat kommentit eivät sisällä toimintaa Puolassa. Puolan toimintojen myynnistä tehdyn sopimuksen seurauksena nämä toiminnot on erotettu raportoinnissa lopetetuiksi toiminnoiksi, ja ne esitetään yhtenä tuloseränä.

Tuotot

Tuotot vähenivät 3 prosenttia edellisneljänneksestä 2 426 miljoonaan euroon.

Rahoituskate

Rahoituskate pysyi pitkälti edellisneljänneksen tasolla ja oli 1 386 miljoonaa euroa. Rahoituskatteeseen vaikutti konsernin tuki- ja palvelutoimintojen rahoituskatteen lasku ja se, että neljänneksellä oli yksi päivä enemmän kuin edellisneljänneksellä. Nettomääräinen korkomarginaali* nousi kolmannella neljänneksellä 0,02 prosenttiyksikköä ja oli 1,09 prosenttia. Talletusmarginaalit kapenivat hieman, kun taas luottomarginaalit kohenivat.

Luotonanto yrityksille

Yritysluottojen volyymit pysyivät suurin piirtein edellisneljänneksen tasolla paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun käänteisiä takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Yritysluottojen keskimääräiset volyymit olivat kolmannella neljänneksellä noin prosentin pienemmät kuin edellisneljänneksellä.

Luotot henkilöasiakkaille

Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit nousivat prosentin edellisneljänneksestä paikallisissa valuutoissa laskettuna.

Yritys- ja henkilöasiakkaiden talletukset

Yleisön talletukset kasvoivat 2 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna, ja niitä oli 200 miljardia euroa. Liiketoiminta-alueilla talletukset vähenivät hieman paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Liiketoiminta-alueiden keskimääräiset talletusvolyymit supistuivat edellisneljänneksestä prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

Rahoituskate pieneni edellisneljänneksen 90 miljoonasta eurosta 73 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa siitä, että kesäkuussa erääntyneiden liikkeeseen laskettujen

*) Nettomääräinen korkomarginaali on luotonannosta ja talletuksista saatujen korkotuottojen nettomäärä suhteessa luotto- ja talletusvolyymeihin.

velkojen takaisinostot vaikuttivat edellisneljännekseen positiivisesti.

Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Nettomääräiset palkkiotuotot vähenivät 2 prosenttia edellisneljänneksestä 652 miljoonaan euroon. Kehityksen pääasiallisia syitä olivat arvopaperivälityksestä, arvopaperien liikkeeseenlaskusta ja corporate finance -toiminnasta saatujen palkkiotuottojen kausiluonteinen lasku sekä luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen supistuminen. Varallisuudenhoitoon sekä maksuliikenteeseen ja kortteihin liittyvät palkkiotuotot kasvoivat kolmannella neljänneksellä. Vakuusrahastoihin ja talletussuojajärjestelmiin maksettiin kaikkiaan 34 miljoonaa euroa eli suunnilleen saman verran kuin edellisneljänneksellä.

Säästämisen ja sijoittamisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot

Säästämisen ja sijoittamisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot vähenivät kolmannella neljänneksellä 3 prosenttia 442 miljoonaan euroon. Syynä oli lähinnä arvopaperivälityksestä, arvopapereiden liikkeeseenlaskusta ja corporate finance -toiminnasta sekä säilytys- ja liikkeeseenlaskupalveluista saatujen palkkiotuottojen lasku. Varallisuudenhoitoon liittyvät palkkiotuotot kasvoivat 3 prosenttia. Hoidossa oleva varallisuus kasvoi 4 prosenttia 227,8 miljardiin euroon salkkujen hyvän kehityksen ja uuden hoitoon saadun varallisuuden runsaan nettomäärän ansiosta.

Maksuliikenteeseen ja kortteihin sekä luotonantoon liittyvät palkkiotuotot

Maksuliikenteeseen ja kortteihin liittyvät palkkiotuotot kasvoivat prosentin 237 miljoonaan euroon. Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot vähenivät 6 prosenttia 167 miljoonaan euroon.

Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä

Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski 17 prosenttia edellisneljänneksestä pääosin kausivaihtelujen vuoksi ja oli 346 miljoonaa euroa. Pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat tuotot kuitenkin kasvoivat edellisneljänneksestä.

Pääomamarkkinatoiminnan tuotot asiakastoiminnosta

Asiakaslähtöisen pääomamarkkinatoiminnan tuotot asiakastoiminnosta olivat kausivaihtelujen vuoksi edellisneljänneestä pienemmät. Asiakastoimintojen nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski 172 miljoonaan euroon edellisneljänneksen 240 miljoonasta eurosta.

Pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat tuotot

Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä pääomamarkkinatoiminnassa, jonka tuottoja ei kohdisteta liiketoiminta-alueille, eli tuotot asiakastoimeksiantoihin

sisältyvien riskien hallinnasta, kasvoi 140 miljoonaan euroon edellisneljänneksen 132 miljoonasta eurosta.

Konsernitoiminnot ja eliminoinnit

Konsernin tuki- ja palvelutoimintojen käypään arvoon arvostettavien erien nettotulos kasvoi 35 miljoonaan euroon edellisneljänneksen 25 miljoonasta eurosta. Kasvu tuli pääasiassa korkosidonnaisista eristä. Muiden konsernitoimintojen (sis. eliminoinnit) käypään arvoon arvostettavien erien nettotulos oli kolmannella neljänneksellä -60 miljoonaa euroa (-30 miljoonaa euroa edellisneljänneksellä).

Henki- ja eläkevakuutus

Henki- ja eläkevakuutustoiminnan nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä kasvoi kolmannella neljänneksellä 49 miljoonasta eurosta 59 miljoonaan euroon.

Osuus osakkuusyriyten tuloksesta

Osuus osakkuusyriyten tuloksesta oli 14 miljoonaa euroa, kun se edellisneljänneksellä oli 9 miljoonaa euroa. Osuus Norjan valtion vientirahoituslaitos Eksportfinansin tuloksesta oli 4 miljoonaa euroa (edellisneljänneksellä 2 miljoonaa euroa).

Muut liiketoiminnan tuotot

Muita liiketoiminnan tuottoja oli 28 miljoonaa euroa, kun niitä edellisneljänneksellä oli 10 miljoonaa euroa.

Kulut

Kuluja kertyi 1 234 miljoonaa euroa eli suunnilleen saman verran kuin edellisneljänneksellä paikallisissa valuutoissa laskettuna. Henkilöstökuluja kertyi 732 miljoonaa euroa. Paikallisissa valuutoissa laskettuna ne pienivät prosentin. Muita kuluja kertyi 441 miljoonaa euroa. Paikallisissa valuutoissa laskettuna myös ne vähenivät prosentin. Poistot lisääntyivät hieman edellisneljänneksestä. Vuoden 2012 kolmanteen neljännekseen verrattuna kulut yhteensä pienivät prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun ei oteta huomioon tulosperusteisia palkkioita eikä voittopalkkiojärjestelmiä. Tehostamistoimilla pyritään varmistamaan, että kulut pysyvät suurin piirtein muuttumattomina paikallisissa valuutoissa laskettuna, ja kulukehitys oli tämän tavoitteen mukaista.

Henkilöstömäärä henkilötyövuosina mitattuna oli kolmannen neljänneksen lopussa lähes prosentin suurempi kuin edellisneljänneksen lopussa. Vuoden 2012 kolmannen neljänneksen loppuun verrattuna henkilöstömäärä väheni lähes prosentin.

Kulu/tuotto-suhde heikkeni hieman edellisneljänneksestä ja oli 51 prosenttia.

Tulosperusteisia palkkioita varten varattiin kolmannella neljänneksellä 66 miljoonaa euroa, kun summa edellisneljänneksellä oli 86 miljoonaa euroa.

Kustannustehokkuus

Kustannustehokkuuden parantamiseen tähtäävät toimet etenivät kolmannella neljänneksellä suunnitellusti. Neljänneksen aikana toteutettiin vuositasolla 50 miljoonan euron kululeikkaukset. Tavoitteena on leikata kuluja 350 miljoonaa euroa vuosina 2013–2014.

Henkilöstömäärä on vähentynyt noin 2 400:lla vuoden 2011 toisen neljänneksen ja noin 200:lla vuoden 2012 kolmannen neljänneksen lopusta.

Luottotappiot, netto

Jatkuvien toimintojen nettomääräiset luottotappiot olivat 171 miljoonaa euroa (186 miljoonaa euroa edellisneljänneksellä). Luottotappiotaso oli 20 pistettä (22 pistettä edellisneljänneksellä). Tanskassa kirjattujen luottotappiovarausten määrä pysyi odotetusti korkealla tasolla, kun taas shipping-toiminnassa ne vähenivät edellisneljänneksestä. Muilla osa-alueilla luottotappioita oli vain vähän.

Saatavaryhmäkohtaisten varausten määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä 17 miljoonaa euroa (edellisneljänneksellä niitä purettiin nettomääräisesti 22 miljoonaa euroa).

Luottojen laatu on vakaa. Konsernin sisäiset asiakasluokitukset ovat vahvoja, ja ne pysyivät vakaina sekä yritys- että vähittäisvastuuryhmissä.

Tanskan pankkitoiminnassa nettomääräisiä luottotappioita kirjattiin 75 miljoonaa euroa eli suurin piirtein saman verran kuin edellisneljänneksellä, jolloin niitä oli 77 miljoonaa euroa. Luottotappiotaso oli 45 pistettä (46 pistettä edellisneljänneksellä).

Shipping-toiminnassa nettomääräisiä luottotappioita kirjattiin 20 miljoonaa euroa ja luottotappiotaso oli 68 pistettä. Edellisneljänneksellä tappioita kirjattiin 34 miljoonaa euroa ja luottotappiotaso oli 111 pistettä.

Shipping

Tilanne säiliö- ja kuivarahtialusten markkinoilla jatkui kolmannella neljänneksellä heikkona lähinnä alusten ylitarjonnan vuoksi. Suurten kuivalastialusten segmentissä rahtihinnat kuitenkin nousivat. Vuosi 2013 on viimeinen vuosi, jona toimitetaan paljon uusia aluksia. Tämän pitäisi vakauttaa näitä markkinasegmenttejä keskipitkällä aikavälillä. Matalat rahtihinnat tietyissä shipping-segmenteissä heikensivät vakuusarvoja edelleen, mikä kasvatti luottotappiovarauksia. Varauksia tehtiin kuitenkin aiempaa vähemmän jo kolmantena peräkkäisenä neljänneksenä.

Halukkuus sijoittaa shipping-alalle kasvoi neljänneksen aikana. Lisäksi pääoman saatavuus parani ja pankit olivat aiempaa halukkaampia luotottamaan vahvoja shipping-alan yrityksiä.

Tanska

Tanskan talouskehityksen odotetaan paranevan hieman vuosina 2014–2015. Maantieteellisten alueiden ja toimialojen välillä on kuitenkin eroja. Talous on edelleen hauraalla pohjalla, epävarmuutta on paljon eikä suurta käännettä ole odotettavissa. Yksityinen kulutus ja asuntomarkkinat ovat kestävä ja merkittävän muutoksen tärkeimmät veturit. Kuluttajat ovat olleet aiempaa optimistisempia viime kuukausina. Asuntomarkkinat ovat kehittyneet myönteisesti. Hinnat ovat nousseet, joskin lähinnä suurissa kaupungeissa.

Keskeiset perustekijät ovat yhä suhteellisen suotuisia Tanskassa. Julkinen talous on vahva, korot ovat matalalla, työttömyysaste on vakaa ja matala ja ongelmiin ajautuneiden asuntolaina-asiakkaiden määrä on vähäinen. Useimpien yritysten taloudellinen tilanne on vahva ja näkymät ovat hyvät. Kotimaan markkinoista riippuvaisten yritysten (etenkin vähittäis- ja tukkukauppioiden) tilanne on kuitenkin haasteellinen. Luottotappioiden määrä on edelleen korkealla tasolla.

Liikevoitto

Jatkuvien toimintojen liikevoitto laski 3 prosenttia 1 021 miljoonaan euroon.

Verot

Jatkuvien toimintojen tuloverot olivat 257 miljoonaa euroa. Summaan sisältyy 12 miljoonaa euroa Suomessa maksettua pankkiveroa. Efektiiivinen veroaste oli 25,2 prosenttia, kun se edellisneljänneksellä oli 23,7 prosenttia. Vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä luku oli 24,8 prosenttia, kun Suomessa ei vielä peritty pankkiveroa.

Tulos

Jatkuvien toimintojen tulos pieneni 5 prosenttia edellisneljänneksestä ja oli 764 miljoonaa euroa. Tulos vastaa 10,8 prosentin oman pääoman tuottoa. Kaikkien toimintojen tulos kasvoi prosentin 776 miljoonaan euroon. Lopetettujen toimintojen tulos oli 12 miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen oli 0,19 euroa (0,20 euroa edellisneljänneksellä).

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettu tulos laski edellisneljänneksestä 4 prosenttia 823 miljoonaan euroon. Edellisvuoden kolmanteen neljänneksen verrattuna riskisopeutettu tulos nousi 7 prosenttia.

Valuuttakurssimuutosten vaikutus

Valuuttakurssimuutokset pienensivät tuottoja ja kuluja prosenttiyksikön, kun verrataan kolmannen neljänneksen lukuja edellisneljänneksen lukuihin. Kun vertailuajanjaksona käytetään vuoden 2012 kolmatta neljännettä, valuuttakurssimuutokset pienensivät tuottoja ja kuluja 2 prosenttiyksikköä. Valuuttakurssimuutokset eivät juurikaan vaikuttaneet luotto- ja talletusvolyymeihin, kun verrataan kolmannen neljänneksen lukuja edellisneljänneksen lukuihin. Kun vertailuajanjaksona käytetään vuoden 2012 kolmatta neljännettä, vaikutus luotto- ja talletusvolyymeihin oli -2 prosenttiyksikköä.

Tammi-syyskuu 2013

Tuotot olivat suunnilleen samalla tasolla kuin vuoden 2012 tammi-syyskuussa. Liikevoitto kasvoi 3 prosenttia vuoden 2012 tammi-syyskuusta. Riskisopeutettu tulos kasvoi 3 prosenttia edellisvuodesta.

Valuuttakurssimuutosten vaikutus

Valuuttakurssimuutokset eivät juurikaan vaikuttaneet tuottoihin ja kuluihin, kun verrataan tämän vuoden tammi-syyskuun lukuja vastaavaan ajanjaksoon viime vuonna. Vaikutus luotto- ja talletusvolyymeihin oli noin -2 prosenttiyksikköä.

Tuotot

Rahoituskate pieneni prosentin edellisvuoden tammi-syyskuusta. Luotonannon volyymit supistuivat prosentin paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun käännteisiä takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Yritysluottojen marginaalit kohenivat, kun taas talletusmarginaalit kaventuivat edellisvuodesta.

Nettomääräiset palkkiotuotot kasvoivat 9 prosenttia viime vuoden tammi-syyskuusta. Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski 9 prosenttia.

Kulut

Kulut yhteensä laskivat paikallisissa valuutoissa laskettuna prosentin vuoden 2012 tammi-syyskuuhun verrattuna, kun ei oteta huomioon tulosperusteisia palkkioita eikä voittopalkkiojärjestelmiä. Tehostamistoimilla pyritään varmistamaan, että kulut pysyvät suurin piirtein muuttumattomina paikallisissa valuutoissa laskettuna, ja kulukehitys oli tämän tavoitteen mukaista. Henkilöstökulut laskivat paikallisissa valuutoissa laskettuna prosentin, kun ei oteta huomioon tulosperusteisia palkkioita eikä voittopalkkiojärjestelmiä.

Luottotappiot, netto

Jatkuvien toimintojen luottotappioiden nettomäärä pieneni 555 miljoonaan euroon. Luottotappioiden tulos oli 22 pistettä (edellisvuonna 26 pistettä).

Tulos

Jatkuvien toimintojen tulos kasvoi 4 prosenttia 2 347 miljoonaan euroon. Kaikkien toimintojen tulos kasvoi 3 prosenttia 2 343 miljoonaan euroon.

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettu tulos kasvoi 3 prosenttia edellisvuodesta.

Muut tiedot**Nordean luottosalkku**

Luotonanto kasvoi paikallisissa valuutoissa laskettuna hieman edellisneljänneksestä ja oli 306 miljardia euroa, kun käännteisiä takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Luottojen yleinen laatu oli kolmannella neljänneksellä edelleen vahva. Sisäisten luokitusmuutosten vaikutus sekä yritys- että vähittäisvastuiden salkussa oli pääosin vakaa.

Ongelmaluottojen osuus luotonannosta pieneni 182 pisteeseen (edellisneljänneksellä 185 pistettä).

Ongelmaluottojen bruttomäärä oli suunnilleen samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä. Luottotappiovarausten osuus bruttomääräisistä ongelmaluotoista oli sama kuin edellisneljänneksellä eli 43 prosenttia.

Luottotappioiden ja ongelmaluottojen tulos*

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012
Pistettä luotonannosta					
Luottotappioiden tulos (vuositasolla), konserni	20 ¹	22 ¹	22 ¹	27 ¹	27 ¹
Luottotappioiden tulos (vuositasolla), josta saatavakohtaiset	18	24	18	29	26
Luottotappioiden tulos (vuositasolla), josta saatavaryhmäkohtaiset	2	-2	4	-2	1
Pankkitoiminta,					
Tanska	45 ¹	46 ¹	47 ¹	55 ¹	87 ¹
Suomi	12	7	12	13	19
Norja	7	-11	9	11	7
Ruotsi	7	11	7	7	3
Baltian maat	-19	33	19	47	5
Suuryrityspalvelut	41	50	34	33	-2
Shipping, Offshore & Oil Services	68	111	122	185	159
Ongelmaluotot, brutto / luotot yhteensä, konserni	182	185	181	188	181
- muut kuin järjestämättömät	57 %	57 %	57 %	58 %	58 %
- järjestämättömät	43 %	43 %	43 %	42 %	42 %
Luottotappiovaraukset / luotot yhteensä, konserni	79	79	78	77	74
Luottotappiovaraukset / ongelmaluotot, brutto, konserni	43 %	43 %	43 %	41 %	41 %

¹ Luottotappioiden tulos, kun Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyviä varauksia ei oteta huomioon. Nämä varaukset mukaan lukien: konserni 20, 22, 23, 27 ja 27 pistettä; Tanskan pankkitoiminta 45, 46, 52, 55 ja 89 pistettä.

* Ks. määritelmät s. 56.

Markkinariski

Korollisia arvopapereita oli kolmannen neljänneksen lopussa 93 miljardia euroa. Summasta 22 miljardia euroa

liittyi henkivakuutustoimintaan ja loput likviditeettipuskuriin ja kaupankäyntisalkkuihin. Salkusta 28 prosenttia oli valtioiden tai kuntien lainoja ja 33 prosenttia kiinnitysluottolaitosten lainoja, kun ei oteta huomioon vakuudeksi annettuja arvopapereita, joita oli 6 miljardia euroa.

Value at Risk -analyysillä (VaR) mitattu kokonaismarkkinariski pieneni edellisneljänneksestä 13 miljoonaa euroa 71 miljoonaan euroon korkoriskin vähenemisen vuoksi.

Markkinariski

Miljoonaa euroa	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q3 2012
Kokonaisriski, VaR	71	84	42	34
Korkoriski, VaR	76	93	50	33
Osakeriski, VaR	4	4	11	11
Valuuttakurssiriski, VaR	7	6	7	6
Luottomarginaaliriski, VaR	16	17	20	15
Hajautusvaikutus	31 %	31 %	53 %	48 %

Tase

Taseen loppusumma kasvoi edellisneljänneksen lopusta prosentin 626 miljardiin euroon.

Pääoma ja riskipainotetut saamiset

Konsernin ydinvakavaraisuussuhde oli kolmannen neljänneksen lopussa 14,4 prosenttia ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista eli 0,4 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisneljänneksen lopussa. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin parani 0,5 prosenttiyksikköä 15,3 prosenttiin ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista. Vakavaraisuussuhde parani 0,1 prosenttiyksikköä 17,5 prosenttiin ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista. Ydinvakavaraisuussuhteen paraneminen perustuu vahvoihin tuloksiin ja riskipainotettujen saamisten käytön tehostamiseen neljänneksen aikana. Vakavaraisuussuhde parani vähemmän kuin ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin, koska kolmannella neljänneksellä lunastettiin yksi etuoikeudeltaan muita huonompi laina.

Riskipainotettuja saamisia oli 159,6 miljardia euroa ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista. Luku on 2,0 miljardia euroa eli 1,2 prosenttia pienempi kuin edellisneljänneksellä. Riskipainotettujen saamisten vähentymisestä 0,7 miljardia euroa saatiin aikaan tehostamalla riskipainotettujen saamisten käyttöä. Kehitystä tuki myös valuuttakurssimuutosten vaikutus.

Kun Basel II -siirtymäsäännökset otetaan huomioon, ydinvakavaraisuussuhde oli 10,9 prosenttia. Omien varojen yhteismäärä oli 28,0 miljardia euroa ja ensisijaisten omien varojen yhteismäärä 24,3 miljardia euroa. Rajoituksettomia ensisijaisia omia varoja oli 23,0 miljardia euroa.

Taloudellinen pääoma oli kolmannen neljänneksen lopussa 23,4 miljardia euroa eli 0,2 miljardia euroa vähemmän kuin edellisneljänneksen lopussa.

Ruotsin Finanssivalvonta julkisti 21. toukokuuta 2013 päätöksen ottaa ruotsalaisissa asuntolainoissa käyttöön 15 prosentin vähimmäisriskipaino marraskuussa 2012 tehdyn esityksen mukaisesti. Vähimmäisriskipainon käyttöönotto on pilari 2:n mukainen valvontatoimenpide. Tämä ei vaikuta raportoituihin vakavaraisuussuhteisiin, koska ne lasketaan pilari 1:n säännösten mukaisesti. Osana pilari 2:n mukaista vakavaraisuuden hallintaprosessia ja omaa sisäistä valvontaansa Nordea on jo pitkään kohdistanut asuntolainajärjestelyihin ylimääräistä pääomaa, joka vastaa nyt määriteltyä vähimmäisriskipainoa. Pilari 1:n mukainen keskimääräinen riskipaino oli 30. syyskuuta Nordean ruotsalaisessa asuntolainasalkussa 5,4 prosenttia. Tämän perusteella pankin on varattava pilari 2:n mukaisesti pääomaa määrä, joka vastaa riskipainotetulta volyymiltaan 4,0 miljardia euroa. Rajoituksettomia ensisijaisia omia varoja koskeva vaatimus on Ruotsissa vuodesta 2015 eteenpäin 12 prosenttia. Tämän ja Ruotsin Finanssivalvonnan edellä mainitun päätöksen perusteella Nordean on varattava ruotsalaisia asuntolainoja varten noin 0,5 miljardia euroa lisää rajoituksettomia ensisijaisia omia varoja, mikä tarkoittaa ydinvakavaraisuussuhteessa noin 0,31 prosenttiyksikköä pilari 1:n mukaan laskettuna.

Vakavaraisuussuhteet

%	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q3 2012*
<i>Ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista:</i>				
Ydinvakavaraisuussuhde	14,4	14,0	13,2	12,2
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat	15,3	14,8	14,0	13,3
Vakavaraisuussuhde	17,5	17,4	16,5	15,3
<i>Siirtymäsäännösten huomioon ottamisen jälkeen:</i>				
Ydinvakavaraisuussuhde	10,9	10,7	10,2	9,8
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat	11,5	11,3	10,9	10,7
Vakavaraisuussuhde	13,2	13,3	12,8	12,2
Ydinvakavaraisuussuhde, Basel III (sis. uudet Norjan riskipainot)	13,4	13,1	12,1	

* Vakavaraisuuslukuja ei ole oikaistu IAS 19 -standardin vuoksi. Proforma-vaikutus ennen siirtymäsäännöksiä olisi ollut noin 0,15 prosenttiyksikköä pienempi kuin ”Ydinvakavaraisuussuhde” ja ”Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat”. Siirtymäsäännösten jälkeen vastaava pienennys olisi ollut noin 0,12 prosenttiyksikköä.

Pääomaa koskevat säännökset Norjassa

Norjan valtiovarainministeriö ilmoitti 13. lokakuuta 2013, että nykyinen Basel II -säännösten mukainen henkilöasiakkaiden asuntoluottojen tappio-osuutta (LGD) koskeva 10 prosentin alaraja nousee 20 prosenttiin 1. tammikuuta 2014. Tämän arvioidaan nostavan Nordean riskipainotettuja saamisia noin 1,0 miljardia euroa. Tällöin

Nordea-konsernin ydinvakavaraisuussuhde pieneni 0,09 prosenttiyksikköä ja Nordea Bank Norge -konsernin ydinvakavaraisuussuhde 0,52 prosenttiyksikköä. Lisäksi valtiovarainministeriö vahvisti, että Basel I -säännösten mukaista alarajaa käytetään Norjassa edelleen sisäisten luottoluokitusten menetelmiin sovellettavana varautumisjärjestelyinä.

Nordean varainhankinta ja likviditeetti

Nordea laski kolmannen neljänneksen aikana liikkeeseen noin 4,6 miljardia euroa pitkäaikaisia lainoja, joista noin 3,7 miljardia euroa oli kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla liikkeeseen laskettuja ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia vakuudellisia joukkolainoja. Tanskalaiset vakuudelliset lainat eivät sisälly lukuun.

Nordea laski neljänneksen aikana liikkeeseen 1,5 miljardin euron viisivuotisen kiinteäkorkoisen vakuudellisen joukkolainan.

Likviditeettiriskin hallinta kattaa Nordeassa sekä lyhyen aikavälin likviditeettiriskin että pitkän aikavälin rakenteellisen likviditeettiriskin.

Rakenteellista likviditeettiriskiä mitataan Nordeassa sisäisellä mallilla, joka on käsitteellisesti samankaltainen kuin ehdotettu pysyvän varainhankinnan vaatimus (net stable funding ratio), mutta siinä käytetään sisäisiä oletuksia varojen ja velkojen pysyvyydestä. Mallia käytetään myös rakenteellisen likviditeettiriskin rajaamiseen. Nordea on viime vuosina jatkuvasti pidentänyt pitkäaikaisen rahoituksen keskimääräistä maturiteettia ja kasvattanut pitkäaikaisen rahoituksen osuutta kokonaisrahoituksesta. Viimeksi mainittu oli kolmannen neljänneksen lopussa noin 73 prosenttia (62 prosenttia vuonna 2008). Nordean rakenteellinen likviditeettiriski on pienentynyt parin vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Nordea pitää likviditeettiriskiä koskevan läpinäkyvyyden lisäämistä hyvänä asiana ja odottaa lisätietoja pysyvän varainhankinnan vaatimuksen lopullisesta määritelmästä.

Tällä hetkellä Nordea kuitenkin katsoo sitä koskevien tietojen julkistamisen olevan ennen aikaista. Pysyvän varainhankinnan vaatimuksen tämänhetkinen määritelmä ei vastaa Pohjoismaiden rahoitusmarkkinoiden rakennetta. Tämä koskee esimerkiksi asuntolainamarkkinoita.

Lyhytaikaista likviditeettiriskiä mitataan useilla menetelmillä, joista yksi on maksuvalmiusvaatimus (liquidity coverage ratio, LCR). Nordea-konsernia koskeva LCR-maksuvalmius oli Ruotsin Finanssivalvonnan LCR-määritelmän mukaan kolmannen neljänneksen lopussa 134 prosenttia. Euromääräinen maksuvalmius oli 194 prosenttia ja dollarimääräinen maksuvalmius 158 prosenttia. Ehdotetun uuden Basel-määritelmän mukaan konsernin kokonaismaksuvalmius ja valuuttakohtaiset maksuvalmiudet olisivat tätäkin korkeampia. Erittäin likvideistä keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista ja Basel III / CRD IV -säännöksiä lähes vastaavista arvopapereista koostuva likviditeettipuskuri oli kolmannen neljänneksen lopussa 66 miljardia euroa (66 miljardia euroa edellisneljänneksen lopussa).

Sopimus Puolan pankki-, henkivakuutus- ja rahoitustoiminnan myynnistä

Puolan toimintojen myynnistä tehdyn sopimuksen seurauksena Puolan toiminnot on erotettu raportoinnissa lopetetuiksi toiminnoiksi, ja ne esitetään yhtenä tuloseränä.

Kauppa odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä, ja sen toteutuminen edellyttää viranomaisten lupaa.

Nordean osake

Nordean osakekurssi nousi NASDAQ OMX:n Pohjoismaisessa Pörssissä kolmannen neljänneksen aikana 75,00 Ruotsin kruunusta 77,50 Ruotsin kruunuun. Ruotsin valtio myi 25. syyskuuta loput 7,0 prosenttia omistamistaan Nordean liikkeessä olevista osakkeista. Noin 75 prosenttia osakkeista myytiin muille kuin pohjoismaisille sijoittajille.

Neljännesvuosittainen kehitys, konserni

	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	1-9	1-9
Miljoonaa euroa	2013	2013	2013	2012	2012	2013	2012
Rahoituskate	1 386	1 391	1 358	1 382	1 393	4 135	4 181
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	652	664	623	682	595	1 939	1 786
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	346	416	444	442	377	1 206	1 332
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	9	35	33	23	58	60
Muut liiketoiminnan tuotot	28	10	46	31	24	84	69
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	2 426	2 490	2 506	2 570	2 412	7 422	7 428
Hallintokulut:							
Henkilöstökulut	-732	-753	-754	-749	-738	-2 239	-2 240
Muut kulut	-441	-453	-461	-458	-457	-1 355	-1 350
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-61	-50	-52	-88	-71	-163	-179
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-1 234	-1 256	-1 267	-1 295	-1 266	-3 757	-3 769
Tulos ennen arvonalentumistappioita	1 192	1 234	1 239	1 275	1 146	3 665	3 659
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-171	-186	-198	-241	-236	-555	-654
Liikevoitto	1 021	1 048	1 041	1 034	910	3 110	3 005
Tuloverot	-257	-248	-258	-215	-226	-763	-755
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot	764	800	783	819	684	2 347	2 250
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot, verojen jälkeen	12	-29	13	23	4	-4	34
Tilikauden tulos	776	771	796	842	688	2 343	2 284
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa (toiminnot yhteensä)	0,19	0,19	0,20	0,21	0,17	0,58	0,57
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen 12 edeltävältä kuukaudelta, euroa (toiminnot yhteensä)	0,79	0,77	0,79	0,78	0,76	0,79	0,76

Liiketoiminta-alueet

	Nordea-konserni – jatkuvat toiminnot																	
	Vähittäispankki			Suurasiakkaat ja pääoma-markkinat			Varallisuuden-hoito			Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot			Konsernitoinnit, muut ja eliminoinnit			Nordea-konserni		
	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos	Q3	Q2	Muutos
Miljoonaa euroa	2013	2013		2013	2013		2013	2013		2013	2013		2013	2013		2013	2013	
Rahoituskate	954	956	0 %	290	282	3 %	32	37	-14 %	73	90	-19 %	37	26	42 %	1 386	1 391	0 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	270	265	2 %	148	147	1 %	252	253	0 %	-3	-2		-15	1		652	664	-2 %
Nettotos kättään arvoon arvostettavista eristä	68	88	-23 %	221	249	-11 %	82	84	-2 %	35	25	40 %	-60	-30		346	416	-17 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	7	9	-22 %	0	0		0	0		0	0		7	0		14	9	56 %
Muut tuotot	19	11	73 %	1	-3		7	11	-36 %	1	2	-50 %	0	-11	-100 %	28	10	180 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 318	1 329	-1 %	660	675	-2 %	373	385	-3 %	106	115	-8 %	-31	-14		2 426	2 490	-3 %
Henkilöstökulut	-340	-345	-1 %	-185	-204	-9 %	-115	-118	-3 %	-51	-59	-14 %	-41	-27	52 %	-732	-753	-3 %
Muut kulut	-359	-377	-5 %	-14	-13	8 %	-70	-74	-5 %	1	4	-75 %	1	7	-86 %	-441	-453	-3 %
Poistot	-25	-25	0 %	-8	-9	-11 %	-2	-1	100 %	-11	-11	0 %	-15	-4		-61	-50	22 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-724	-747	-3 %	-207	-226	-8 %	-187	-193	-3 %	-61	-66	-8 %	-55	-24	129 %	-1 234	-1 256	-2 %
Arvon alentumistappiot luotoista, netto	-107	-95	13 %	-62	-86	-28 %	0	-4	-100 %	0	0		-2	-1	100 %	-171	-186	-8 %
Liikevoitto	487	487	0 %	391	363	8 %	186	188	-1 %	45	49	-8 %	-88	-39		1 021	1 048	-3 %
Kulu/tuotto-suhde, %	55	56		31	33		50	50		58	57					51	50	
RAROCAR, %	14	14		16	16		25	26								14	15	
Taloudellinen pääoma	11 092	11 190	-1 %	8 001	8 200	-2 %	2 247	2 202	2 %	608	583	4 %	577	585		22 525	22 760	-1 %
Riskipainotetut saamis	77 623	78 468	-1 %	61 303	62 633	-2 %	2 818	2 812	0 %	4 500	4 409	2 %	13 343	13 309		159 587	161 631	-1 %
Henkilöstömäärä (henkilötövuotta)	17 428	17 331	1 %	6 019	5 933	1 %	3 480	3 439	1 %	1 650	1 629	1 %	924	923		29 501	29 255	1 %
Volymit, miljardia euroa:																		
Luotonanto yrityksille	85,3	85,1	0 %	96,4	95,1	1 %							5,4	5,5		187,1	185,7	1 %
Asuntoluotot	122,8	121,6	1 %	0,5	0,4	25 %	5,8	5,7	2 %							129,1	127,7	1 %
Kulutusluotot	23,8	23,8	0 %				3,2	3,2	0 %							27,0	27,0	0 %
Luotonanto yhteensä	231,9	230,5	1 %	96,9	95,5	1 %	9,0	8,9	1 %				5,4	5,5		343,2	340,4	1 %
Yritysten talletukset	43,6	43,6	0 %	67,4	60,9	11 %							3,4	4,8		114,4	109,3	5 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	74,7	75,7	-1 %	0,2	0,2	0 %	11,2	11,1	1 %							86,1	87,0	-1 %
Talletukset yhteensä	118,3	119,3	-1 %	67,6	61,1	11 %	11,2	11,1	1 %				3,4	4,8		200,5	196,3	2 %

	Nordea-konserni – jatkuvat toiminnot																	
	Vähittäispankki			Suurasiakkaat ja pääoma-markkinat			Varallisuuden-hoito			Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot			Konsernitoinnit, muut ja eliminoinnit			Nordea-konserni		
	1-9	2012	Muutos	1-9	2012	Muutos	1-9	2012	Muutos	1-9	2012	Muutos	1-9	2012	Muutos	1-9	2012	Muutos
Miljoonaa euroa	2013	2012		2013	2012		2013	2012		2013	2012		2013	2012		2013	2012	
Rahoituskate	2 865	2 843	1 %	850	881	-4 %	102	110	-7 %	235	315	-25 %	83	32	159 %	4 135	4 181	-1 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	808	847	-5 %	419	398	5 %	741	571	30 %	-7	-9		-22	-21		1 939	1 786	9 %
Nettotos kättään arvoon arvostettavista eristä	247	233	6 %	695	839	-17 %	254	273	-7 %	79	79	0 %	-69	-92		1 206	1 332	-9 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	21	14	50 %	0	0		0	0		-1	-1		38	47	-19 %	58	60	-3 %
Muut tuotot	61	41	49 %	1	3	-67 %	25	21	19 %	7	68	-90 %	-10	-64		84	69	22 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	4 002	3 978	1 %	1 965	2 121	-7 %	1 122	975	15 %	313	452	-31 %	20	-98		7 422	7 428	0 %
Henkilöstökulut	-1 030	-1 029	0 %	-586	-595	-2 %	-352	-349	1 %	-162	-155	5 %	-109	-112	-3 %	-2 239	-2 240	0 %
Muut kulut	-1 115	-1 129	-1 %	-46	-63	-27 %	-216	-220	-2 %	6	-37		16	99	-84 %	-1 355	-1 350	0 %
Poistot	-75	-76	-1 %	-27	-29	-7 %	-5	-5	0 %	-31	-29	7 %	-25	-40	-38 %	-163	-179	-9 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-2 220	-2 234	-1 %	-659	-687	-4 %	-573	-574	0 %	-187	-221	-15 %	-118	-53	123 %	-3 757	-3 769	0 %
Arvon alentumistappiot luotoista, netto	-333	-453	-26 %	-216	-215	0 %	-3	0		0	0		-3	14		-555	-654	-15 %
Liikevoitto	1 449	1 291	12 %	1 090	1 219	-11 %	546	401	36 %	126	231	-45 %	-101	-137		3 110	3 005	3 %
Kulu/tuotto-suhde, %	56	56		34	32		51	59		60	49					51	51	
RAROCAR, %	14	13		15	15		25	20								15	14	
Taloudellinen pääoma	11 092	11 894	-7 %	8 001	8 715	-8 %	2 247	2 031	11 %	608	609	0 %	577	595		22 525	23 844	-6 %
Riskipainotetut saamis	77 623	88 292	-12 %	61 303	69 385	-12 %	2 818	3 512	-20 %	4 500	4 883	-8 %	13 343	12 938		159 587	179 010	-11 %
Henkilöstömäärä (henkilötövuotta)	17 428	17 648	-1 %	6 019	6 121	-2 %	3 480	3 466	0 %	1 650	1 579	4 %	924	890		29 501	29 704	-1 %
Volymit, miljardia euroa:																		
Luotonanto yrityksille	85,3	91,1	-6 %	96,4	97,6	-1 %							5,4	1,7		187,1	190,4	-2 %
Asuntoluotot	122,8	122,2	0 %	0,5	0,4	25 %	5,8	5,4	7 %							129,1	128,0	1 %
Kulutusluotot	23,8	24,8	-4 %				3,2	3,1	3 %							27,0	27,9	-3 %
Luotonanto yhteensä	231,9	238,1	-3 %	96,9	98,0	-1 %	9,0	8,5	6 %				5,4	1,7		343,2	346,3	-1 %
Yritysten talletukset	43,6	43,7	0 %	67,4	70,3	-4 %							3,4	3,8		114,4	117,8	-3 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	74,7	75,2	-1 %	0,2	0,2	0 %	11,2	11,1	1 %							86,1	86,5	0 %
Talletukset yhteensä	118,3	118,9	-1 %	67,6	70,5	-4 %	11,2	11,1	1 %				3,4	3,8		200,5	204,3	-2 %

Taulukon luvut sisältävät jatkuvat toiminnot. Lopetettujen toimintojen tulos ja volymit esitetään konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa. Lopetettujen toimintojen riskipainotetut saamis

sisältyvät Konsernitoinnit, muut ja eliminoinnit-taulukkoon.

Vähittäispankki

Liiketoiminta-alueeseen kuuluu vähittäispankkitoiminta Pohjoismaissa ja Baltian maissa, ja se sisältää arvoketjun kaikki osat. Noin 10 miljoonalle asiakkaalle tarjotaan laaja tuotevalikoima. Heitä palvellaan yhteensä 803 toimipaikassa sekä puhelinpalvelussa ja sähköisissä kanavissa.

Liiketoiminta

Nordean pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuva strategia sai syyskuussa jälleen tunnustusta, kun World Finance -lehti nimesi Nordean kolmantena peräkkäisenä vuotena parhaaksi pankkikonserniksi Pohjoismaissa.

Avain- ja Premium-asiakkaita oli yhteensä 3,08 miljoonaa. Nordealle uusia avain- ja Premium-asiakkaita saatiin kolmannella neljänneksellä 23 400. Henkilö- ja yritysasiakkaiden kanssa järjestettiin neljänneksen aikana 0,4 miljoonaa palveluneuvottelua.

Henkilötyövuotta kohti laskettu asiakasmäärä oli 372, joten se kasvoi 4 prosenttia vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä, jolloin se oli 359.

Nordea kehittää jatkuvasti monikanavaisia palvelujaan, jotta asiakkaiden erilaiset asiointimieltymykset ja taloudelliset tarpeet voidaan ottaa huomioon. Verkkopankki-istuntojen määrä pysyi suunnilleen aiemmalla tasollaan. Mobiilipankki-istuntojen määrä lisääntyi vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä 84 prosenttia. Vuoden 2013 toisesta neljänneksestä mobiilipankki-istuntojen määrä lisääntyi 7,8 miljoonalla. Mobiilipankkia käyttävien asiakkaiden määrä on kasvanut Pohjoismaissa lähes 80 prosenttia vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä.

Pankkiasiointi hoituu entistä useammin puhelinpalvelun avulla. Koko henkilöstö on saanut täydennyskoulutusta ja neuvontaan liittyvää osaamista on lisätty. Esimerkiksi Tanskan puhelinpalvelussa työskentelee nyt 70 erityisen koulutuksen saanutta neuvojaa. He pystyvät antamaan asiakkaille neuvontaa myös monimutkaisissa raha-asioissa, jotka oli aiemmin hoidettava konttorissa.

Nordea mukauttaa eri palvelukanavat asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin ja asiointitapoihin, minkä lisäksi prosesseja yhdenmukaistetaan ja optimoidaan eri kanavissa. Näin parannetaan kustannustehokkuutta ja tarjotaan entistä parempia asiakaskokemuksia. Yksi esimerkki tästä on sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto Norjassa. Sen käyttö aloitettiin kesäkuussa, minkä jälkeen 60 prosenttia uusista talletustuotteista on otettu käyttöön paperittomasti. Tämä ratkaisu helpottaa asiakkaiden asiointia samalla kun se pienentää paperiin, tulostukseen ja postitukseen liittyviä kuluja sekä vähentää manuaalisia tehtäviä.

Ruotsissa käytetään asuntolainalupausten antamisessa uutta automaattista prosessia sekä sähköisissä kanavissa että konttoreissa. Myös se on esimerkki onnistuneesta uudistuksesta, joka on tuonut etuja asiakkaille, vähentänyt kuluja ja edistänyt Nordean yhtenäistä toimintatapaa. Se helpottaa myös Ruotsin Finanssivalvonnan tilastollista seuranta koskevien vaatimusten noudattamista.

Tulos

Tuotot pienenevät hieman, mutta paikallisissa valuutoissa laskettuna ne kasvoivat jonkin verran sekä edellisneljänneksestä että vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä.

Rahoituskate pysyi lähes samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä. Uudelleenhinnoittelun vaikutus väheni, mutta luottomarginaalit kehittivät edelleen positiivisesti. Lyhyet markkinakorot pysyivät matalalla tasolla, joten talletuksista saaduissa tuotoissa tapahtui vain pieniä muutoksia.

Joillakin markkinoilla näkyi merkkejä yritysluottojen kysynnän paranemisesta. Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit kasvoivat paikallisissa valuutoissa laskettuna kaikissa maissa.

Säästämisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot kehittivät edelleen positiivisesti. Yritys- ja pääomamarkkinajärjestelyihin liittyvät palkkiotuotot kärsivät kuitenkin toiminnan hiljenemisestä heinä- ja elokuussa.

Kulut pienenevät kausivaihtelujen vuoksi toisesta neljänneksestä. Henkilöstömäärä laski prosentin edellisvuoden kolmannesta neljänneksestä, kun tehostamistoimet jatkuivat koko arvoketjussa. Nämä toimet kompensoivat selvästi inflaation, mobiilipankkiin tehtyjen investointien kasvun ja compliance-toimintojen vahvistamisen vaikutukset.

Riskipainotetut saamiset pienenevät kolmannella neljänneksellä prosentin. Pääoman käytön tehostamista jatkettiin, ja neljänneksen aikana toteutettiin useita parannuksia esimerkiksi vakuuksien käsittelyyn liittyvissä prosesseissa.

Luottotappioiden nettomäärä väheni neljäntenä peräkkäisenä neljänneksenä, kun Norjassa edellisneljänneksellä kirjattuja palautuksia aikaisemmin kirjatuista luottotappioista ei oteta huomioon. Luottotappioiden taso oli 18 pistettä (17 pistettä toisella neljänneksellä, kun Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyviä varauksia ei oteta huomioon).

Vähittäispankki yhteensä	Muutos paikall. valuutoissa								
	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa									
Rahoituskate	954	956	955	976	957	0 %	0 %	1 %	2 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	270	265	273	291	288	2 %	-6 %	3 %	-3 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	68	88	91	58	66	-23 %	3 %	-21 %	9 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	26	20	36	48	20	30 %	30 %	30 %	34 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	1 318	1 329	1 355	1 373	1 331	-1 %	-1 %	0 %	2 %
Henkilöstökulut	-340	-345	-345	-351	-348	-1 %	-2 %	0 %	0 %
Muut kulut ilman poistoja	-359	-377	-379	-404	-376	-5 %	-5 %	-4 %	-2 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-724	-747	-749	-786	-755	-3 %	-4 %	-2 %	-2 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	594	582	606	587	576	2 %	3 %	4 %	6 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-107	-95	-131	-140	-184	13 %	-42 %	13 %	-41 %
Liikevoitto	487	487	475	447	392	0 %	24 %	2 %	29 %
Kulu/tuotto-suhde, %	55	56	55	57	57				
RAROCAR, %	14	14	14	13	13				
Taloudellinen pääoma	11 092	11 190	11 073	11 248	11 894	-1 %	-7 %	-1 %	-4 %
Riskipainotetut saamiset	77 623	78 468	81 284	82 332	88 292	-1 %	-12 %	-1 %	-10 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	17 428	17 331	17 390	17 459	17 648	1 %	-1 %		
Volyymit, miljardia euroa:									
Luotonanto yrityksille	85,3	85,1	87,6	88,2	91,1	0 %	-6 %	1 %	-3 %
Asuntoluotot	122,8	121,6	123,4	122,6	122,2	1 %	0 %	1 %	3 %
Kulutusluotot	23,8	23,8	24,2	24,2	24,8	0 %	-4 %	0 %	-3 %
Luotonanto yhteensä	231,9	230,5	235,2	235,0	238,1	1 %	-3 %	1 %	0 %
Yritysten talletukset	43,6	43,6	44,4	45,8	43,7	0 %	0 %	0 %	3 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	74,7	75,7	76,1	75,4	75,2	-1 %	-1 %	-1 %	1 %
Talletukset yhteensä	118,3	119,3	120,5	121,2	118,9	-1 %	-1 %	-1 %	2 %

Lukuja on oikaistu lähinnä siksi, että likviditeettipreemioiden ja nettomäärien luottotappioiden kohdistusta suhteessa konsernitoimintoihin on muutettu.

Pankkitoiminta, Tanska

Liiketoiminta

Liiketoiminta kehittyi kolmannella neljänneksellä vakaasti, vaikka taloudellinen toimeliaisuus oli Tanskassa vähäistä. Pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuva toimintamalli kiinnostaa edelleen asiakkaita. Nordealle uusia avain- ja Premium-asiakkaita saatiin neljänneksen aikana 7 800 eli 16 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä.

Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit nousivat hieman neljänneksen aikana. Asuntomarkkinoiden vakaantuminen jatkui etenkin suurimpien kaupunkien kerrostaloasuntojen markkinoilla. Asuntoluottojen volyymit kasvoivat samoin kuin Nordean markkinaosuus.

Neljänneksen aikana saatiin edelleen uusia yritysasiakkaita. Yritysluottojen volyymit pysyivät suurin piirtein edellisneljänneksen tasolla, vaikka kilpailu etenkin suurista yritysasiakkaista kiristyi. Talletusvolyymit kasvoivat hieman.

Vähittäispankin alueiden määrä pieneni 1. lokakuuta 19:stä 12:een. Näin aluekohtaiset asiakasmäärät kasvavat, neuvontaan liittyvää osaamista vahvistetaan ja toimintaa tehostetaan.

Tulos

Rahoituskate parani hieman toisesta neljänneksestä, mutta kasvu ei riittänyt kompensoimaan palkkiotuottojen ja muiden tuottojen laskua, joka johtui liiketoiminnan lievistä hiljenemisistä kesän aikana.

Kulut laskivat edellisneljänneksestä. Henkilöstökulut pysyivät aiemmalla tasolla, kun henkilöstömäärä pieneni ja keskipalkka nousi työehtosopimukseen perustuvan tarkistuksen vuoksi.

Riskipainotetut saamiset pienenivät edellisneljänneksestä, kun pääoman käyttöä tehostettiin.

Luottotappioiden nettomäärä väheni viidentenä peräkkäisenä neljänneksenä. Luottotappiotaso oli kolmannella neljänneksellä 45 pistettä (46 pistettä vuoden 2013 toisella neljänneksellä, kun Tanskan talletussuojajärjestelmään liittyviä varauksia ei oteta huomioon).

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	311	309	317	323	309	1 %	1 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	39	46	41	41	58	-15 %	-33 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	12	11	33	8	7	9 %	71 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	7	9	11	9	5	-22 %	40 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	369	375	402	381	379	-2 %	-3 %
Henkilöstökulut	-82	-82	-81	-85	-84	0 %	-2 %
Muut kulut ilman poistoja	-115	-120	-120	-124	-120	-4 %	-4 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-201	-205	-205	-212	-208	-2 %	-3 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	168	170	197	169	171	-1 %	-2 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-75	-77	-86	-90	-145	-3 %	-48 %
Liikevoitto	93	93	111	79	26	0 %	258 %
Kulu/tuotto-suhde, %	55	55	51	56	55		
RAROCAR, %	14	14	16	13	13		
Taloudellinen pääoma	3 027	3 047	3 151	3 147	3 326	-1 %	-9 %
Riskipainotetut saamiset	22 996	23 244	24 081	23 641	24 927	-1 %	-8 %
Henkilöstömäärä (henkilötövuotta)	3 853	3 890	3 891	3 934	4 027	-1 %	-4 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	23,7	23,8	23,7	23,7	23,6	0 %	0 %
Asuntoluotot	30,6	30,4	30,3	30,1	29,7	1 %	3 %
Kulutuluotot	12,1	12,1	12,2	12,4	12,5	0 %	-3 %
Luotonanto yhteensä	66,4	66,3	66,2	66,2	65,8	0 %	1 %
Yritysten talletukset	8,8	8,6	8,5	7,8	7,6	2 %	16 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	23,1	23,5	23,3	23,0	22,4	-2 %	3 %
Talletukset yhteensä	31,9	32,1	31,8	30,8	30,0	-1 %	6 %

Pankkitoiminta, Suomi

Liiketoiminta

Liiketoiminta kehittyi kolmannella neljänneksellä edelleen vahvasti Suomen markkinoilla vallinneesta epävarmuudesta huolimatta. Palveluneuvottelujen määrä pysyi korkealla tasolla. Nordealle uusia avain- ja Premium-asiakkaita saatiin 5 200.

Nordea vahvisti kolmannella neljänneksellä asemaansa asuntoluottomarkkinoilla, kun myynti lisääntyi ja markkinaosuus uusista asuntoluotoista kasvoi. Sijoitustuotteiden myynti pysyi kolmannella neljänneksellä vahvana matalan korkotason jatkuessa. Lisäksi markkinoille tuotiin uusia sijoitusrahastoja, jotka paransivat Nordean kilpailukykyä säästämisen tuotteissa.

Markkinaosuus yritysluotoista kasvoi kolmannella neljänneksellä, kun yritysasiakkaiden palvelussa kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuvaan toimintatapaan. Uusia yritysluottoja annettiin 1,0 miljardia euroa, mikä

kasvatti volyymejä. Nordean aktiivinen rooli luotonantajana tuki luotonantoon liittyvien palkkiotuottojen ja korkosuojaustuotteista saatujen tuottojen kehitystä. Nordean riskeihin perustuva hinnoittelu ja vakaat luottoriskiä koskevat periaatteet vaikuttivat positiivisesti luottomarginaaleihin.

Tulos

Tuottojen kasvun taustalla oli sekä yritys- että henkilöasiakkaiden luotonannosta saatujen korkotuottojen nousu. Lyhyiden korkojen lievä nousu vaikutti positiivisesti talletuksista saatuihin tuottoihin. Kesäloimakausi puolestaan supisti palkkiotuottoja ja muita tuottoja. Tuottojen kasvu edellisvuoden kolmannelta neljännekseltä paransi RAROCAR-tasoa.

Henkilöstömäärä pieneni, mutta henkilöstökulut kasvoivat lomarahastoista johtuvan kausivaihtelun vuoksi.

Luottotappioiden nettomäärä oli 14 miljoonaa euroa. Tappiot syntyivät lähinnä yritysasiakkaille annetuista luotoista. Luottotappiotaso oli 12 pistettä (7 pistettä toisella neljänneksellä).

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	173	163	144	145	147	6 %	18 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	91	87	88	81	83	5 %	10 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	16	26	20	19	17	-38 %	-6 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	4	1	8	17	2		100 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	284	277	260	262	249	3 %	14 %
Henkilöstökulut	-59	-55	-57	-57	-55	7 %	7 %
Muut kulut ilman poistoja	-104	-103	-104	-105	-102	1 %	2 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-164	-159	-162	-164	-158	3 %	4 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	120	118	98	98	91	2 %	32 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-14	-8	-13	-14	-21	75 %	-33 %
Liikevoitto	106	110	85	84	70	-4 %	51 %
Kulu/tuotto-suhde, %	58	57	62	63	64		
RAROCAR, %	17	16	13	13	12		
Taloudellinen pääoma	1 974	2 003	1 954	1 941	1 985	-1 %	-1 %
Riskipainotetut saamiset	14 057	14 223	13 962	14 554	15 007	-1 %	-6 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	3 940	3 985	3 981	3 984	4 008	-1 %	-2 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	14,9	14,8	14,7	14,7	15,0	1 %	-1 %
Asuntoluotot	25,6	25,4	25,2	25,2	25,2	1 %	2 %
Kulutusluotot	5,2	5,1	5,1	5,2	5,2	2 %	0 %
Luotonanto yhteensä	45,7	45,3	45,0	45,1	45,4	1 %	1 %
Yritysten talletukset	9,5	9,4	9,1	10,6	10,3	1 %	-8 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	21,5	22,0	22,1	22,2	22,4	-2 %	-4 %
Talletukset yhteensä	31,0	31,4	31,2	32,8	32,7	-1 %	-5 %

Lukuja on oikaistu organisaatiomuutosten vuoksi.

Pankkitoiminta, Norja

Liiketoiminta

Nordealle uusia avain- ja Premium-asiakkaita saatiin neljänneksen aikana 2 500. Kesälomakaudesta huolimatta luku oli samalla tasolla kuin toisella neljänneksellä. Myös palveluneuvottelujen määrä pysyi lähes samana. Toisella neljänneksellä käynnistetyn asuntoluottokampanjan vaikutukset näkyivät selvästi myös kolmannella neljänneksellä, vaikka asuntoluottojen volyyymikasvu hidastuikin jonkin verran kausivaihtelujen vuoksi.

Yritysluottojen volyymit kasvoivat paikallisessa valuutassa laskettuna prosentin edellisneljänneksestä. Kasvu oli voimakkainta suurten yritysasiakkaiden segmentissä. Kesälomakaudesta huolimatta yritysasiakastoiminnan vire oli edelleen vahva ja pääomamarkkinatoiminnan tuotot pysyivät lähes samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä. Paikallisessa valuutassa laskettuna ne kasvoivat 25 prosenttia edellisvuoden kolmannesta neljänneksestä. Yritysasiakkaiden talletusvolyymit pienenevät hieman toisesta neljänneksestä kausivaihtelujen vuoksi. Nordea toimii edelleen varovasti kilpaillessaan suurista talletuksista.

Asuntoluottojen volyymit kasvoivat prosentin edellisneljänneksestä paikallisessa valuutassa laskettuna, ja talletusvolyymit pienenevät kesälomakauden kulutuspiikin vuoksi. Kilpailu henkilöasiakkaiden talletuksista ja luotoista pysyi kireänä. Syynä oli lähinnä

asiakkailta perittävien korkojen nousu, joka liittyi asuntoluottoihin sovellettavia uusia riskipainoja koskeviin ehdotuksiin.

Riskipainotetut saamiset pienenevät edellisneljänneksestä, kun yritysasiakassegmentissä toteutettiin tehostamistoimia ja Norjan kruunu heikkeni.

Tulos

Tuotot kasvoivat paikallisessa valuutassa laskettuna 3 prosenttia edellisneljänneksestä ja 16 prosenttia vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä, vaikka Norjan talletussuojajärjestelmään suoritettiin jälleen maksuja. Luottomarginaalit kohenivat edelleen neljänneksen aikana tehostetun riskien hinnoittelun seurauksena.

Kulut yhteensä pienenevät paikallisessa valuutassa laskettuna edellisneljänneksestä ja kasvoivat 2 prosenttia vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä.

RAROCAR kasvoi edellisneljänneksestä kulujen vähenemisen ja taloudellisen pääoman pienemisen ansiosta.

Luottotappiotaso oli kolmannella neljänneksellä 7 pistettä (toisella neljänneksellä luottotappiotaso oli positiivinen). Tappiot syntyivät kolmannella neljänneksellä lähinnä yksittäisistä yritysasiakkaille annetuista luotoista ja henkilöasiakkaisiin liittyvistä saatavaryhmäkohtaisista varauksista.

Pankkitoiminta, Norja	Muutos paikall. valuutoissa									
	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/Q213	Q313/Q312	Q313/Q213	Q313/Q312	
Miljoonaa euroa										
Rahoituskate	209	209	199	201	188	0 %	11 %	4 %	19 %	
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	43	40	43	53	48	8 %	-10 %	11 %	-4 %	
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	18	25	15	18	16	-28 %	13 %	-24 %	25 %	
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	1	2	2	2	0	-50 %		-16 %		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	271	276	259	274	252	-2 %	8 %	3 %	16 %	
Henkilöstökulut	-38	-40	-41	-41	-40	-5 %	-5 %	-2 %	3 %	
Muut kulut ilman poistoja	-76	-80	-81	-86	-81	-5 %	-6 %	-1 %	1 %	
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-116	-122	-124	-129	-122	-5 %	-5 %	-2 %	2 %	
Tulos ennen arvonalentumistappioita	155	154	135	145	130	1 %	19 %	6 %	29 %	
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-8	13	-11	-13	-8		0 %		1 %	
Liikevoitto	147	167	124	132	122	-12 %	20 %	-7 %	31 %	
Kulu/tuotto-suhde, %	43	44	48	47	48					
RAROCAR, %	17	16	13	13	11					
Taloudellinen pääoma	2 516	2 556	2 670	2 869	3 019	-2 %	-17 %	1 %	-7 %	
Riskipainotetut saamiset	18 611	18 896	19 877	21 371	22 772	-2 %	-18 %	1 %	-10 %	
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 419	1 407	1 405	1 402	1 388	1 %	2 %			
Volyymit, miljardia euroa:										
Luotonanto yrityksille	19,7	19,9	20,9	21,3	22,1	-1 %	-11 %	1 %	-2 %	
Asuntoluotot	25,0	25,6	26,7	27,3	27,3	-2 %	-8 %	1 %	1 %	
Kulutuluotot	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	-12 %	-13 %	-2 %	-5 %	
Luotonanto yhteensä	45,4	46,3	48,3	49,3	50,2	-2 %	-10 %	1 %	0 %	
Yritysten talletukset	10,5	11,1	11,4	11,9	11,5	-5 %	-9 %	-2 %	1 %	
Henkilöasiakkaiden talletukset	8,0	8,6	8,5	8,5	8,5	-7 %	-6 %	-3 %	5 %	
Talletukset yhteensä	18,5	19,7	19,9	20,4	20,0	-6 %	-8 %	-3 %	3 %	

Taloudelliseen pääomaan on tehty pieni oikaisu.

Pankkitoiminta, Ruotsi

Liiketoiminta

Liiketoiminta kehittyi kolmannella neljänneksellä vahvasti kesälomakaudesta huolimatta. Taloudellinen toimeliaisuus osoitti Ruotsissa paranemisen merkkejä, joskin lähtötaso oli alhainen. Pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin perustuva toimintamalli kiinnostaa edelleen asiakkaita. Nordealle uusia avain- ja Premium-asiakkaita saatiin neljänneksen aikana 7 800 eli 43 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä.

Henkilöasiakkaiden asuntoluottojen volyymit kasvoivat kolmannella neljänneksellä paikallisessa valuutassa laskettuna 2,5 prosenttia eli enemmän kuin edellisneljänneksellä ja yli kaksi kertaa enemmän kuin vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Tämä siivitti myös avainasiakkaiden määrän kasvuvauhtia. Sijoitustuotteiden kysyntä oli neljänneksen aikana edelleen vilkasta, ja niiden myynti kasvoi 16 prosenttia edellisvuoden kolmannelta neljänneksestä.

Yritysassiakkaiden rahoituspalveluihin kohdistuvassa kysynnässä näkyi merkkejä hitaasta paluusta normaaliille tasolle. Kilpailu uusista luotoista jatkui

kireänä. Kesälomakausi vaikutti pääomamarkkinatoimintaan, joka kuitenkin vilkastui kolmannen neljänneksen lopulla.

Luotonanto kasvoi neljänneksen aikana 3 prosenttia ja talletukset lisääntyivät prosentin.

Tulos

Rahoituskate pieneni kolmannella neljänneksellä, kun luottomarginaaleihin kohdistuneet paineet kasvoivat. Palkkiotuotot ja muut tuotot kehittyivät myönteisesti kesälomakauden vaikutuksesta huolimatta.

Kulut pienenevät, kun kuluihin ja toiminnan tehostamiseen kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota.

Riskipainotetut saamiset ja taloudellinen pääoma vähenivät paikallisessa valuutassa laskettuna 1–2 prosenttia luottovolyymien kasvusta huolimatta. Tämä oli seurausta pääoman käytön tehostamisesta ja luottojen laadun paranemisesta.

Luottotappioiden nettomäärä oli edelleen vähäinen. Luottotappiotaso oli kolmannella neljänneksellä 7 pistettä (11 pistettä toisella neljänneksellä).

Pankkitoiminta, Ruotsi

Muutos paikall. valuutoissa

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa									
Rahoituskate	251	263	286	280	282	-5 %	-11 %	-3 %	-8 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	91	88	93	105	92	3 %	-1 %	5 %	4 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	25	26	26	27	27	-4 %	-7 %	-4 %	-1 %
Osuus osakkuusyriyten tuloksesta ja muut tuotot	6	1	5	6	0				
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	373	378	410	418	401	-1 %	-7 %	0 %	-3 %
Henkilöstökulut	-71	-73	-76	-74	-72	-3 %	-1 %	-2 %	2 %
Muut kulut ilman poistoja	-142	-152	-146	-147	-148	-7 %	-4 %	-5 %	0 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-217	-229	-226	-227	-225	-5 %	-4 %	-4 %	0 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	156	149	184	191	176	5 %	-11 %	7 %	-8 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-11	-18	-11	-11	-6	-39 %	83 %	-37 %	84 %
Liikevoitto	145	131	173	180	170	11 %	-15 %	12 %	-12 %
Kulu/tuotto-suhde, %	58	61	55	54	56				
RAROCAR, %	15	15	20	20	18				
Taloudellinen pääoma	2 859	2 854	2 555	2 512	2 734	0 %	5 %	-1 %	7 %
Riskipainotetut saamiset	16 651	16 700	17 866	16 954	17 872	0 %	-7 %	-2 %	-5 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	3 293	3 263	3 315	3 306	3 352	1 %	-2 %		
Volyymit, miljardia euroa:									
Luotonanto yrityksille	21,4	21,1	22,7	22,7	24,5	1 %	-13 %	0 %	-11 %
Asuntoluotot	39,0	37,6	38,7	37,2	37,3	4 %	5 %	2 %	7 %
Kulutuluotot	5,6	5,5	5,8	5,9	6,1	2 %	-8 %	-1 %	-5 %
Luotonanto yhteensä	66,0	64,2	67,2	65,8	67,9	3 %	-3 %	2 %	0 %
Yritysten talletukset	12,2	12,1	13,0	13,1	12,4	1 %	-2 %	-1 %	1 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	21,1	20,8	21,4	20,9	21,1	1 %	0 %	0 %	3 %
Talletukset yhteensä	33,3	32,9	34,4	34,0	33,5	1 %	-1 %	0 %	2 %

Taloudelliseen pääomaan on tehty pieni oikaisu.

Pankkitoiminta, Baltian maat

Liiketoiminta

Ulkomaisten markkinoiden odotettua hitaampi elpyminen haittasi investointien ja viennin kasvua Baltian maissa, mutta kotimaisen kysynnän vahvistumisen ansiosta yleinen talouskasvu pysyi vahvana. Taloudellinen toimeliaisuus on piristynyt Länsi-Euroopassa, ja sen odotetaan tukevan viennin ja investointien kasvua vuosina 2014 ja 2015. Työmarkkinatilanteen paranemisen ja kuluttajien luottamuksen kohenemisen uskotaan samanaikaisesti tukevan edelleen kotimaista kulutusta. Näin ollen Baltian maiden odotetaan pysyvän yhtenä Euroopan nopeimmin kasvavista alueista. Suurimmat kehitystä uhkaavat tekijät liittyvät itään ja varsinkin talouskasvun hidastumiseen Venäjällä, joka on edelleen kaikkien Baltian maiden tärkeä kauppakumppani.

Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit pysyivät kolmannella neljänneksellä aiemmalla tasollaan, kun taas yritysluottojen volyymit pienenevät hieman, mikä vastasi markkinoiden kehitystä. Uusien luottojen hinnat olivat edelleen keskitason yläpuolella.

Markkinakorot pysyivät matalalla, joten halukkuus pitää varoja käyttelytileillä ja määräaikaistileillä väheni.

Pyrkimys saada asiakkaat pitämään Nordeaa pääpankkinaan tuki kuitenkin talletusvolyymien markkinoita vahvempaa kasvua (30 prosenttia edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna).

Taloudellinen pääoma ja riskipainotetut saamiset pienenevät edellisvuoden kolmanteen neljänneksestä, kun toiminnan riskit vähenivät ja tehostamishankkeiden toteutusta jatkettiin.

Tulos

Tuotot olivat samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä.

Kulut vähenivät 5 prosenttia edellisneljänneksestä ja 9 prosenttia vuoden 2012 kolmanteen neljänneksestä. Vähennys edellisvuodesta johtui hallintokulujen pienentämisestä. Ero toisen ja kolmannen neljänneksen välillä johtui lähinnä kesälomakaudesta.

Vakaat tuotot ja kulujen väheneminen tukivat RAROCARin kasvua. Se kasvoi 7 prosenttia (paras neljännes vuoden 2012 alun jälkeen).

Liikevoitto kasvoi huomattavasti edellisneljänneksestä, kun luottotappioiden nettomäärä oli positiivinen.

Miljoonaa euroa	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Rahoituskate	33	33	32	32	31	0 %	6 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	11	11	10	10	11	0 %	0 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	-1	-1	-1	-4	1		
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	1		-100 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	43	43	41	38	44	0 %	-2 %
Henkilöstökulut	-6	-6	-7	-7	-6	0 %	0 %
Muut kulut ilman poistoja	-14	-16	-13	-13	-16	-13 %	-13 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-21	-22	-20	-21	-23	-5 %	-9 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	22	21	21	17	21	5 %	5 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	4	-7	-4	-10	-1		
Liikevoitto	26	14	17	7	20	86 %	30 %
Kulu/tuotto-suhde, %	49	51	49	55	52		
RAROCAR, %	7	6	6	4	5		
Taloudellinen pääoma	704	718	729	761	808	-2 %	-13 %
Riskipainotetut saamiset	5 307	5 404	5 498	5 811	7 715	-2 %	-31 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	753	771	799	805	839	-2 %	-10 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	5,6	5,7	5,7	5,7	5,7	-2 %	-2 %
Luotonanto henkilöasiakkaille	2,8	2,8	2,9	2,9	3,0	0 %	-7 %
Luotonanto yhteensä	8,4	8,5	8,6	8,6	8,7	-1 %	-3 %
Yritysten talletukset	2,6	2,4	2,3	2,4	1,9	8 %	37 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0 %	13 %
Talletukset yhteensä	3,5	3,3	3,1	3,2	2,7	6 %	30 %

Talletusvolyymit on oikaistu organisaatiossa tehdyn raportointimuutoksen vuoksi.

Vähittäispankki, muut

Tähän erään sisältyvät vähittäispankin palvelutoiminnot, joiden tulosta ei kohdisteta minkään maan pankkitoimintaan. Se sisältää myös vähittäispankin pitkäaikaisten luottojen ja talletusten rahoittamiseen liittyvän likviditeettipreemion.

Tulos

Likviditeettipreemioon liittyvien kustannusten nousu edellisneljänneksestä heikensi rahoituskatetta.

Miljoonaa euroa	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Rahoituskate	-23	-21	-23	-5	0		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-5	-7	-2	1	-4		
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	-2	1	-2	-10	-2		
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	8	7	10	14	12	14 %	-33 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-22	-20	-17	0	6		
Henkilöstökulut	-84	-89	-83	-87	-91	-6 %	-8 %
Muut kulut ilman poistoja	92	94	85	71	91	-2 %	1 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-5	-10	-12	-33	-19	-50 %	-74 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	-27	-30	-29	-33	-13		
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-3	2	-6	-2	-3		0 %
Liikevoitto	-30	-28	-35	-35	-16		
Taloudellinen pääoma	12	12	14	18	22	0 %	-45 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	4 170	4 015	3 999	4 028	4 034	4 %	3 %

Lukuja on oikaistu, koska likviditeettipreemioiden ja nettomääräisten luottotappioiden kohdistusta suhteessa konsernitoimintoihin on muutettu.

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alue tuottaa palveluja ja rahoitusratkaisuja Nordean suurimmille yritys- ja yhteisöasiakkaille. Liiketoiminta-alue sisältää koko arvoketjun mukaan lukien asiakas- ja tuoteyksiköt sekä IT-tukiyksiköt ja infrastruktuurista vastaavat yksiköt.

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat on johtava toimija kaikilla pohjoismaisilla markkinoilla. Sen tuotevalikoima on kilpailukykyinen ja liiketoiminta monipuolista. Johtava asema tukee asiakassuhteiden vahvistamista sekä mahdollistaa lisämyynnin ja tuottojen kasvun. Lisäksi se auttaa tarjoamaan asiakkaille houkuttelevia rahoitusratkaisuja pääomamarkkinoilla.

Toimintojen jatkuva kehittäminen kasvattaa liiketoiminta-alueen tuottoja. Entistä vahvempi palvelumalli lisää liiketoiminnan arvoa. Liiketoimintamahdollisuuksien tehokas priorisointi ja uudelleenhinnoittelu tukevat tuottojen kasvua ja pääoman kohdistamista. Prosessien tehostaminen ja monimutkaisuuden vähentäminen edistävät kulujen tehokasta hallintaa ja toiminnan vakautta.

Liiketoiminta

Liiketoiminta-alue paransi edelleen onnistuneesti markkina-asemaansa. Liiketoimintamahdollisuuksien arvioinnissa on tavoitteena entistä suurempi ja kattavampi rooli priorisoiduissa järjestelyissä. Lisämyynnin sekä palkkiotuottojen ja muiden tuottojen kasvu kompensoi perinteisten pankkituotteiden suhteellisen hidasta kasvua ja kertoo vähän pääomaa vaativien ratkaisujen merkityksen lisääntymisestä.

Nordean maksuliikepalvelujen vahvuudesta saatiin jälleen osoitus, kun Nordean cash management -palvelut valittiin Euromoney-lehdessä Pohjoismaiden ja Baltian parhaiksi.

Pankkitoiminta

Yritysassiasegmentissä markkinat olivat vaisut kausiluonteisesti heikolla kolmannella neljänneksellä. Päivittäisasiointi pysyi suhteellisen vakaana. Marginaalit kohenivat, luottovolyymit pysyivät pääosin entisellä tasollaan ja järjestelyjen määrät olivat kaudelle tavanomaiset. Asiakkaat olivat edelleen varovaisia, joten investoinnit ja yritysjärjestelyt olivat vähäisiä.

Myös yhteisöasiasegmentissä markkinat olivat vaisut, kun sijoitussalkkujen omaisuuslajijakaumissa tehtiin vain vähän muutoksia ja järjestelyjen volyymit olivat pieniä.

Shipping-sektorilla aktiivisuus pysyi vaisuna. Offshore- ja öljysektorilla toiminta oli puolestaan vakaata.

Venäjällä asiakastoiminta oli vakaata ja jatkui samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä.

Pääomamarkkinat

Korkotuotteisiin liittyvää toimintaa vaimensivat edelleen rahoitusmarkkinoiden vähäiset heilahtelut ja uusien järjestelyjen suhteellisen heikko kysyntä. Myös tuotot asiakastoimeksiantoihin sisältyvien riskien hallinnasta vähenivät vastaavasti. Valuuttatuotteisiin liittyvä toiminta oli samalla tasolla kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä. Lainatuotteiden kysyntä pysyi entisellään neljänneksen aikana.

Joukkolainojen liikkeeseenlaskujen määrä pysyi korkeana, kun varsinkin Ruotsissa ja Tanskassa asiakkaat hyödynsivät houkuttelevia korkoja ja heidän kiinnostuksensa kasvoi sellaisten liikkeeseenlaskijoiden lainoja kohtaan, joilla ei ole luottoluokitusta tai joiden luottoluokitus on matala. Toiminta syndikoitujen luottojen markkinoilla pysyi vähäisenä. LBO-järjestelyjä oli puolestaan paljon. Yrityskauppoihin liittyvä toiminta oli kolmannen neljänneksen aikana vaatimatonta.

Liiketoiminta-alue vahvistaa edelleen asemaansa osakkeiden jälkimarkkinoilla. Kysyntä oli suurempaa kuin vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä, vaikka asiakastoiminta hiljeni edellisneljänneksen verrattuna.

Luottosalkun laatu

Luottotappioiden nettomäärä väheni 62 miljoonaan euroon. Luottotappiotaso oli 26 pistettä (36 pistettä edellisneljänneksellä).

Tulos

Tuottoja kertyi 660 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia vähemmän kuin edellisneljänneksellä. Kulut vähenivät edellisneljänneksestä. Vuoden 2012 kolmanteen neljänneksen verrattuna ne pienenevät 7 prosenttia.

Resurssien käytön tehostamista jatkettiin, minkä ansiosta riskipainotettujen saamisten määrä pieneni ja kulu/tuotto-suhde oli erittäin kilpailukykyinen.

Liikevoitto kasvoi 8 prosenttia edellisneljänneksestä 391 miljoonaan euroon. Liiketoiminta-alueen RAROCAR oli 16 prosenttia.

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	290	282	278	285	295	3 %	-2 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	148	147	124	142	131	1 %	13 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	221	249	225	226	257	-11 %	-14 %
Osuus osakkuusyriyten tuloksesta ja muut tuotot	1	-3	3	8	2		-50 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	660	675	630	661	685	-2 %	-4 %
Henkilöstökulut	-185	-204	-197	-194	-189	-9 %	-2 %
Muut kulut ilman poistoja	-14	-13	-19	-41	-23	8 %	-39 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-207	-226	-226	-245	-223	-8 %	-7 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	453	449	404	416	462	1 %	-2 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-62	-86	-68	-99	-48	-28 %	29 %
Liikevoitto	391	363	336	317	414	8 %	-6 %
Kulu/tuotto-suhde, %	31	33	36	37	33		
RAROCAR, %	16	16	14	14	15		
Taloudellinen pääoma	8 001	8 200	8 455	8 408	8 715	-2 %	-8 %
Riskipainotetut saamiset	61 303	62 633	64 882	65 405	69 385	-2 %	-12 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	6 019	5 933	6 028	6 066	6 121	1 %	-2 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	96,4	95,1	97,7	88,8	97,6	1 %	-1 %
Luotonanto henkilöasiakkaille	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	25 %	25 %
Luotonanto yhteensä	96,9	95,5	98,1	89,2	98,0	1 %	-1 %
Yritysten talletukset	67,4	60,9	64,8	62,6	70,3	11 %	-4 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0 %	0 %
Talletukset yhteensä	67,6	61,1	65,0	62,8	70,5	11 %	-4 %

Suuryrityspalvelut

Suuryrityspalvelut vastaa Nordean suurimpien pohjoismaisten yritys- ja yhteisöasiakkaiden palvelusta. Yksikkö on Pohjoismaiden johtava suurten yritysasiakkaiden rahoituspalvelujen tarjoaja sekä markkinaosuudella että asiakassuhteilla mitattuna. Yksikön strategia perustuu pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin, jatkuvaan vuoropuheluun asiakkaiden kanssa sekä markkinoiden ja eri toimialojen perusteelliseen tuntemiseen.

Liiketoiminta

Kesäloimakausi vaikutti sekä päivittäisasiointiin että yritys- ja pääomamarkkinajärjestelyihin, mutta liiketoiminta vilkastui jälleen neljänneksen lopulla.

Uudelleenrahoitukseen liittyvä luottokysyntä laski vuoden 2012 korkeilta tasoilta ja painopiste siirtyi yhä enemmän kohti pääomamarkkinatoimintaan liittyviä tuotteita. Kilpailu kiristyi edelleen varsinkin niiden suurimpien asiakkaiden kohdalla, joiden luottoluokitukset ovat vahvat.

Yksikkö toteutti useita yritys- ja pääomamarkkinajärjestelyjä, mutta yritysjärjestelyjen rahoitukseen liittyvä toiminta väheni edellisneljänneksestä. Joukkolainamarkkinat olivat vaisut.

Yhteisöasiakkaiden asiointi kuvasti markkinoiden yleistä tilaa ja heilahtelujen vähäisyyttä. Suojusjärjestelyjen määrä pysyi vakaana ja Nordea puolusti markkina-asemaansa.

Luottojen keskimarginaalit nousivat edelleen, vaikka uusien järjestelyjen hinnoittelu olikin erittäin kilpailukykyinen.

Suuryrityspalveluyksiköissä kiinnitettiin edelleen huomiota resurssien hallintaan ja toiminnan tehostamiseen samalla kun turvattiin asiakassuhteet.

Luottosalkun laatu

Yksikkö jatkoi tiivistä vuoropuhelua asiakkaiden kanssa pitääkseen riskit hallinnassa. Luottotappioiden nettomäärä pieneni edellisneljänneksestä 42 miljoonaan euroon. Luottotappiotaso oli kolmannella neljänneksellä 41 pistettä, kun se edellisneljänneksellä oli 50 pistettä.

Tulos

Tuottoja kertyi 391 miljoonaa euroa, kun toiminnassa näkyivät kesäloimakautteen liittyvä hiljeneminen ja vaisu pääomamarkkinatoiminta. Liikevoitto oli 229 miljoonaa euroa.

Riskipainotetut saamiset laskivat neljänneksen aikana.

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	177	176	168	176	174	1 %	2 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	143	153	128	142	133	-7 %	8 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	71	106	93	91	91	-33 %	-22 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	391	435	389	409	398	-10 %	-2 %
Henkilöstökulut	-10	-11	-11	-10	-10	-9 %	0 %
Muut kulut ilman poistoja	-110	-112	-112	-115	-110	-2 %	0 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-120	-123	-123	-125	-120	-2 %	0 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	271	312	266	284	278	-13 %	-3 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-42	-52	-37	-37	2	-19 %	
Liikevoitto	229	260	229	247	280	-12 %	-18 %
Kulu/tuotto-suhde, %	31	28	32	31	30		
RAROCAR, %	15	17	14	15	14		
Taloudellinen pääoma	5 237	5 371	5 581	5 399	5 663	-2 %	-8 %
Riskipainotetut saamiset	39 001	39 946	41 742	42 620	45 748	-2 %	-15 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	195	190	192	213	215	3 %	-9 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	41,0	41,2	43,6	42,9	45,3	0 %	-9 %
Talletukset yhteensä	35,1	35,2	37,1	38,7	41,5	0 %	-15 %

Shipping, Offshore & Oil Services

Shipping, Offshore & Oil Services vastaa shipping-, offshore- ja öljyalalla sekä risteily- ja lauttasektorilla toimivien asiakkaiden palvelusta. Asiakkaita palvellaan Pohjoismaissa sekä New Yorkin, Lontoon ja Singaporen toimipaikoissa.

Nordea on yksi johtavista pankeista kansainvälisellä shipping- ja offshore-sektorilla. Konsernin brändi tunnetaan laajasti, ja se on yksi maailman johtavista syndikoidujen luottojen järjestäjistä.

Liiketoimintastrategia perustuu pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin ja alan vahvaan erityisosaamiseen.

Liiketoiminta

Asiakastoiminta oli neljänneksen aikana yleisesti maltillista ja luottovolyymit pysyivät suhteellisen vakaina. Toiminta vilkastui shipping-markkinoilla, kun halukkuus sijoittaa shipping-alalle kasvoi neljänneksen aikana ja pääoman saatavuus parani. Offshore- ja öljysektorilla toiminta jatkui vakaana, kun öljyn ja kaasun etsintään ja tuotantoon panostettiin edelleen vahvasti.

Luottosalkun laatu

Markkinaolosuhteet pysyivät neljänneksen aikana yleisesti heikkoina säiliö- ja kuivarahtialusten markkinoilla. Suurten kuivalastialusten rahtihinnoissa näkyi kuitenkin merkkejä paranemisesta.

Luottotappioita oli edelleen keskimääräistä enemmän, kun olosuhteet olivat tietyissä shipping-segmenteissä heikot. Luottotappioiden määrä oli kuitenkin pienempi kuin edellisneljänneksellä. Nettomääräiset luottotappiot vähenivät 20 miljoonaa euroon. Luottotappiotaso oli 68 pistettä (111 pistettä toisella neljänneksellä).

Offshore- ja öljysektorilla luottosalkun laatu oli edelleen vahva.

Tulos

Tuottoja kertyi 91 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia enemmän kuin edellisneljänneksellä. Liikevoitto oli 55 miljoonaa euroa eli 14 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisneljänneksellä.

Miljoonaa euroa	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Rahoituskate	69	67	66	69	75	3 %	-8 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	15	14	14	16	19	7 %	-21 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	7	8	11	13	16	-13 %	-56 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	0	0		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	91	89	91	98	110	2 %	-17 %
Henkilöstökulut	-6	-5	-7	-6	-7	20 %	-14 %
Muut kulut ilman poistoja	-10	-9	-11	-11	-11	11 %	-9 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-16	-14	-18	-17	-18	14 %	-11 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	75	75	73	81	92	0 %	-18 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-20	-34	-40	-63	-54	-41 %	-63 %
Liikevoitto	55	41	33	18	38	34 %	45 %
Kulu/tuotto-suhde, %	18	16	20	17	16		
RAROCAR, %	17	16	15	16	19		
Taloudellinen pääoma	1 186	1 236	1 325	1 320	1 325	-4 %	-10 %
Riskipainotetut saamiset	9 052	9 444	10 173	10 234	10 222	-4 %	-11 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	86	84	88	87	87	2 %	-1 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	11,8	12,2	13,1	13,0	13,4	-3 %	-12 %
Talletukset yhteensä	3,7	3,5	3,7	4,8	4,8	6 %	-23 %

Pankkitoiminta, Venäjä

Nordea Bank Russia on Nordean kokonaan omistama kattavia palveluja tarjoava pankki. Pankki palvelee ensisijaisesti suuria kansainvälisiä yrityksiä ja tärkeimpiä pohjoismaisia asiakkaita.

Liiketoiminta

Venäjän talouden kehitys hidastui vähäisten investointien vuoksi, mutta näkyvissä oli myös myönteisiä merkkejä, kuten kuluttajien vahva luottamus, matala työttömyysaste ja budjettilyijäämä. Suurin riski on edelleen vahva riippuvuus raaka-aineiden hinnoista.

Asiakastoiminta vilkastui hieman, mutta heikko taloustilanne vaikutti siihen edelleen.

Sekä luotonannon että talletusten volyymit pysyivät pääosin entisellä tasollaan kolmannella neljänneksellä, ja marginaalit pysyivät vakaina.

Toiminnan tehostamiseen kiinnitettiin edelleen huomiota. Kulut kasvoivat toisen neljänneksen erittäin matalalta tasolta. Tammi-syyskuussa kasvu oli kuitenkin vähäistä edellisvuoden tammi-syyskuuhun verrattuna. Henkilöstömäärä kasvoi prosentin edellisneljänneksen huomattavien vähennysten jälkeen.

Luottosalkun laatu

Luottotappioiden nettomäärä oli kolmannella neljänneksellä erittäin pieni. Ongelmaluottojen bruttomäärä oli 30 miljoonaa euroa, mikä vastaa 44 pistettä luotonannosta (45 pistettä edellisneljänneksellä).

Tulos

Tuottoja kertyi 7 prosenttia enemmän kuin edellisneljänneksellä ja 10 prosenttia enemmän kuin vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Liikevoitto oli samalla tasolla kuin edellisneljänneksellä ja kasvoi 9 prosenttia vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä.

Miljoonaa euroa	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Rahoituskate	58	55	61	56	51	5 %	14 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	4	3	3	5	4	33 %	0 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	3	3	4	-3	3	0 %	0 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	0	0	1	1		-100 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	65	61	68	59	59	7 %	10 %
Henkilöstökulut	-17	-14	-19	-20	-17	21 %	0 %
Muut kulut ilman poistoja	-8	-7	-7	-10	-7	14 %	14 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-27	-22	-28	-32	-25	23 %	8 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	38	39	40	27	34	-3 %	12 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	-1	9	1	1	-100 %	-100 %
Liikevoitto	38	38	49	28	35	0 %	9 %
Kulu/tuotto-suhde, %	42	36	41	54	42		
RAROCAR, %	24	25	26	15	19		
Taloudellinen pääoma	459	462	450	500	517	-1 %	-11 %
Riskipainotetut saamiset	5 948	5 877	5 962	6 159	6 511	1 %	-9 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 402	1 385	1 439	1 486	1 464	1 %	-4 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yrityksille	6,0	6,1	6,0	6,2	6,7	-2 %	-10 %
Luotonanto henkilöasiakkaille	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	25 %	25 %
Luotonanto yhteensä	6,5	6,5	6,4	6,6	7,1	0 %	-8 %
Yritysten talletukset	1,7	1,8	1,3	2,2	2,1	-6 %	-19 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0 %	0 %
Talletukset yhteensä	1,9	2,0	1,5	2,4	2,3	-5 %	-17 %

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat, muut (mukaan lukien pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat erät)

Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat, muut tarkoittaa sitä osaa tuloksesta, jota ei kohdisteta asiakasvastuullisille yksiköille. Siihen sisältyvät pääomamarkkinatoiminnan kohdistamattomat erät sekä Transaction Products, ulkomaan yksiköt ja tietotekniikkayksiköt. Se sisältää myös suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat -liiketoiminta-alueen pitkäaikaisten luottojen ja talletusten rahoittamiseen liittyvän likviditeettipreemion. Tätä osa-

aluetta ei johdeta aktiivisesti itsenäisenä, sillä liiketoiminnan optimoinnista vastaavat asianomaiset asiakasvastuulliset yksiköt ja tuoteyksiköt.

Tulos

Tuotot olivat 113 miljoonaa euroa eli 26 prosenttia suuremmat kuin edellisneljänneksellä ja samalla tasolla kuin vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Liikevoitto kasvoi edellisneljänneksestä 45 miljoonaa euroa.

Miljoonaa euroa	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Rahoituskate	-14	-16	-17	-16	-5		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-14	-23	-21	-21	-25		
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	140	132	117	125	147	6 %	-5 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	1	-3	3	7	1		0 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	113	90	82	95	118	26 %	-4 %
Henkilöstökulut	-152	-174	-160	-158	-155	-13 %	-2 %
Muut kulut ilman poistoja	114	115	111	95	105	-1 %	9 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-44	-67	-57	-71	-60	-34 %	-27 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	69	23	25	24	58	200 %	19 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	1	0	0	3	-100 %	-100 %
Liikevoitto	69	24	25	24	61	188 %	13 %
Taloudellinen pääoma	1 119	1 131	1 099	1 189	1 210	-1 %	-8 %
Riskipainotetut saamiset	7 302	7 366	7 005	6 392	6 904	-1 %	6 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	4 336	4 274	4 309	4 280	4 355	1 %	0 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Luotonanto yhteensä	37,6	35,6	35,0	26,7	32,2		
Talletukset yhteensä	26,9	20,4	22,7	16,9	21,9		

Volyymit koostuvat pääomamarkkinatoiminnan takaisinostopimuksista.

Varallisuudenhoito

Varallisuudenhoito tarjoaa laadukkaita sijoittamisen, säästämisen ja riskienhallinnan tuotteita, hoitaa asiakkaiden varallisuutta ja antaa taloudellista neuvontaa varakkaille asiakkaille ja yhteisösijoittajille. Nordean varallisuudenhoito on Pohjoismaiden suurin varallisuudenhoitaja ja private banking- sekä henki- ja eläkevakuutuspalvelujen tarjoaja. Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat Private Banking, Asset Management sekä henki- ja eläkevakuutus. Lisäksi siihen kuuluu Savings & Wealth Offerings -palveluyksikkö.

Liiketoiminta

Nordean hoidossa oleva varallisuus kasvoi 227,8 miljardiin euroon. Kasvua oli 8,1 miljardia euroa eli 4 prosenttia edellisneljänneksestä ja 8 prosenttia vuoden 2012 kolmannesta neljänneksestä. Hoidossa oleva varallisuus kasvoi, kun sijoitusten tuotto oli 5,7 miljardia euroa positiivinen. Myös hoitoon saadun uuden varallisuuden nettomäärä, 2,4 miljardia euroa, siivitti hoidossa olevan varallisuuden uuteen ennätykseen.

Liiketoiminnan vahva vire jatkui kolmannella neljänneksellä. Kaikki liiketoiminta-alueen osat Private Bankingia lukuun ottamatta kasvattivat hoitoon saadun uuden varallisuuden nettomäärää. Eniten uutta varallisuutta saatiin hoidettavaksi yhteisöasiakkailta, nettomääräisesti 1,9 miljardia euroa. Myös Pohjoismaiden vähittäismarkkinoille suunnatut rahastot menestyivät hyvin, kun niihin saatiin uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,7 miljardia euroa. Yhteisöasiakassegmentin vahvasta vireestä kertoi myös uusin Pohjoismaita koskeva TNS Sifo Prospera 2013 -tutkimus, jossa Nordea sai yhteisöasiakkailta parhaat kokonaispisteet.

Rahoitusmarkkinoiden vire oli kolmannella neljänneksellä positiivinen eri puolilla maailmaa toisin kuin toisella neljänneksellä. Virettä pitivät yllä suotuisat tiedot Yhdysvaltain ja Euroopan talouden elpymisestä, sijoittajien luottamuksen kasvu ja Yhdysvaltain keskuspankin päätös lykätä arvopaperiostojen vähentämistä. Yhdysvaltain mahdolliset sotilaalliset iskut Syyriaan ja Yhdysvaltain liittohallinnon mahdollinen alasajo aiheuttivat kuitenkin neljänneksen aikana kasvavaa huolta ja epävarmuutta.

Tämä oli seitsemäs peräkkäinen neljännes, jolloin Pohjoismaiden vähittäismarkkinoille suunnattuihin

rahastoihin saadun uuden varallisuuden nettomäärä oli positiivinen. Henkilöasiakkaiden vahva kiinnostus säästämisen tuotteisiin jatkui rahoitusmarkkinoiden positiivisen vireen tukemana. Lisäksi Pohjoismaiden vähittäismarkkinoille suunnatuissa rahastoissa siirrettiin varallisuutta korkotuotteista yhdistelmätuotteisiin.

Private Bankingin asiakasmäärän kasvu jatkui vakaana kolmannella neljänneksellä. Vaikka kolmas neljännes on kausiluonteisesti heikko neljännes, Private Bankingin hoidossa oleva varallisuus kasvoi lähes 10 prosenttia edellisvuoden kolmannesta neljänneksestä.

Henki- ja eläkevakuutuksen bruttomaksutulo oli 1 419 miljoonaa euroa. Siirtymä sijoitussidonnaisiin ja maksuturvan sisältäviin sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin sekä riskivakuutuksiin jatkui. Maksutulosta 84 prosenttia tuli vähän pääomaa vaativista tuotteista.

Tulos

Varallisuudenhoidon tuotot olivat kolmannella neljänneksellä 373 miljoonaa euroa. Tuotot kasvoivat edellisvuoden vastaavasta neljänneksestä 18 prosenttia ja laskivat kausiluonteisesti vahvasta edellisneljänneksestä 3 prosenttia.

Tuottojen kasvu perustui lähinnä asiakastoiminnan vilkastumiseen, keskimääräisten marginaalien kohenemiseen tuotejakauman muutoksen ansiosta ja sijoitusten suotuisaan kehitykseen. Tuottoja kasvatti lisäksi se, että henki- ja eläkevakuutuksessa tuotejakauman painopistettä siirrettiin onnistuneesti sijoitussidonnaisiin ja maksuturvan sisältäviin sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin sekä riskivakuutuksiin.

Kulut vähenivät 3 prosenttia edellisneljänneksestä ja pysyivät vuoden 2012 kolmannen neljänneksen tasolla, kun organisaatiossa toteutettiin useita tehostamishankkeita.

Onnistuneen kulujen hallinnan ja edellisvuoden kolmatta neljänneestä vahvemman liiketoiminnan vireen ansiosta liikevoitto oli 186 miljoonaa euroa eli 44 prosenttia suurempi kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä.

Varallisuudenhoito

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	32	37	33	29	29	-14 %	10 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	252	253	236	273	188	0 %	34 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	82	84	88	141	91	-2 %	-10 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	7	11	7	8	8	-36 %	-13 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	373	385	364	451	316	-3 %	18 %
Henkilöstökulut	-115	-118	-119	-116	-114	-3 %	1 %
Muut kulut ilman poistoja	-70	-74	-72	-88	-72	-5 %	-3 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-187	-193	-193	-206	-187	-3 %	0 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	186	192	171	245	129	-3 %	44 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	-4	1	-1	0	-100 %	
Liikevoitto	186	188	172	244	129	-1 %	44 %
Kulu/tuotto-suhde, %	50	50	53	46	59		
RAROCAR, %	25	26	23	36	19		
Taloudellinen pääoma	2 247	2 202	2 208	2 053	2 031	2 %	11 %
Riskipainotetut saamiset	2 818	2 812	3 161	2 902	3 512	0 %	-20 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	3 480	3 439	3 447	3 465	3 466	1 %	0 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Hoidossa oleva varallisuus	227,8	219,7	223,8	218,3	210,9	4 %	8 %
Luotonanto yhteensä	9,0	8,9	8,9	9,0	8,5	1 %	6 %
Talletukset yhteensä	11,2	11,1	11,2	10,5	11,1	1 %	1 %

Taloudelliseen pääomaan on tehty pieni oikaisu.

Hoidossa oleva varallisuus, volyymit ja uudet sijoitukset

	Q3 2013	Q3 Uudet nettosij.	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012
Miljardia euroa						
Vähittäismarkkinoille suunnatut rahastot Pohjoismaissa	41,9	0,7	40,4	41,4	38,6	37,1
Private Banking	74,9	-0,4	71,9	72,9	69,4	67,9
Yhteisöasiakkaat	53,3	1,9	50,8	51,3	53,1	50,7
Henki- ja eläkevakuutus	57,7	0,2	56,6	58,2	57,2	55,2
Yhteensä	227,8	2,4	219,7	223,8	218,3	210,9

Puolan toimintojen myynnistä tehdyn sopimuksen seurauksena Q3 2013- ja Q2 2013 -sarakkeissa raportoidaan jatkuvat toiminnot. Aiempia lukuja ei ole oikaistu.

Private Banking

Private Banking tarjoaa varakkaille asiakkaille, yrittäjille ja säätiöille laajan valikoiman varallisuudenhoidon suunnitteluun, sijoitusneuvontaan sekä laina-, vero- ja perintösuunnitteluun liittyviä palveluja. Asiakkaita palvellaan 81 konttorissa Pohjoismaissa sekä Luxemburgin, Zürichin ja Singaporen toimipaikoissa.

Liiketoiminta

Private Bankingin hoidossa oleva varallisuus oli kolmannen neljänneksen lopussa 74,9 miljardia euroa eli 3,0 miljardia euroa ja 4 prosenttia suurempi kuin edellisneljänneksen lopussa. Vuoden 2012 kolmannen neljänneksen loppuun verrattuna kasvua oli lähes 10 prosenttia. Hoidossa olevan varallisuuden kasvu oli täysin markkina-arvojen nousun ansiota. Markkina-arvot nousivat lähes 3,4 miljardia euroa. Uuden hoitoon saadun varallisuuden nettomäärä oli negatiivinen, -0,4 miljardia euroa. Tämä johtui hiljaisesta kesäkaudesta.

Uusasiakashankinta oli edelleen vahvasti etusijalla, ja Private Bankingin tuote- ja palveluvalikoimaa parannettiin entisestään. Kolmannella neljänneksellä saatiin noin 2 000 uutta private banking -asiakasta. Uusia asiakkaita saatiin sekä vähittäispankista että konsernin ulkopuolelta. Lisäksi vähittäispankkiin siirretään koko ajan asiakkaita, joiden tarpeisiin voidaan siellä vastata parhaalla

mahdollisella tavalla. Private Bankingissa keskitytään asiakkaisiin, joiden tarpeet ovat monisyisiä.

Suunnitelmallisen varallisuudenhoidon merkitys kasvaa, koska säännökset ja asiakkaiden tarpeet monimutkaistuvat. International Private Bankingin asiakasneuvojat ovat suorittaneet kansainvälistä varallisuudenhoitoa käsittelevän koulutuksen, joka on vahvistanut heidän asiantuntemustaan keskeisillä markkinoilla. Tämä on uusi askel asiakkaille tarjottavien varallisuudensuunnittelupalvelujen jatkuvassa parantamisessa.

International Private Bankingin hiljattain avattu Singaporen-konttori on jo herättänyt paljon kiinnostusta Aasiassa työkomennuksella olevien tai siellä asuvien varakkaiden yksityishenkilöiden keskuudessa. Singaporen-konttorin ansiosta International Private Banking pystyy hyödyntämään alueen tulevan kasvun.

Tulos

Tuottoja kertyi kolmannella neljänneksellä 120 miljoonaa euroa eli 3 prosenttia enemmän kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Tämä oli Private Bankingin kaikkien aikojen vahvin kolmas neljännes. Kun lisäksi kulut pidettiin tiukasti hallinnassa, liikevoitto oli 34 miljoonaa euroa, mikä on reilusti enemmän kuin kolmannella neljänneksellä viime vuosina.

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	32	37	33	28	27	-14 %	19 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	66	73	65	60	51	-10 %	29 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	22	35	41	34	34	-37 %	-35 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	1	1	3	4	-100 %	-100 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	120	146	140	125	116	-18 %	3 %
Henkilöstökulut	-41	-42	-42	-46	-38	-2 %	8 %
Muut kulut ilman poistoja	-43	-44	-43	-44	-46	-2 %	-7 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-86	-87	-87	-92	-85	-1 %	1 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	34	59	53	33	31	-42 %	10 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	-4	1	-1	0	-100 %	
Liikevoitto	34	55	54	32	31	-38 %	10 %
Kulu/tuotto-suhde, %	72	60	62	71	70		
RAROCAR, %	27	46	40	28	21		
Taloudellinen pääoma	370	379	387	336	422	-2 %	-12 %
Riskipainotetut saamiset	2 501	2 497	2 883	2 646	3 257	0 %	-23 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 220	1 207	1 220	1 208	1 195	1 %	2 %
Volyymit, miljardia euroa:							
Hoidossa oleva varallisuus	74,9	71,9	72,9	69,4	67,9	4 %	10 %
Asuntoluotot	5,8	5,7	5,7	5,6	5,4	2 %	7 %
Kulutusluotot	3,2	3,2	3,2	3,4	3,1	0 %	3 %
Luotonanto yhteensä	9,0	8,9	8,9	9,0	8,5	1 %	6 %
Henkilöasiakkaiden talletukset	11,2	11,1	11,2	10,5	11,1	1 %	1 %
Talletukset yhteensä	11,2	11,1	11,2	10,5	11,1	1 %	1 %

Riskipainotetut saamiset on oikaistu Global Fund Distributionin organisaatiossa tehdyn raportointimuutoksen vuoksi.

Asset Management

Asset Management vastaa kaikista aktiivisesti hoidetuista sijoitustuotteista, kuten Nordean hallinnoimista sijoitusrahastoista ja varallisuudenhoitosopimuksista sekä valikoituista ulkoisesti hallinnoituista rahastoista. Asset Management vastaa myös yhteisöasiakkaiden varallisuudenhoitoon palveluista. Global Fund Distributionilla on rahastojen myyntilupa 20 maassa eri puolilla maailmaa.

Liiketoiminta

Sijoitusten tuotot olivat kolmannella neljänneksellä tyydyttävät. Kaikista tuotteista 73 prosenttia kehittyi vertailuindeksiään paremmin. Kaikki korkotuotteet kehittyivät edelleen vahvasti ja vertailuindeksiään paremmin. Osaketuotteista näin teki vain 62 prosenttia. Parhaiten kolmannella neljänneksellä kehittyivät paikalliset ja pohjoismaiset osaketuotteet, kun taas eurooppalaisten osaketuotteiden ja vakaisiin osakkeisiin sijoittavien tuotteiden kehitys oli vertailuindeksiä heikompa. Perinteisten yhdistelmätuotteiden kehitys oli suotuisaa. Varainhoitotuotteet kehittyivät vertailuindeksiään paremmin. Osa hedge-rahastoista ja vakaan tuoton rahastoista kuitenkin kehittyi negatiivisesti vakaiden osakkeiden kehityksen vuoksi. Pitkällä aikavälillä (3 vuotta) sijoitusten kehitys on edelleen ollut vahvaa, sillä 80 prosenttia tuotteista on kehittynyt vertailuindeksiään paremmin.

Kolmannen neljänneksen aikana markkinoille tuotiin useita uusia tuotteita. Näitä olivat muun muassa kaksi ensimmäistä aktiivisesti hoidettua rahastoa, jotka noteerataan Helsingin ja Tukholman pörseissä, sekä uusi private banking -asiakkaille tarjottava tuote. Useita rahastoja yhdistettiin sekä yksittäisissä maissa että maiden välillä.

Vähittäismarkkinoille suunnattuihin rahastoihin saatiin neljänneksen aikana uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,7 miljardia euroa. Etenkin yhdistelmärahastoihin saatiin runsaasti uutta varallisuutta. Uuden varallisuuden nettomäärä oli positiivinen kaikilla maantieteellisillä alueilla.

Yhteisöasiakkailta hoidettavaksi saadun uuden varallisuuden nettomäärä oli 1,9 miljardia euroa. Tähän lasketaan yhteisöasiakkaiden varallisuudenhoito ja Global

Fund Distribution. Yhteisöasiakkaiden varallisuudenhoitoon osuus oli 1,3 miljardia euroa. Uutta varallisuutta saatiin laajasti eri markkinoilta. Kaikki markkinat yhtä lukuun ottamatta kehittyivät positiivisesti. Neljännes oli erityisen hyvä muissa kuin Pohjoismaissa. Yli puolet uudesta varallisuudesta saatiinkin näiltä markkinoilta. Uutta varallisuutta saatiin sekä korko- että osaketuotteisiin. Etenkin vakuudellisiin lainoihin ja kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittavat tuotteet olivat suosittuja. Uuden rahavirran tuottovaikutus ja tuotejakauman muutokset nostivat hoidossa olevan varallisuuden keskimääräistä marginaalia kolmannella neljänneksellä. Global Fund Distribution sai kolmannella neljänneksellä hoidettavaksi uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,6 miljardia euroa. Vuoden 2013 alkupuoliskon suotuisa vire näin ollen jatkui. Uutta varallisuutta saatiin monipuolisesti eri tuotteisiin, mutta etenkin osaketuotteisiin. Sijoittajat siirsivät varojaan pohjoismaisista ja yhdysvaltalaisista korkotuotteista kehittyneiden markkinoiden osakkeisiin. Suosittuja olivat etenkin yhdysvaltalaiset ja eurooppalaiset osakkeet. Paljon uutta varallisuutta saatiin edelleen myös useisiin omaisuuslajeihin ja eurooppalaisiin high yield -lainoihin sijoitaviin rahastoihin. Uuden varallisuuden nettomäärä oli positiivinen kaikilla Euroopan markkinoilla.

Tulos

Tuottoja kertyi kolmannella neljänneksellä 126 miljoonaa euroa eli 29 prosenttia enemmän kuin viime vuoden vastaavalla neljänneksellä. Hoidossa oleva varallisuus kasvoi samalla ajanjaksolla 9 prosenttia. Kehityksen tärkein moottori oli marginaalien nousu vähittäismarkkinoille suunnatuissa rahastoissa ja Global Fund Distributionin tuotteissa. Tuotot kasvoivat 2 prosenttia edellisneljänneksestä, kun varallisuutta siirrettiin edelleen tuotteisiin, joiden marginaalit ovat keskimääräistä korkeammat.

Kun kulut pidettiin edelleen tiukasti hallinnassa, liikevoitto oli 75 miljoonaa euroa eli 67 prosenttia suurempi kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä ja 7 prosenttia suurempi kuin edellisneljänneksellä.

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	0	0	0	0	0		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	124	119	110	140	95	4 %	31 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	0	0	-2	1	1		-100 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	2	5	2	2	2	-60 %	0 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	126	124	110	143	98	2 %	29 %
Henkilöstökulut	-26	-27	-30	-29	-29	-4 %	-10 %
Muut kulut ilman poistoja	-25	-27	-25	-26	-24	-7 %	4 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-51	-54	-55	-55	-53	-6 %	-4 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	75	70	55	88	45	7 %	67 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0		
Liikevoitto	75	70	55	88	45	7 %	67 %
Kulu/tuotto-suhde, %	40	44	50	38	54		
Tuotot, marginaali, pistettä	36	36	32	42	31		
Taloudellinen pääoma	123	130	168	91	90	-5 %	37 %
Riskipainotetut saamiset	317	315	278	256	256	1 %	24 %
Hoidossa oleva varallisuus, mrd. euroa	143,7	138,2	140,0	137,8	132,0	4 %	9 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	556	560	559	559	565	-1 %	-2 %

Riskipainotetut saamiset on oikaistu Global Fund Distributionin organisaatiossa tehdyn raportointimuutoksen vuoksi.

Henki- ja eläkevakuutus

Henki- ja eläkevakuutus tarjoaa Nordean henkilö-, private banking- ja yritysasiakkaille kattavan valikoiman eläke-, säästöhenkivakuutus- ja riskivakuutus tuotteita sekä pankin jakeluverkostoa varten räätälöityä neuvontaa. Henki- ja eläkevakuutus toimii Pohjoismaissa, Puolassa, Baltian maissa, Mansaarella ja Luxemburgissa. Tanskan, Norjan ja Puolan markkinoilla myyntiä hoitavat henki- ja eläkevakuutuksen oma myyntihenkilöstö sekä asiamiehet ja vakuutusvälittäjät.

Osa Puolan henkivakuutustoiminnasta sisältyy Puolan toimintojen myyntiä koskevaan sopimukseen. Kauppa ei vaikuta Puolassa toimivaan eläkeyhtiöön.

Liiketoiminta

Bruttomaksutulo pysyi kolmannella neljänneksellä korkealla tasolla ja oli 1 419 miljoonaa euroa. Tämä oli kuitenkin 10 prosenttia vähemmän kuin edellisneljänneksellä osaa tuotevalikoimasta koskeneiden kausivaihtelujen vuoksi. Edellisvuoden kolmanteen neljänneksen verrattuna bruttomaksutulo oli 23 prosenttia suurempi, kun sijoitussidonnaisten ja maksaturvan sisältävien sijoitussidonnaisten vakuutusten pankin jakeluverkoston kautta tapahtuva myynti oli vahvaa. Myynti pankin jakeluverkoston kautta toi 57 prosenttia koko maksutulosta kolmannella neljänneksellä.

Bruttomaksutulosta 84 prosenttia kohdistui sijoitussidonnaisiin ja maksaturvan sisältäviin sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin sekä riskivakuutuksiin, mikä oli 9 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2012

kolmannella neljänneksellä. Sijoitussidonnaisten ja maksaturvan sisältävien sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus jatkui vahvana myös kolmannella neljänneksellä. Näihin vakuutuksiin saatiin hoidettavaksi uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,8 miljardia euroa. Perinteisistä tuotteista siirtyi kolmannella neljänneksellä pois varallisuutta nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa. Sijoitussidonnaisissa ja maksaturvan sisältävissä sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa oli kolmannen neljänneksen lopussa 48 prosenttia hoidossa olevasta varallisuudesta.

Perinteisten tuotteiden taloudelliset puskurit jatkoivat kasvuaan kolmannella neljänneksellä 0,2 miljardilla eurolla ja olivat 2,7 miljardia euroa eli 11,6 prosenttia vastuuvälästä. Tämä oli 1,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisneljänneksen lopussa.

Tulos

Liikevoitto oli kolmannella neljänneksellä 76 miljoonaa euroa eli 11 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisneljänneksellä. Kehitystä vauhdittivat ennätyskellisen suuri sijoitussidonnaisissa ja maksaturvan sisältävissä sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa hoidossa oleva varallisuus sekä riskivakuutusten vahva tulos. Pankin jakeluverkostoa hyödyntämällä henki- ja eläkevakuutus on pystynyt kasvattamaan hoidossa olevaa varallisuutta laajentamalla kulupohjaa. Sijoitussidonnaisten ja maksaturvan sisältävien sijoitussidonnaisten vakuutusten tulos kasvoi viime vuoden kolmanteen neljänneksestä 10 miljoonaa euroa eli 33 prosenttia.

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	0	0	0	0	0		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	63	62	61	68	45	2 %	40 %
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	59	49	49	106	56	20 %	5 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	5	4	4	3	3	25 %	67 %
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	127	115	114	177	104	10 %	22 %
Henkilöstökulut	-31	-29	-30	-24	-32	7 %	-3 %
Muut kulut ilman poistoja	-20	-21	-22	-28	-22	-5 %	-9 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	-51	-50	-52	-52	-54	2 %	-6 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	76	65	62	125	50	17 %	52 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0		
Liikevoitto	76	65	62	125	50	17 %	52 %
Kulu/tuotto-suhde, %	40	43	46	29	52		
Oman pääoman tuotto, vuoden alusta, %	12	12	11	14	11		
Oma pääoma	1 754	1 693	1 652	1 624	1 518	4 %	16 %
Hoidossa oleva varallisuus, mrd. euroa	52,1	51,0	52,0	50,8	49,3	2 %	6 %
Maksutulo	1 419	1 579	1 779	1 543	1 156	-10 %	23 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 157	1 147	1 149	1 181	1 192	1 %	-3 %
Tuloksen muodostuminen							
Tulos, perinteiset vakuutukset	18	16	18	80	9	13 %	100 %
Tulos, sijoitussidonnaiset ja maksaturvan sisältävät sijoitussidonnaiset vakuutukset	40	36	33	34	30	11 %	33 %
Tulos, riskivakuutukset	18	13	12	14	14	38 %	29 %
Tuotetulos yhteensä	76	65	63	128	53	17 %	43 %
Oman pääoman tuotto, muut tulokset ja konsernioikaisut	0	0	-1	-3	-3		-100 %
Liikevoitto	76	65	62	125	50	17 %	52 %

Varallisuudenhoito, muut

Tähän erään sisältyvät varallisuudenhoidon palvelutoiminnot, joiden tulokset eivät liity suoraan mihinkään liiketoimintayksikköön. Se sisältää myös

varallisuudenhoidon pitkäaikaisten luottojen ja talletusten rahoittamiseen liittyvän likviditeettipremion ja rahoituskatteen.

	Q3 2013	Q2 2013	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q313/ Q213	Q313/ Q312
Miljoonaa euroa							
Rahoituskate	0	0	0	1	2		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-1	-1	0	5	-3		
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	1	0	0	0	0		
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	0	1	0	0	-1		
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	0	0	0	6	-2		
Henkilöstökulut	-17	-20	-17	-17	-15	-15 %	13 %
Muut kulut ilman poistoja	18	18	18	10	20	0 %	-10 %
Kulut yhteensä, sis. kohdistettavat erät	1	-2	1	-7	5		-80 %
Tulos ennen arvonalentumistappioita	1	-2	1	-1	3		-67 %
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0		
Liikevoitto	1	-2	1	-1	3		-67 %
Taloudellinen pääoma	0	0	1	2	1		-100 %
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	547	525	519	517	514	4 %	6 %

Konsernitoiminnot

Konsernitoimintojen tulos muodostaa yhdessä liiketoiminta-alueiden tuloksen kanssa konsernin raportoidun tuloksen. Suurin osa konsernin tuki- ja palvelutoimintojen tuotoista kertyy konsernin varainhallinnasta (konsernin taseen hallinta, konsernin varainhankinta ja konsernin sijoitukset).
Konsernitoiminnot, muut ja eliminoinnit -sarake sisältää Capital Account Centre -yksikön tuloksen ja konsernin yhteiset toiminnot. Pääoma kohdistetaan liiketoiminta-alueille Capital Account Centre -yksikön kautta.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

Liiketoiminta – Nordean varainhankinta, likviditeetti ja markkinariskin hallinta

Pitkäaikaisen rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta oli kolmannen neljänneksen lopussa noin 73 prosenttia, kun se edellisneljänneksen lopussa oli 75 prosenttia.

Rakenteellista likviditeettiriskiä mitataan Nordeassa sisäisellä mallilla, joka on käsitteellisesti samankaltainen kuin ehdotettu pysyvän varainhankinnan vaatimus (net stable funding ratio), mutta siinä käytetään sisäisiä oletuksia varojen ja velkojen pysyvyydestä. Mallia käytetään myös rakenteellisen likviditeettiriskin rajaamiseen. Taseen rakennetta pidetään konservatiivisena ja tasapainoisena. Tase on myös asianmukaisesti sopeutettu nykyiseen taloudelliseen ympäristöön ja sääntelyn asettamiin vaatimuksiin. Tämä koskee myös rakenteellista likviditeettiriskiä.

Lyhytaikaista likviditeettiriskiä mitataan useilla menetelmillä, joista yksi on maksuvalmiusvaatimus (liquidity coverage ratio, LCR). Nordea-konsernia koskeva LCR-maksuvalmius oli kolmannen neljänneksen lopussa Ruotsin Finanssivalvonnan LCR-määritelmän mukaan 134 prosenttia. Euromääräinen maksuvalmius oli 194 prosenttia ja dollarimääräinen maksuvalmius 158 prosenttia. Ehdotetun uuden Basel-määritelmän mukaan konsernin kokonaismaksuvalmius ja valuuttakohtaiset maksuvalmiudet olisivat tätäkin korkeampia.

Likviditeettipuskuri koostuu pääasiassa erittäin likvideistä Pohjoismaiden valtionlainoista ja pohjoismaisista vakuudellisista joukkolainoista, jotka oikeuttavat keskuspankkirahoitukseen ja vastaavat lähes täysin Basel III / CRD IV -säännöksiä. Likviditeettipuskuri oli kolmannen neljänneksen lopussa 66 miljardia euroa (66 miljardia euroa edellisneljänneksen lopussa).

Liikkeessä olevien lyhytaikaisten velkojen volyyymi oli kolmannella neljänneksellä suhteellisen vakaa. Neljänneksen lopussa se oli 52 miljardia euroa.

Nordea laski kolmannen neljänneksen aikana liikkeeseen noin 4,6 miljardia euroa pitkäaikaisia lainoja, joista noin 3,7 miljardia euroa oli kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla liikkeeseen laskettuja ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia vakuudellisia joukkolainoja. Tanskalaiset vakuudelliset lainat eivät sisälly lukuun.

Nordea laski neljänneksen aikana liikkeeseen 1,5 miljardin euron viisivuotisen kiinteäkorkoisen vakuudellisen joukkolainan.

Konsernin varainhallinnan kaupankäyntipositioihin sisältyvä keskimääräinen korkoriski oli kolmannella neljänneksellä Value at Risk -analyysillä (VaR) mitattuna 91 miljoonaa euroa. Osakeriski VaR:llä mitattuna oli 2 miljoonaa euroa ja luottomarginaaliriski 4 miljoonaa euroa. Korkoriski kasvoi edellisneljänneksestä, mutta osakeriski ja luottomarginaaliriski pienenevät.

Tulos

Liiketoiminnan tuotot olivat kolmannella neljänneksellä 106 miljoonaa euroa. Rahoituskate pieneni edellisneljänneksen 90 miljoonasta eurosta 73 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa siitä, että kesäkuussa eräntyneiden liikkeeseen laskettujen velkojen takaisinostot vaikuttivat edellisneljänneksen positiivisesti. Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä kasvoi 35 miljoonaan euroon edellisneljänneksen 25 miljoonasta eurosta. Muutos liittyi pääosin korkosidonnaisiin eriin. Liikevoitto oli 45 miljoonaa euroa.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

	Q3					Q313/		Q3					Q313/	
	2013	2013	2013	2012	2012	Q213	Q312	2013	2013	2013	2012	2012	Q213	Q312
Miljoonaa euroa														
Rahoituskate	73	90	72	91	101	-19 %	-28 %	37	26	20	1	11	42 %	236 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-3	-2	-2	-4	-3			-15	1	-8	-20	-9		
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	35	25	19	8	39	40 %	-10 %	-60	-30	21	9	-76		
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta ja muut tuotot	1	2	3	24	24	-50 %	-96 %	7	-11	32	-24	-7		
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	106	115	92	119	161	-8 %	-34 %	-31	-14	65	-34	-81		
Henkilöstökulut	-51	-59	-52	-53	-51	-14 %	0 %	-41	-27	-41	-35	-36	52 %	14 %
Muut kulut ilman poistoja	1	4	1	-6	-20	-78 %		1	7	8	81	34	-83 %	-96 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-61	-66	-60	-85	-80			-55	-24	-39	27	-21		
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	0	0	0	0	0			-2	-1	0	-1	-4		
Liikevoitto	45	49	32	34	81	-8 %	-44 %	-88	-39	26	-8	-106		
Taloudellinen pääoma	608	583	596	691	609			577	585	612	410	595		
Riskipainotetut saamis	4 500	4 409	4 623	4 631	4 883			13 343	13 309	14 377	12 622	12 938		
Henkilöstömäärä (henkilötövuotta)	1 650	1 629	1 633	1 597	1 579			924	923	905	904	890		

Konsernin tuki- ja palvelutoimintojen sekä konsernitoimintojen luvut on oikaistu organisaatiomuutoksen vuoksi.

Asiakassegmentit

Asiakassegmentit, jatkuvat toiminnot

Yritys- ja yhteisöasiakkaat – tunnusluvut

	Suuryrityspalvelut			Suuret yritysasiakkaat (Pohjoismaat)			Muut yritysasiakkaat (Pohjoismaat)			Baltian maat, yritysasiakkaat		
	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	12	12	12	29	29	29				36	35	33
Tuotot, miljoonaa euroa	391	435	398	348	366	340	230	234	231	28	28	28
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	41,0	41,2	45,3	54,3	54,3	58,4	25,5	25,1	27,0	5,1	5,6	5,7
Talletukset	35,1	35,2	41,5	19,7	20,0	19,9	21,3	21,2	21,9	2,5	2,2	1,8
	Venäjä, yritysasiakkaat			Shipping-asiakkaat						Yritys- ja yhteisöasiakkaat yht.		
	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	5	5	6	2	2	2						
Tuotot, miljoonaa euroa	59	56	54	91	89	110				1 147	1 208	1 161
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	6,0	6,1	6,7	11,8	12,2	13,4				143,7	144,5	156,5
Talletukset	1,7	1,8	2,1	3,7	3,5	4,8				84,0	83,9	92,0

Henkilöasiakkaat – tunnusluvut

	Private Banking			Avainasiakkaat (Pohjoismaat)			Muut henkilöasiakkaat (Pohjoismaat)			Baltian maat, henkilöasiakkaat		
	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	109	109	105	3 021	3 002	2 963				378	375	370
josta avain- ja private banking -asiakkaita										60	60	65
Tuotot, miljoonaa euroa	120	146	116	661	663	626	187	188	199	12	11	10
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	9,0	8,9	8,5	135,1	133,6	135,2	8,8	9,0	8,8	3,3	2,9	3,0
Talletukset	11,2	11,1	11,1	57,7	58,3	57,7	16,1	16,5	16,7	1,0	0,9	0,8
Hoidossa oleva varallisuus	74,9	71,9	67,9									
	Venäjä, henkilöasiakkaat									Henkilöasiakkaat yhteensä		
	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12	Q3 13	Q2 13	Q3 12
Asiakasmäärä, tuhatta (kauden lopussa)	60	63	63									
josta avain- ja private banking -asiakkaita										3 190	3 171	3 133
Tuotot, miljoonaa euroa	6	5	5							986	1 013	956
Volyymit, miljardia euroa												
Luotonanto	0,5	0,4	0,4							156,7	154,8	155,9
Talletukset	0,2	0,2	0,2							86,2	87,0	86,5

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Liite	Q3 2013	Q3 2012	1-9 2013	1-9 2012	1-12 2012
Liiketoiminnan tuotot						
Korkotuotot		2 493	2 927	7 872	9 016	11 939
Korkokulut		-1 107	-1 534	-3 737	-4 835	-6 376
Rahoituskate		1 386	1 393	4 135	4 181	5 563
Palkkiotuotot		876	799	2 625	2 381	3 258
Palkkiokulut		-224	-204	-686	-595	-790
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	3	652	595	1 939	1 786	2 468
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	4	346	377	1 206	1 332	1 774
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		14	23	58	60	93
Muut liiketoiminnan tuotot		28	24	84	69	100
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		2 426	2 412	7 422	7 428	9 998
Liiketoiminnan kulut						
Hallintokulut:						
Henkilöstökulut		-732	-738	-2 239	-2 240	-2 989
Muut kulut	5	-441	-457	-1 355	-1 350	-1 808
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-61	-71	-163	-179	-267
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-1 234	-1 266	-3 757	-3 769	-5 064
Tulos ennen arvonalentumistappioita		1 192	1 146	3 665	3 659	4 934
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	6	-171	-236	-555	-654	-895
Liikevoitto		1 021	910	3 110	3 005	4 039
Tuloverot		-257	-226	-763	-755	-970
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot		764	684	2 347	2 250	3 069
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot, verojen jälkeen	14	12	4	-4	34	57
Tilikauden tulos		776	688	2 343	2 284	3 126
Josta:						
Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus		777	686	2 343	2 279	3 119
Määräysvallattomien omistajien osuus		-1	2	-	5	7
Yhteensä		776	688	2 343	2 284	3 126
Osakekohtainen tulos, euroa (toiminnot yhteensä)		0,19	0,17	0,58	0,57	0,78
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa (toiminnot yhteensä)		0,19	0,17	0,58	0,57	0,78
Laaja tuloslaskelma						
Miljoonaa euroa		Q3 2013	Q3 2012	1-9 2013	1-9 2012	1-12 2012
Tilikauden tulos		776	688	2 343	2 284	3 126
Erät, jotka voidaan luokitella myöhemmin uudelleen tuloslaskelmaan						
Muuntoerot tilikauden aikana		-140	255	-714	448	409
Ulkomaantoimintoihin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten valuuttasuojaukset:						
Arvostusvoitot/-tappiot tilikauden aikana		45	-141	349	-275	-254
Arvostusvoitoista/-tappioista kirjatut verot tilikauden aikana		-10	37	-77	72	45
Myytävikissä olevat sijoitukset: ¹						
Arvostusvoitot/-tappiot tilikauden aikana		29	15	39	70	67
Arvostusvoitoista/-tappioista kirjatut verot tilikauden aikana		-8	-4	-9	-18	-17
Rahavirran suojauserät:						
Arvostusvoitot/-tappiot tilikauden aikana		3	-107	30	-149	-188
Arvostusvoitoista/-tappioista kirjatut verot tilikauden aikana		-1	27	-8	39	50
Erät, joita ei voida luokitella myöhemmin uudelleen tuloslaskelmaan						
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt:						
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen arvostus		99	-	99	-	362
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen arvostuksesta kirjatut verot		-23	-	-23	-	-87
Muut laajan tuloslaskelman erät, verojen jälkeen		-6	82	-314	187	387
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos		770	770	2 029	2 471	3 513
Josta:						
Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus		771	768	2 029	2 466	3 506
Määräysvallattomien omistajien osuus		-1	2	-	5	7
Yhteensä		770	770	2 029	2 471	3 513

¹Arvostusvoitot/-tappiot, jotka liittyvät suoraan tuloslaskelmaan kirjattuihin suojaaviin eriin, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Tase

Miljoonaa euroa	Liite	30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Varat				
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset		28 558	36 060	25 731
Saamiset keskuspankeilta	7	6 393	8 005	7 620
Saamiset luottolaitoksilta	7	12 728	10 569	16 198
Luotot yleisölle	7	343 191	346 251	353 148
Korolliset arvopaperit		87 031	94 939	91 608
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit		6 382	7 970	8 648
Osakkeet		32 411	28 128	26 415
Johdannaissopimukset	12	74 565	118 789	151 191
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		226	-711	-580
Osakkuusyrittösoyakkeet		622	585	582
Aineettomat hyödykkeet		3 267	3 425	3 430
Aineelliset hyödykkeet		421	474	473
Sijoituskiinteistöt		3 272	3 408	3 608
Laskennalliset verosaamiset		94	266	316
Verosaamiset		184	78	373
Eläke-etuussaamiset		129	142	105
Muut varat		15 313	16 372	19 398
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		2 464	2 559	2 686
Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät	14	8 575	-	-
Varat yhteensä		625 826	677 309	710 950
<i>josta varat, joista asiakkaat kantavat riskin</i>		<i>23 622</i>	<i>20 361</i>	<i>19 301</i>
Velat ja oma pääoma				
Velat luottolaitoksille		49 482	55 426	52 360
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle		200 481	200 678	206 995
Velat vakuutuslaitoksille		46 287	45 320	44 368
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		182 901	184 340	187 860
Johdannaissopimukset	12	69 270	114 203	147 155
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		1 840	1 940	1 986
Verovelat		541	391	391
Muut velat		30 402	33 472	27 812
Siirtovelat ja saadut ennakot		4 053	3 903	4 303
Laskennalliset verovelat		1 052	976	922
Varaukset		335	389	373
Eläke-etuusvastuut		225	469	865
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		6 632	7 797	8 531
Myytävänä olevat velat	14	3 693	-	-
Velat yhteensä		597 194	649 304	683 921
Oma pääoma				
Määräysvallattomien omistajien osuudet		2	5	86
Osakepääoma		4 050	4 050	4 050
Ylikurssirahasto		1 080	1 080	1 080
Muut rahastot		26	340	140
Kertyneet voittovarot		23 474	22 530	21 673
Oma pääoma yhteensä		28 632	28 005	27 029
Velat ja oma pääoma yhteensä		625 826	677 309	710 950
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus		176 981	164 902	175 074
Muu vakuudeksi annettu omaisuus		3 935	4 367	4 653
Vastuositoumukset		20 773	21 157	21 563
Luottolupaukset ¹		82 456	84 914	83 389
Muut sitoumukset		1 313	1 294	1 386

¹ Sisältää 44 100 miljoonaa euroa hyväksytyjen luottolimiittien käyttämättömiä osuuksia (31. joulukuuta 2012: 45 796 milj. euroa, 30. syyskuuta 2012: 45 669 milj. euroa).

Oman pääoman muutokset

Miljoonaa euroa	Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus								Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä	
	Osake- pääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot:					Kertyneet voittovarajat			Yhteensä
			Ulkomaan- toimintojen valuuttakurs- simuutokset	Raha- virran suojaus- erät	Myytä- vissä olevat sijoitukset	Etuuspoh- jaiset eläkejärjes- telyt					
Oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2013	4 050	1 080	24	-15	56	275	22 530	28 000	5	28 005	
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	-	-	-442	22	30	76	2 343	2 029	-	2 029	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	12	12	-	12	
Vuodelta 2012 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-1 370	-1 370	-	-1 370	
Omien osakkeiden hankinta ²	-	-	-	-	-	-	-41	-41	-	-41	
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-3	-3	
Oma pääoma 30.9.2013	4 050	1 080	-418	7	86	351	23 474	28 630	2	28 632	

Miljoonaa euroa	Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus								Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä	
	Osake- pääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot:					Kertyneet voittovarajat			Yhteensä
			Ulkomaan- toimintojen valuuttakurs- simuutokset	Raha- virran suojaus- erät	Myytä- vissä olevat sijoitukset	Etuuspoh- jaiset eläkejärjes- telyt					
Raportoitu oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2012	4 047	1 080	-176	123	6	-	20 954	26 034	86	26 120	
Tilinpäätösperiaatteen muutoksen aiheuttama oikaisu ⁴	-	-	-	-	-	-	-475	-475	-	-475	
Oikaistu oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2012	4 047	1 080	-176	123	6	-	20 479	25 559	86	25 645	
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	-	-	200	-138	50	275	3 119	3 506	7	3 513	
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ³	3	-	-	-	-	-	-	3	-	3	
Takaisin ostetut C-osakkeet ³	-	-	-	-	-	-	-3	-3	-	-3	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	14	14	-	14	
Vuodelta 2011 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-1 048	-1 048	-	-1 048	
Omien osakkeiden hankinta ²	-	-	-	-	-	-	-31	-31	-	-31	
Muutos määräysvallattomien omistajien osuudessa	-	-	-	-	-	-	-	-	-84	-84	
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-4	-4	
Oma pääoma 31.12.2012	4 050	1 080	24	-15	56	275	22 530	28 000	5	28 005	

Miljoonaa euroa	Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus								Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä	
	Osake- pääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot:					Kertyneet voittovarajat			Yhteensä
			Ulkomaan- toimintojen valuuttakurs- simuutokset	Raha- virran suojaus- erät	Myytä- vissä olevat sijoitukset	Etuuspoh- jaiset eläkejärjes- telyt					
Raportoitu oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2012	4 047	1 080	-176	123	6	-	20 954	26 034	86	26 120	
Tilinpäätösperiaatteen muutoksen aiheuttama oikaisu ⁴	-	-	-	-	-	-	-475	-475	-	-475	
Oikaistu oma pääoma tilikauden alussa, 1.1.2012	4 047	1 080	-176	123	6	-	20 479	25 559	86	25 645	
Laajan tuloslaskelman mukainen tulos	-	-	245	-110	52	-	2 279	2 466	5	2 471	
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ³	3	-	-	-	-	-	-	3	-	3	
Takaisin ostetut C-osakkeet ³	-	-	-	-	-	-	-3	-3	-	-3	
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	7	7	-	7	
Vuodelta 2011 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-1 048	-1 048	-	-1 048	
Omien osakkeiden hankinta ²	-	-	-	-	-	-	-41	-41	-	-41	
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-5	-5	
Oma pääoma 30.9.2012	4 050	1 080	69	13	58	-	21 673	26 943	86	27 029	

¹ Rekisteröityjä osakkeita oli yhteensä 4 050 miljoonaa kappaletta (31. joulukuuta 2012: 4 050 milj., 30. syyskuuta 2012: 4 050 milj.).

² Pitkäaikaiseen kannustinohjelmaan (LTIP) liittyvien sekä kaupankäyntisalkussa olevien ja Tanskan sijoitustalletusten salkkuun sisältyvien Nordean osakkeiden lukumäärän muutos. Näitä osakkeita oli 30,0 miljoonaa 30. syyskuuta 2013 (31. joulukuuta 2012: 26,9 milj., 30. syyskuuta 2012: 28,4 milj.).

³ Liittyä LTIP-ohjelmaan. Vuoden 2012 ohjelmaa suojattiin laskemalla liikkeeseen 2 679 168 C-osaketta, jotka ostettiin myöhemmin takaisin ja muunnettiin kantaosakkeiksi. LTIP-ohjelmiin liittyvien omien osakkeiden kokonaismäärä on 18,3 miljoonaa (31. joulukuuta 2012: 20,3 milj., 30. syyskuuta 2012: 20,3 milj.).

⁴ Liittyä IAS 19 -standardin muutokseen. Lisätietoja liitteessä 1.

Rahavirtalaskelma, yhteenveto (toiminnot yhteensä)

Miljoonaa euroa	1-9 2013	1-9 2012	1-12 2012
Liiketoiminta			
Liikevoitto	3 110	3 005	4 039
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot, verojen jälkeen	-4	34	57
Oikaisu rahavirtaan sisällyttämistä eristä	3 007	2 493	3 199
Maksetut tuloverot	-734	-763	-662
Liiketoiminnan rahavirta ennen liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutosta	5 379	4 769	6 633
Liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutos	-9 689	5 897	13 121
Liiketoiminnan rahavirta	-4 310	10 666	19 754
Investoinnit			
Aineelliset hyödykkeet	-63	-49	-114
Aineettomat hyödykkeet	-136	-106	-175
Eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset velkakirjoihin, netto	795	801	1 047
Muiden pysyvien vastaavien hankinnat/myynnit	-10	13	16
Investointien rahavirta	586	659	774
Rahoitustoiminta			
Uusi osakeanti	-	3	3
Liikkeeseen lasketut / takaisin maksetut lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-500	1 530	906
Omien osakkeiden myynti/hankinta, ml. muutos kaupankäyntisalkussa	-41	-41	-31
Maksetut osingot	-1 370	-1 048	-1 048
Rahoitustoiminnan rahavirta	-1 911	444	-170
Tilikauden rahavirta	-5 635	11 769	20 358
Rahavarat tilikauden alussa			
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-1 218	961	-156
Rahavarat tilikauden lopussa	35 955	35 336	42 808
Muutos	-5 635	11 769	20 358
Rahavarat			
Seuraavat erät sisältyvät rahavirtoihin (miljoonaa euroa):	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2012</u>
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	28 890	25 731	36 060
Saamiset keskuspankeilta	5 458	5 070	5 938
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	1 606	3 800	810

Käteiset varat sisältävät käteiset maksuvälineet ja ulkomaiset setelit. Keskuspankkitalletuksiin sisältyvät keskuspankeissa ja julkisen viranomaisen ylläpitämissä postisiirtojärjestelmissä olevat tilit, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- keskuspankin tai postisiirtojärjestelmän kotipaikka on maassa, jossa yhtiöllä on toimipaikka
- tilillä olevat varat ovat milloin tahansa käytettävissä.

Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta sisältävät käteiset varat lukuun ottamatta joukkolainoja ja muita korollisia arvopapereita.

Tilinpäätöksen liitteet

Liite 1 Tilinpäätösperiaatteet

Nordean tilinpäätös on laadittu EU-komission hyväksymien kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) ja kansainvälisen tilinpäätöskysymysten tulkintakomitean (International Financial Reporting Standards Interpretations Committee, IFRS IC) kyseisistä standardeista antamien tulkintojen mukaisesti. Tilinpäätöksessä on noudatettu lisäksi tiettyjä täydentäviä säännöksiä, jotka sisältyvät Ruotsissa annettuun luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevaan lakiin (1995:1559) (ÅRKL), Ruotsin Rådet för finansiell rapportering -neuvoston UFR-lausuntoihin ja suosituksen RFR 1 (konsernilaskentaa koskevia täydentäviä säännöksiä) sekä Ruotsin Finanssivalvonnan kirjanpitosäännöksiin (FFFS 2008:25, sellaisina kuin ne ovat muutettuina säännöksillä FFFS 2009:11, 2011:54 ja 2013:2).

Tässä osavuositiedotuksessa noudatetaan IAS 34 ”Osavuositiedot” -standardia.

Muutokset tilinpäätösperiaatteissa ja esitystavassa

Tilinpäätösperiaatteet, laskentatavat ja esitystapa ovat olennaisilta osiltaan samat kuin vuoden 2012 vuosikertomuksessa, lukuun ottamatta ensimmäisellä neljänneksellä käyttöön otettua etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen esitystapaa ja toisella neljänneksellä käyttöön otettua lopetettujen toimintojen esitystapaa. Nämä muutokset on kuvattu tarkemmin jäljempänä.

Vuoden 2013 ensimmäisellä neljänneksellä otettiin käyttöön uusi standardi IFRS 13 ”Käyvän arvon määrittäminen”. Käyttöönotto ei kuitenkaan ole olennaisesti vaikuttanut varojen ja velkojen arvon määrittämiseen. IFRS 13 -standardin neljännesvuositietä vaatimat lisätiedot esitetään liitteissä 9 ja 10.

Standardeja IAS 32 ”Rahoitusinstrumentit: esittämistapa” ja IFRS 7 ”Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot” on muutettu siltä osin kuin ne koskevat rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen nettouttamista. Nordea otti nämä muutokset käyttöön vuoden 2013 ensimmäisellä neljänneksellä (IAS 32 otettiin käyttöön ennen pakollista käyttöönottoa). IAS 32 -standardin muutoksella ei ollut mitään vaikutusta. IFRS 7 -standardin vaatimat lisätiedot esitetään liitteessä 11.

IAS 19 ”Työsuhde-etuudet”

Muutettu IAS 19 ”Työsuhde-etuudet” -standardi otettiin käyttöön 1. tammikuuta 2013. Muutoksia kuvataan yksityiskohtaisesti vuoden 2012 vuosikertomuksen liitteen G1 ”Accounting policies” kohdassa 3 ”Changes in IFRSs not yet applied by Nordea”.

Taseen vertailuluvut on oikaistu vastaavasti, ja ne esitetään alla olevassa taulukossa. Vertailulukujen vaikutus tuloslaskelmaan oli vähäinen, eikä tuloslaskelman lukuja siksi ole oikaistu. Vaikutus vuoden 2013 kolmannen neljänneksen lukuihin oli vähäinen.

Käyttöönoton seurauksena negatiivinen vaikutus omaan pääomaan oli erityisen palkkaveron ja tuloverojen jälkeen 211 miljoonaa euroa 1. tammikuuta 2013 (ennen veroja 280 miljoonaa euroa). Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen määrä väheni 258 miljoonaa euroa, kun otetaan huomioon laskennallisten verosaamisten muutosten vaikutus.

Lopetetut toiminnot

Lopetetut toiminnot tarkoittavat Nordean Puolan toimintoja, jotka esitetään liitteessä 14. Nämä toiminnot on luokiteltu toisesta neljänneksestä alkaen lopetetuiksi toiminnoiksi, sillä ne edustavat merkittäviä liiketoimintoja ja maantieteellistä aluetta ja kirjanpitoarvo kerrytetään myyntijärjestelyn kautta. Lopetettujen toimintojen nettotulos, mukaan lukien tilikauden tulos käypään arvoon arvostamisen ja myyntikulujen jälkeen, esitetään yhtenä summana lopetettujen toimintojen tilikauden tuloksen jälkeen. Vertailuluvut on oikaistu vastaavasti.

Luovutettaviin eriin liittyvät varat ja velat esitetään erillisissä tase-erissä ”Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät” ja ”Myytävänä olevat velat” luokituspäivästä lähtien. Vertailulukuja ei ole oikaistu.

Uusien ja muutettujen IFRS-standardien vaikutus vakavaraisuuteen

IASB on hyväksynyt kaksi uutta IFRS-standardia, jotka mahdollisesti vaikuttavat vakavaraisuuteen. Nordea ei ole vielä ottanut näitä standardeja käyttöön.

IFRS 9 ”Rahoitusinstrumentit (vaihe 1)” -standardilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta Nordean tuloslaskelmaan ja taseeseen, sillä erilaisten mallien käyttö eri omaisuuserien arvostuksessa jatkuu. Odotettavissa ei ole merkittäviä uudelleenluokituksia käypään arvoon ja hankintameno arvostamisen välillä eikä vaikutuksia vakavaraisuuteen. Tämä kuitenkin riippuu luonnollisesti siitä, millaisia rahoitusinstrumentteja Nordean taseessa on käyttöönottohetkellä. Lisäksi standardiin tehdään todennäköisesti muutoksia ennen sen voimaantuloa.

Nordean tämänhetkisen arvion mukaan IFRS 10 ”Konsernitilinpäätös” -standardilla ei ole olennaista vaikutusta Nordean tuloslaskelmaan. Nordean on kuitenkin mahdollisesti alettava yhdistellä eräitä sijoitusrahastoja konsernitilinpäätökseen, mikä saattaa vaikuttaa taseeseen ja pääomaan, mikäli näillä rahastoilla olisi omistuksessaan konsernitilinpäätöksessä eliminoitavia Nordean osakkeita. Nordea olettaa, että rahastoja ei yhdistellä vakavaraisuuslaskelmiin, joten standardin ei odoteta vaikuttavan vakavaraisuuteen.

	31.12. 2012		30.9. 2012		1.1. 2012	
	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa	Uusi kirjaamis-tapa	Vanha kirjaamis-tapa
Miljoonaa euroa						
Eläke-etuusvastuut, netto	327	47	760	108	732	102
Laskennalliset verovelat, netto	710	779	606	767	694	849
Muut rahastot ¹	340	76	140	156	-47	-47
Kertyneet voittovarot	22 530	23 005	21 673	22 148	20 479	20 954

¹ Vaikutus muun laajan tuloksen kautta. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen suora vaikutus oli 275 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2012. Vaikutusta kompensoivat jonkin verran vuoden aikana syntyneet 11 miljoonan euron valuuttakurssimuutokset.

Vaihtokurssit

	1-9	1-6	1-12	1-9
	2013	2013	2012	2012
1 euro = ... Ruotsin kruunua				
Tuloslaskelma (keskikurssi)	8,5814	8,5302	8,7052	8,7324
Tase (kurssi kauden lopussa)	8,6575	8,7773	8,5820	8,4498
1 euro = ... Tanskan kruunua				
Tuloslaskelma (keskikurssi)	7,4574	7,4572	7,4438	7,4386
Tase (kurssi kauden lopussa)	7,4580	7,4588	7,4610	7,4555
1 euro = ... Norjan kruunua				
Tuloslaskelma (keskikurssi)	7,6620	7,5226	7,4758	7,5126
Tase (kurssi kauden lopussa)	8,1140	7,8845	7,3483	7,3695
1 euro = ... Puolan zlotya				
Tuloslaskelma (keskikurssi)	4,2012	4,1777	4,1836	4,2074
Tase (kurssi kauden lopussa)	4,2288	4,3376	4,0740	4,1038
1 euro = ... Venäjän ruplaa				
Tuloslaskelma (keskikurssi)	41,6619	40,7514	39,9253	39,7948
Tase (kurssi kauden lopussa)	43,8240	42,8450	40,3295	40,1400

Liite 2 Segmenttiraportointi

	Toimintasegmentit							Täsmäytys	Konserni yhteensä
	Vähittäis-pankki	Suurasiakkaat ja pääomamarkkinat	Varallisuudenhoito	Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot	Muut toimintasegmentit	Toimintasegmentit yhteensä			
1-9/2013									
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa	4 342	1 982	788	318	27	7 457	-35	7 422	
- josta sisäiset tapahtumat ¹ , milj. euroa	-1 217	-232	23	1 513	-87	0	-	-	
Liikevoitto, milj. euroa	1 642	1 095	329	132	19	3 217	-107	3 110	
Luotot yleisölle ² , mrd. euroa	223	61	9	-	-	293	50	343	
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle ² , mrd. euroa	109	43	11	-	-	163	37	200	

1-9/2012

Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa	4 273	2 126	689	457	7	7 552	-124	7 428
- josta sisäiset tapahtumat ¹ , milj. euroa	-1 630	-309	29	1 991	-81	0	-	-
Liikevoitto, milj. euroa	1 431	1 222	233	234	-2	3 118	-113	3 005
Luotot yleisölle ² , mrd. euroa	224	67	8	-	-	299	54	353
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle ² , mrd. euroa	109	46	11	-	-	166	41	207

¹ IFRS 8 -standardissa vaaditaan, että toimintasegmenttien välisistä tapahtumista esitetään tietoja. Nordea on määritellyt segmenttien väliset tuotot sisäisiksi korkotuotoiksi ja -kuluiksi, jotka liittyvät konsernin tuki- ja palvelutoimintoihin sisältyvän sisäisen pankin hoitamaan toimintasegmenttien varainhankintaan.

² Toimintasegmenttien volyymit esitetään vain, jos tiedot on toimitettu ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle.

Vähittäispankki-, suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat- sekä varallisuudenhoito-liiketoiminta-alueiden erittely

	Vähittäispankki, Pohjoismaat ¹		Vähittäispankki, Baltia ²		Vähittäispankki, muut ³		Vähittäispankki	
	1-9		1-9		1-9		1-9	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa	4 274	4 123	127	125	-59	25	4 342	4 273
- josta sisäiset tapahtumat, milj. euroa	-1 173	-1 535	-33	-38	-11	-57	-1 217	-1 630
Liikevoitto, milj. euroa	1 695	1 428	40	45	-93	-42	1 642	1 431
Luotot yleisölle, mrd. euroa	216	217	7	7	-	-	223	224
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, mrd. euroa	106	106	3	3	-	-	109	109

	Suuryritys-palvelut		Shipping, Offshore & Oil Services		Nordea Bank Russia		Pääomamarkkinatoiminnan kohdistamat erät		Suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat, muut ⁴		Suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat	
	1-9		1-9		1-9		1-9		1-9		1-9	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa	1 219	1 248	279	287	199	173	337	433	-52	-15	1 982	2 126
- josta sisäiset tapahtumat, milj. euroa	-163	-254	-65	-79	-33	-39	95	87	-66	-24	-232	-309
Liikevoitto, milj. euroa	716	853	134	59	128	91	179	247	-62	-28	1 095	1 222
Luotot yleisölle, mrd. euroa	42	46	13	14	6	7	-	-	-	-	61	67
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, mrd. euroa	37	39	4	5	2	2	-	-	-	-	43	46

	Private Banking		Asset Management		Henki- ja eläkevakuutus-toiminnan kohdistamat erät		Varallisuudenhoito, muut ⁵		Varallisuudenhoito	
	1-9		1-9		1-9		1-9		1-9	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, milj. euroa	552	499	103	79	133	123	0	-12	788	689
- josta sisäiset tapahtumat, milj. euroa	18	23	0	0	1	0	4	6	23	29
Liikevoitto, milj. euroa	244	203	29	5	58	42	-2	-17	329	233
Luotot yleisölle, mrd. euroa	9	8	-	-	-	-	-	-	9	8
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, mrd. euroa	11	11	-	-	-	-	-	-	11	11

¹ Vähittäispankki, Pohjoismaat sisältää Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin pankkitoiminnan.

² Vähittäispankki, Baltia sisältää Viron, Latvian ja Liettuan pankkitoiminnan.

³ Vähittäispankki, muut sisältää tukitoiminnot kehittäminen ja projektit, jakelu, segmentit, tuotteet ja tietotekniikka.

⁴ Suurasiaakkaat ja pääomamarkkinat, muut sisältää ulkomaan yksiköt sekä tukitoiminnot Transaction Products, Segment CIB ja tietotekniikka.

⁵ Varallisuudenhoito, muut sisältää Savings & Wealth Offerings -yksikön ja tukiyksiköitä (esim. tietotekniikka).

Liite 2, jatkuu

Segmenttiraportoinnin ja tilinpäätöksen välinen täsmäytys

	Liikevoitto, milj. euroa		Luotot yleisölle, mrd. euroa		Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, mrd. euroa	
	1-9		30.9.		30.9.	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Toimintasegmentit yhteensä	3 217	3 118	293	299	163	166
Konsernin yhteiset toiminnot ¹	-75	-55	-	-	-	-
Kohdistamattomat erät	0	-45	57	45	40	33
Erot tilinpäätösperiaatteissa ²	-32	-13	-7	9	-3	8
Yhteensä	3 110	3 005	343	353	200	207

¹ Konsernin riskienhallinta, konsernin sisäinen tarkastus, konserni-identiteetti ja -viestintä, konsernin henkilöstöhallinto ja konsernin johtoryhmä

² Segmenttiraportoinnissa käytettyjen ennusteissa käytettävien valuuttakurssien vaikutus ja sen vaikutus, että Puolan pankkitoiminnan luotonannon ja talletusten vertailuluvut on oikaistu toimintasegmenteissä mutta ei tilinpäätöksessä.

Toimintasegmenttien tuloksen laskenta

Laskentaperiaatteet ja toimintasegmenttien väliset allokoinnit vastaavat IFRS 8 -standardin vaatimusten mukaisesti ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle raportoituja tietoja. Nordeassa konsernin johtoryhmä on määritelty ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi. Muualla raportissa esitettyyn liiketoiminta-alueraportointiin verrattuna suurimmat erot ovat: ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle annetut tiedot kootaan ennusteissa käytettävien valuuttakurssien perusteella ja toimintasegmenttien välisissä allokoinneissa on käytetty eri kohdistusperiaatteita.

Toimintasegmenttikohdittaiset taloudelliset tulokset esitetään kolmesta liiketoiminta-alueesta, jotka ovat vähittäispankki, suurasiakkaat ja pääomamarkkinat sekä varallisuudenhoito. Lisäksi esitetään Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot -toimintasegmentin tulokset. Muut toimintasegmentit, jotka eivät ylitä IFRS 8 -standardissa mainittuja rajoja, sisältyvät erään Muut toimintasegmentit. Konsernitoiminnot ja eliminoinnit sekä se osa tuloksesta, jota ei kohdisteta kokonaisuudessaan jollekin toimintasegmentille, esitetään erillisessä täsmäytystaulukossa.

Segmentointiperusteiden muutokset

Segmentointiperusteita muutettiin toisen neljänneksen aikana Nordean Puolan toimintojen myynnin vuoksi. Myydyistä toiminnoista ei toisesta neljänneksestä alkaen ole annettu tietoja ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle, eivätkä ne siksi sisälly liitteeseen 2. Myytyjen toimintojen vaikutus esitetään liitteessä 14. Vertailuluvut on oikaistu vastaavasti.

Lisäksi varallisuudenhoito-liiketoiminta-alue on kolmannen neljänneksen aikana erotettu muista toimintasegmenteistä, ja sen tulokset eritellään toimintasegmenttikohdittaisesti.

Liite 3 Palkkiotuotot ja -kulut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2013	2012	2013	2012	2012
Varallisuudenhoito	251	244	203	727	601	832
Henkivakuutus	83	82	65	249	195	285
Arvopaperivälitys, arvopaperien liikkeeseenlaskut ja corporate finance -toiminta	66	85	72	216	213	289
Säilytys- ja liikkeeseenlaskupalvelut	29	35	22	86	86	118
Talletukset	13	12	13	37	37	51
Säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvät palkkiotuotot yhteensä	442	458	375	1 315	1 132	1 575
Maksuliikenne	106	101	100	307	303	409
Kortit	131	133	121	381	355	482
yhteensä	237	234	221	688	658	891
Luotonanto	130	133	120	386	342	457
Takaukset ja dokumenttimaksut	37	45	53	136	162	219
Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot yhteensä	167	178	173	522	504	676
Muut palkkiotuotot	30	34	30	100	87	116
Palkkiotuotot	876	904	799	2 625	2 381	3 258
Säästäminen ja sijoittaminen	-78	-75	-74	-228	-208	-269
Maksuliikenne	-22	-23	-22	-67	-65	-90
Kortit	-65	-68	-56	-190	-173	-236
Maksut valtioiden takausjärjestelmiin	-34	-32	-26	-99	-70	-89
Muut palkkiokulut	-25	-42	-26	-102	-79	-106
Palkkiokulut	-224	-240	-204	-686	-595	-790
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	652	664	595	1 939	1 786	2 468

Liite 4 Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2013	2012	2013	2012	2012
Osakkeet, osuudet ja muut osakesidonnaiset instrumentit	723	77	87	1 751	1 330	1 635
Korolliset arvopaperit ja muut korkosidonnaiset instrumentit	128	-328	1 417	-159	1 963	2 637
Muut rahoitusinstrumentit	36	-3	136	164	395	482
Valuuttakurssimuutokset	206	223	-26	719	181	234
Sijoituskiinteistöt	43	39	43	105	114	135
Vastuuvelan muutos ¹ , henkivakuutus	-635	681	-1 241	-643	-2 282	-2 895
henkivakuutus	-163	-278	-56	-762	-421	-546
Riskimaksutulo, henkivakuutus	51	51	46	153	134	181
Riskimeno, henkivakuutus	-43	-46	-29	-122	-82	-89
Yhteensä	346	416	377	1 206	1 332	1 774

Josta henkivakuutus

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2013	2012	2013	2012	2012
Osakkeet, osuudet ja muut osakesidonnaiset instrumentit	637	-7	17	1 569	968	1 222
Korolliset arvopaperit ja muut korkosidonnaiset instrumentit	107	-406	1 229	-178	1 753	2 229
Muut rahoitusinstrumentit	0	0	0	0	0	0
Valuuttakurssimuutokset	62	19	46	39	-11	41
Sijoituskiinteistöt	44	37	43	105	114	136
Vastuuvelan muutos ¹ , henkivakuutus	-635	681	-1 241	-643	-2 282	-2 895
Osittamattoman lisävakuutusmaksuvastuun muutos, henkivakuutus	-163	-278	-56	-762	-421	-546
Riskimaksutulo, henkivakuutus	51	51	46	153	134	181
Riskimeno, henkivakuutus	-43	-46	-29	-122	-82	-89
Yhteensä	60	51	55	161	173	279

¹ Maksutulo oli 537 miljoonaa euroa vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä ja 1 747 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa 2013 (Q2 2013: 513 miljoonaa euroa; Q3 2012: 522 miljoonaa euroa; tammi-syyskuussa 2012: 1 847 miljoonaa euroa; tammi-joulukuussa 2012: 2 601 miljoonaa euroa).

Liite 5 Muut kulut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2013	2012	2013	2012	2012
Tietotekniikkakulut	-167	-161	-156	-471	-461	-631
Markkinointi- ja edustuskulut	-24	-31	-23	-84	-82	-117
Posti-, kuljetus-, puhelin- ja toimistokulut	-43	-49	-52	-147	-165	-220
Vuokra- ja kiinteistökulut	-96	-92	-112	-283	-305	-399
Muut	-111	-120	-114	-370	-337	-441
Yhteensä	-441	-453	-457	-1 355	-1 350	-1 808

Liite 6 Arvonalentumistappiot luotoista, netto

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2013	2012	2013	2012	2012
Arvonalentumistappiot tyypeittäin						
Saamiset luottolaitoksilta	0	0	0	1	-2	-1
Luotot yleisölle	-139	-189	-233	-576	-636	-901
- josta arvonalentumiset	-189	-310	-344	-843	-1 039	-1 392
- josta toteutuneet luottotappiot	-167	-173	-157	-482	-407	-642
- josta toteutuneiden luottotappioiden kattamiseen käytetyt arvonalentumiset	96	129	106	335	268	452
- josta arvonalentumisten peruutukset	102	149	146	359	491	603
- josta palautukset aikaisemmin toteutuneista luottotappioista	19	16	16	55	51	78
Taseen ulkopuoliset erät	-32	3	-3	20	-16	7
Yhteensä	-171	-186	-236	-555	-654	-895

Tunnusluvut

	Q3	Q2	Q3	1-9	1-9	1-12
	2013	2013	2012	2013	2012	2012
Luottotappiotaso, pistettä	20	22	27	21	25	26
- josta saatavakohtaiset	18	24	26	20	29	29
- josta saatavaryhmäkohtaiset	2	-2	1	1	-4	-3

Liite 7 Luottosalkku ja siihen sisältyvät arvonalentumiset

	Yhteensä			
	30.9. 2013	30.6. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa				
Luotot, joiden arvo ei ole alentunut	358 539	355 004	360 768	372 922
Luotot, joiden arvo on alentunut	6 644	6 677	6 905	6 856
- Muut kuin järjestämättömät	3 781	3 808	4 023	4 004
- Järjestämättömät	2 863	2 869	2 882	2 852
Luotot ennen arvonalentumisia	365 183	361 681	367 673	379 778
Saatavakohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-2 457	-2 454	-2 400	-2 348
- Muut kuin järjestämättömät	-1 342	-1 362	-1 332	-1 322
- Järjestämättömät	-1 115	-1 092	-1 068	-1 026
Saatavaryhmäkohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-414	-401	-448	-464
Arvonalentumiset	-2 871	-2 855	-2 848	-2 812
Luotot, kirjanpitoarvo	362 312	358 826	364 825	376 966
	Keskuspankit ja luottolaitokset			
	30.9. 2013	30.6. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa				
Luotot, joiden arvo ei ole alentunut	19 124	18 476	18 578	23 816
Luotot, joiden arvo on alentunut	24	24	24	32
- Muut kuin järjestämättömät	-	-	-	8
- Järjestämättömät	24	24	24	24
Luotot ennen arvonalentumisia	19 148	18 500	18 602	23 848
Saatavakohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-24	-24	-24	-26
- Muut kuin järjestämättömät	-	-	-	-2
- Järjestämättömät	-24	-24	-24	-24
Saatavaryhmäkohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-3	-4	-4	-4
Arvonalentumiset	-27	-28	-28	-30
Luotot, kirjanpitoarvo	19 121	18 472	18 574	23 818
	Yleisö			
	30.9. 2013	30.6. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa				
Luotot, joiden arvo ei ole alentunut	339 415	336 528	342 190	349 106
Luotot, joiden arvo on alentunut	6 620	6 653	6 881	6 824
- Muut kuin järjestämättömät	3 781	3 808	4 023	3 996
- Järjestämättömät	2 839	2 845	2 858	2 828
Luotot ennen arvonalentumisia	346 035	343 181	349 071	355 930
Saatavakohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-2 433	-2 430	-2 376	-2 322
- Muut kuin järjestämättömät	-1 342	-1 362	-1 332	-1 320
- Järjestämättömät	-1 091	-1 068	-1 044	-1 002
Saatavaryhmäkohtaisesti arvostettujen saamisten arvonalentumiset	-411	-397	-444	-460
Arvonalentumiset	-2 844	-2 827	-2 820	-2 782
Luotot, kirjanpitoarvo	343 191	340 354	346 251	353 148

Arvonalentumiset

	30.9. 2013	30.6. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa				
Taseeseen kirjattujen erien arvonalentumiset	-2 872	-2 855	-2 848	-2 812
Taseen ulkopuolisten erien arvonalentumiset	-68	-70	-84	-109
Arvonalentumiset yhteensä	-2 940	-2 925	-2 932	-2 921
Tunnusluvut				
	30.9. 2013	30.6. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Saamiset, joiden arvo on alentunut / luotot yhteensä, brutto, pistettä	182	185	188	181
Saamiset, joiden arvo on alentunut / luotot yhteensä, netto, pistettä	115	117	123	119
Taseen arvonalentumiset / luotot yhteensä, pistettä	79	79	77	74
Saatavakohtaiset arvonalentumiset / saamiset, joiden arvo on alentunut, %	37	37	35	34
Taseen arvonalentumiset yhteensä / saamiset, joiden arvo on alentunut, %	43	43	41	41
Järjestämättömät saamiset, joiden arvo ei ole alentunut, miljoonaa euroa	350	346	614	644

Liite 8 Rahoitusinstrumenttien luokittelu

Miljoonaa euroa	Lainat ja muut saamiset	Erä-päivään saakka pidettävät	Kaupan-käyntierät	Määritetty	Suojaavat johdannais-sopimukset	Myytä-vissä olevat	Yhteensä
				arvostet-tavaksi tulos-vaikuttei-sesti			
Rahoitusvarat							
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	28 558	-	-	-	-	-	28 558
Saamiset keskuspankeilta	5 911	-	482	-	-	-	6 393
Saamiset luottolaitoksilta	4 173	-	7 651	904	-	-	12 728
Luotot yleisölle	253 014	-	37 336	52 841	-	-	343 191
Korolliset arvopaperit	0	5 563	34 259	19 674	-	27 535	87 031
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	-	-	6 382	-	-	-	6 382
Osakkeet ja osuudet	-	-	10 551	21 857	-	3	32 411
Johdannaissopimukset	-	-	72 427	-	2 138	-	74 565
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	226	-	-	-	-	-	226
Muut varat	8 716	-	-	5 703	-	-	14 419
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	1 892	-	22	-	-	-	1 914
Yhteensä 30. syyskuuta 2013	302 490	5 563	169 110	100 979	2 138	27 538	607 818
Yhteensä 31. joulukuuta 2012	322 861	6 497	205 788	101 875	3 083	27 374	667 478
Yhteensä 30. syyskuuta 2012	324 433	6 902	242 154	102 792	3 221	22 100	701 602

Miljoonaa euroa	Kaupan-käyntierät	Määritetty arvostet-tavaksi tulos-vaikuttei-sesti	Suojaavat johdannais-sopimukset	Muut rahoitus-velat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	16 701	2 026	-	30 755	49 482
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	26 753	8 726	-	165 002	200 481
Velat vakuutuslaitoksille, rahoitussopimukset	-	13 050	-	-	13 050
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 561	33 117	-	142 223	182 901
Johdannaissopimukset	68 140	-	1 130	-	69 270
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	-	-	-	1 840	1 840
Muut velat	11 033	5 573	-	11 399	28 005
Siirtovelat ja saadut ennakot	30	414	-	2 149	2 593
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	6 632	6 632
Yhteensä 30. syyskuuta 2013	130 218	62 906	1 130	360 000	554 254
Yhteensä 31. joulukuuta 2012	161 149	59 578	1 001	388 365	610 093
Yhteensä 30. syyskuuta 2012	200 006	64 277	833	382 530	647 646

Liite 9 Rahoitusvarojen ja -velkojen käypä arvo

Miljoonaa euroa	30.9.2013	
	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	28 558	28 558
Saamiset keskuspankeilta	6 393	6 393
Saamiset luottolaitoksilta	12 728	12 728
Luotot yleisölle	343 191	343 616
Korolliset arvopaperit	87 031	87 047
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	6 382	6 382
Osakkeet ja osuudet	32 411	32 411
Johdannaissopimukset	74 565	74 565
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	226	226
Muut varat	14 419	14 419
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	1 914	1 914
Yhteensä	607 818	608 259
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	49 482	49 479
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	200 481	200 471
Velat vakuutuslaitoksille	13 050	13 050
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	182 901	182 785
Johdannaissopimukset	69 270	69 270
Korkoriskien suojaavien erien käyvän arvon muutokset	1 840	1 840
Muut velat	28 005	28 005
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 593	2 593
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 632	6 652
Yhteensä	554 254	554 145

Käyvän arvon määrittely kuvataan vuoden 2012 vuosikertomuksen liitteessä G42 "Assets and liabilities at fair value".

Liite 10 Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat

Käyvän arvon hierarkia

	Instrumenttien noteeraukset toimivilla markkinoilla		Todennettavia markkina-arvoja käyttävä arvostusmenetelmä		Ei-todennettavia markkina-arvoja käyttävä arvostusmenetelmä		
30.9.2013, miljoonaa euroa	(taso 1)	josta henkivakuutus	(taso 2)	josta henkivakuutus	(taso 3)	josta henkivakuutus	Yhteensä
Rahoitusvarat¹							
Saamiset keskuspankeilta	-	-	482	-	-	-	482
Saamiset luottolaitoksilta	-	-	8 555	-	-	-	8 555
Luotot yleisölle	-	-	90 177	-	-	-	90 177
Korolliset arvopaperit ²	57 945	12 188	29 413	7 381	484	106	87 842
Osakkeet ja osuudet ³	28 066	18 463	414	414	3 939	2 924	32 419
Johdannaissopimukset	131	31	72 934	29	1 500	-	74 565
Muut varat	-	-	5 703	-	-	-	5 703
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	-	-	22	-	-	-	22
Rahoitusvelat¹							
Velat luottolaitoksille	-	-	18 727	-	-	-	18 727
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	-	-	35 479	-	-	-	35 479
Velat vakuutuslaitoksille	-	-	13 050	13 050	-	-	13 050
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	33 117	-	7 561	-	-	-	40 678
Johdannaissopimukset	69	-	67 867	-	1 334	-	69 270
Muut velat	8 732	-	7 857	-	17	-	16 606
Siirtovelat ja saadut ennakot	-	-	444	-	-	-	444

¹ Arvostetaan käypään arvoon toistuvasti kunkin raportointikauden lopussa.

² Josta 6 374 miljoonaa euroa liittyy tase-erään "Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit".

³ Josta 8 miljoonaa euroa liittyy tase-erään "Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit".

Nettoutettavien positioiden arvostus

Rahoitusvarat ja -velat, jotka nettoutetaan markkina- tai luottoriskiposition kanssa, arvostetaan sen hinnan perusteella, joka saataisiin nettomääräisen varallisuuserän myynnistä tai maksettaisiin nettomääräisen velkaerän siirtämisestä. Lisätietoja arvostustekniikoista ja käyvän arvon määrittämisessä käytetyistä tekijöistä annetaan vuoden 2012 vuosikertomuksen liitteessä G42 "Assets and liabilities at fair value".

Tasojen 1 ja 2 väliset siirrot

Nordea siirsi vuoden aikana 2 992 miljoonaa euroa korollisia arvopapereita (ml. vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit) käyvän arvon hierarkian tasolta 1 tasolle 2 ja 861 miljoonaa euroa tasolta 2 tasolle 1. Lisäksi tasolta 1 tasolle 2 siirrettiin muita velkoja 599 miljoonaa euroa. Siirtoja tehtiin tasolta 1 tasolle 2, koska instrumenteilla ei enää käyty kauden aikana aktiivisesti kauppaa ja käyvät arvot on saatu todennettavissa olevia markkina-arvoja käyttävillä arvostusmenetelmillä. Siirtoja tasolta 2 tasolle 1 puolestaan tehtiin siksi, että instrumenteilla ryhdyttiin kauden aikana jälleen käymään aktiivisesti kauppaa ja markkinoilta saatiin luotettavia noteerauksia. Tasojen välisten siirtojen katsotaan tapahtuneen raportointikauden lopussa.

Liite 10, jatkuu

Tapahtumat tasolla 3

30.9.2013, miljoonaa euroa	1.1.2013	Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset			Ostot/		Myynnit	Selvitykset	Siirrot tasolle 3	Siirrot tasolta 3	Muuntoerot	30.9.2013
		Uudelleenluokitukset	Toteutuneet	Toteutumattomat	liikkeeseenlaskut							
Korolliset arvopaperit	1 118	-519	3	30	92	-224	-7	-	-	-	-9	484
- josta henkivakuutus	719	-519	0	1	10	-96	0	-	-	-	-9	106
Osakkeet ja osuudet	3 374	519	114	33	812	-847	-6	2	-46	-16	3 939	
- josta henkivakuutus	2 210	519	145	13	699	-603	-1	2	-46	-14	2 924	
Johdannaissopimukset (netto)	332	-	246	-172	-	-	-246	6	-	0	166	
Muut velat	0	-	-20	-1	607	-	-590	21	-	-	17	

Toteutumattomat voitot ja tappiot liittyvät raportointikauden lopun varoihin ja velkoihin. Nordea siirsi vuoden aikana 46 miljoonaa euroa tasolta 2 tasolle 3. Lisäksi Nordea siirsi 21 miljoonaa euroa muita velkoja tasolta 2 tasolle 3. Siirtoja tehtiin tasolta 3 tasolle 2, koska saatavilla oli jälleen todennettavissa olevia markkina-arvoja. Siirtoja tasolta 2 tasolle 3 puolestaan tehtiin siksi, että saatavilla ei enää ollut todennettavissa olevia markkina-arvoja. Taseiden välisten siirtojen katsotaan tapahtuneen raportointikauden lopussa. Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät käypään arvoon arvostettavien erien nettotulokseen. Johdannaissopimuksiin liittyvät varat ja velat esitetään nettomääräisinä.

Käyvän arvon arvostusmenetelmät tasolla 3

Nordean arvostusperiaatteet määrittelee ja päättää konsernin arvostusvaliokunta (Group Valuation Committee, GVC). GVC antaa liiketoimintayksiköille ohjeita vahvan arvostusprosessin luomisesta ja arvostukseen liittyvän epävarmuuden minimoimisesta. Lisäksi GVC päättää jatkotoimista ongelmatilanteissa.

Nordean arvostusprosessi koostuu useasta vaiheesta. Ensimmäinen vaihe on ensimmäisen päivän lopun keskihintojen arvostus. Keskihinnat joko vahvistaa front office tai ne saadaan ulkoisista lähteistä. Toinen vaihe on tarkistus, jonka suorittavat riippumattomat valvontayksiköt. Tarkistuksen kulmakivi on hintojen riippumaton vahvistus. Testillä vahvistetaan nykyarvon laskennassa käytettyjen hintojen ja muiden parametrien oikeellisuus, arvostusmallien soveltavuus, mukaan lukien arvio siitä, käytetäänkö noteerattuja hintoja vai teoreettisia hintoja (arvostusmalli), sekä käyvän arvon oikaisuisia käytettyjen oletusten ja parametrien luotettavuus. Käyvän arvon oikaisuilla tarkoitetaan pääasiassa likviditeettiriskin (osto- ja myyntikurssien ero) sekä malli- ja luottoriskin oikaisuja.

Hintojen ja muiden parametrien oikeellisuus tarkistetaan päivittäin. Kolmannelta osapuolelta saatavia tietoja, kuten välittäjien noteerauksia ja hinnoittelupalveluja, käytetään vertailutietoina tarkistuksessa. Vertailutietojen laatua arvioidaan säännöllisesti. Tätä laatuarviota käytetään arvostukseen liittyvän epävarmuuden määrittämisessä.

Tason 3 kauppoihin liittyvät käyvän arvon oikaisu ja ensimmäisen päivän voittojen tai tappioiden jaksotukset lasketaan kuukausittain ja niistä laaditaan raportti. Käyvän arvon hierarkiaan sisältyvien instrumenttien todellista arviointia tehdään jatkuvasti.

Käyvän arvon määrittämisessä tasolla 3 käytetyt arvostusmenetelmät ja tekijät

30.9.2013, miljoonaa euroa	Käypä arvo	Arvostusmenetelmä	Ei-todennettavissa oleva tekijä	Käyvän arvon vaihteluväli
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset	171	Optiomalli	Korrelaatiot Volatiliteetit	-7/6
Osakejohdannaiset	-62	Optiomalli	Korrelaatiot Volatiliteetit	-16/11
Valuuttajohdannaiset	110	Optiomalli	Osinko Korrelaatiot Volatiliteetit	+/-0
Luottojohdannaiset	-55	Luottojohdannaismalli	Korrelaatiot Takaisinsaantiasteet	-8/8
Muut	2	Optiomalli	Korrelaatiot Volatiliteetit	+/-0
Yhteensä	166			-31/25

Johdannaissopimusten arvostus perustuu useisiin oletuksiin ja mallinvalintoihin. Tasolle 3 kuuluviksi instrumentteiksi luokiteltujen instrumenttien osalta nämä oletukset aiheuttavat arvostukseen liittyvää epävarmuutta. Tämä otetaan huomioon käyttämällä useita erilaisia mallinvalintavaihtoehtoja, jotta voidaan määrittellä raportoituihin käypään arvoon liittyvä luottamusväli. Eri vaihtoehtoisissa huomioidaan johdannaisten hinnoittelun eri puolia. Johdannaisten arvostusmallissa on kaksi yleistä ominaisuutta: riskitekijöiden volatiliteetti ja riskitekijöiden korrelaatio. Kumpaakin näistä arvioidaan käyttämällä tekijöinä erilaisia oletuksia ja/tai mallinvalintavaihtoehdon valinnalla. Näiden yleisten ominaisuuksien lisäksi huomioon otetaan useita omaisuuslajikohtaisia tekijöitä. Tällaisia ovat osakkeisiin liittyvät odotetut osingot, luottojohdannaisten takaisinsaantiasteisiin liittyvät oletukset ja inflaatio-odotukset. Yllä olevassa taulukossa esitetään kunkin johdannaistyyppien tason 3 instrumenttien käypien arvojen kohtuulliset vaihteluvälit. Käyvät arvot esitetään varojen ja velkojen nettomääränä.

Liite 10, jatkuu

30.9.2013, miljoonaa euroa	Käypä arvo	josta henki-		Arvostusmenetelmä	Ei-todennettavissa oleva tekijä	Käyvän arvon vaihteluväli
		vakuutus ²	Arvostusmenetelmä			
Osakkeet ja osuudet						
Pääomarahastot	2 378	1 828	Substanssiarvo ¹			
Hedge-rahastot	635	343	Substanssiarvo ¹			
Joukkolainarahastot	435	351	Substanssiarvo/markkinakonsensus ¹			
Muut rahastot	271	252	Substanssiarvo / rahasto-osuuden arvo ¹			
Muut	220	150	-			
Yhteensä	3 939	2 924				
Korolliset arvopaperit						
Kunnat ja muut julkiset yhteisöt	30	30	Diskontattu rahavirta	Korkoero		-2/2
Kiinnitysluottolaitokset ja muut luottolaitokset ³	351	7	Diskontattu rahavirta	Korkoero		-18/18
Yritykset	95	69	Diskontattu rahavirta	Korkoero		-7/7
Muut	8	-	-	-		-1/1
Yhteensä	484	106				-28/28
Muut velat	17	-	Diskontattu rahavirta	Korkoero		-2/2
Yhteensä	17	-				-2/2

¹ Käyvät arvot perustuvat ulkoisten toimijoiden/säilytysyhteisöjen toimittamiin hintoihin ja substanssiarvoihin. Toimijat/säilytysyhteisöt määrittävät hinnat sijoituksiin sisältyvien varojen kehityksen perusteella. Toimijoiden/säilytysyhteisöjen pääomarahastoissa pääasiassa käytetty arvostusmenetelmä on EVCA:n (European Venture Capital Association) International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV) -ohjeiden mukainen. Vähemmän kuin 15 prosenttia pääomarahastosijoituksista oikaistaan/arvostetaan sisäisesti IPEV-ohjeiden perusteella. Nämä kirjanpitoarvot ovat -100 prosenttia - 0 prosenttia toimittajilta/säilytysyhteisöiltä saaduista arvoista.

² Rahoitusinstrumentteihin tehtävät sijoitukset ovat merkittävä osa henkivakuustoimintaa. Niitä hankitaan vakuutus- ja sijoitussopimuksiin sisältyvien veloitteiden täyttämiseen. Näistä instrumenteista kertyvät voitot tai tappiot kohdistetaan lähes kokonaan vakuutuksenottajille, eivätkä ne vaikuta Nordean omaan pääomaan.

³ Josta 155 miljoonaa euroa on hinnoiteltu 1,45 prosentin korkoerolla (diskonttauskoron ja LIBORin välinen ero). Korkoeron kohtuullinen muutos ei vaikuttaisi käypään arvoon takaisinosto-oikeuksien vuoksi.

Tason 3 rahoitusinstrumenttien herkkyyksianalyysi

30.9.2013, miljoonaa euroa	Kirjanpitoarvo	Kohtuullisesti mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutus	
		Suotuisa	Epäsuotuisa
Varat			
Korolliset arvopaperit	484	28	-28
- josta henkivakuutus	106	6	-6
Osakkeet ja osuudet	3 939	368	-368
- josta henkivakuutus	2 924	286	-286
Johdannaissopimukset (netto)	166	25	-31
Muut velat	17	2	-2

Herkkyyslaskennassa käytettävää menetelmää kuvataan vuoden 2012 vuosikertomuksen liitteessä G42 "Assets and liabilities at fair value".

Ensimmäisen päivän voittojen jakso

Miljoonaa euroa	Johdannaissopimukset (netto)
Tilikauden alussa, 1.1.2013	24
Uusista liiketoimista syntyneet jaksotettavat voitot	23
Kirjattu tuloslaskelmaan vuoden aikana	-9
Tilikauden lopussa, 30.9.2013	38

Rahoitusinstrumenttien kauppahinta voi joissakin tapauksissa poiketa alun perin kirjatusta arvostusmallia käyttämällä saadusta käyvästä arvosta pääasiassa siksi, että kauppahinta ei muodostu toimivilla markkinoilla. Tällaisissa tapauksissa arvostusmalleja käytetään myyntihinnan (exit price) arviointiin, ja jos merkittäviä ei-todennettavissa olevia tekijöitä käytetään, instrumentit luokitellaan tason 3 instrumenteiksi ja ensimmäisen päivän voitot jaksotetaan. Jos saman instrumentin myyntihinta on saatavilla toimivilla markkinoilla, sitä käytetään. Lisätietoja on vuoden 2012 vuosikertomuksen liitteessä G1 "Accounting Policies".

Liite 11 Rahoitusinstrumentit, jotka nettoutetaan taseessa tai jotka sisältyvät nettoutussopimuksiin

30.9.2013, miljoonaa euroa	Kirjatut rahoitus-varat, brutto ¹	Taseessa nettoutetut kirjatut rahoitus-varat, brutto	Kirjanpito-arvo taseessa, netto ²	Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänettoutussopimuksiin ja vastaaviin sopimuksiin			Netto-summa
				Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saadut rahoitus-instrumentit	Vakuu-deksi saatu käteinen	
Varat							
Johdannaissopimukset	132 215	-58 252	73 963	-59 615	-	-6 331	8 017
Käänteiset takaisinostosopimukset	44 646	-	44 646	-23 341	-20 897	-	408
Sopimukset lainaksi otetuista arvopapereista	4 626	-	4 626	-	-4 626	-	0
Yhteensä	181 487	-58 252	123 235	-82 956	-25 523	-6 331	8 425
30.9.2013, miljoonaa euroa	Kirjatut rahoitus-varat, brutto ¹	Taseessa nettoutetut kirjatut rahoitus-varat, brutto	Kirjanpito-arvo taseessa, netto ²	Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänettoutussopimuksiin ja vastaaviin sopimuksiin			Netto-summa
				Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi annetut rahoitus-instrumentit	Vakuu-deksi annettu käteinen	
Velat							
Johdannaissopimukset	126 077	-58 252	67 825	-59 614	-	-4 548	3 663
Takaisinostosopimukset	45 336	-	45 336	-23 342	-21 878	-	116
Sopimukset lainaksi annetuista arvopapereista	4 008	-	4 008	-	-4 008	-	0
Yhteensä	175 421	-58 252	117 169	-82 956	-25 886	-4 548	3 779

¹ Kaikki summat on arvostettu käypään arvoon.

² Käänteiset takaisinostosopimukset ja arvopapereiden lainaksiottosopimukset luokitellaan taseessa erään Saamiset keskuspankeilta, Saamiset luottolaitoksilta tai Luotot yleisölle. Takaisinostosopimukset ja arvopapereiden lainaksiantosopimukset luokitellaan taseessa erään Velat luottolaitoksille tai Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle.

30.9.2012, miljoonaa euroa	Kirjatut rahoitus-varat, brutto ¹	Taseessa nettoutetut kirjatut rahoitus-varat, brutto	Kirjanpito-arvo taseessa, netto ²	Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänettoutussopimuksiin ja vastaaviin sopimuksiin			Netto-summa
				Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saadut rahoitus-instrumentit	Vakuu-deksi saatu käteinen	
Varat							
Johdannaissopimukset	214 213	-69 314	144 899	-129 832	-	-4 070	10 997
Käänteiset takaisinostosopimukset	37 552	-	37 552	-16 692	-20 107	-	753
Sopimukset lainaksi otetuista arvopapereista	5 604	-	5 604	-	-5 604	-	0
Yhteensä	257 369	-69 314	188 055	-146 524	-25 711	-4 070	11 750

30.9.2012, miljoonaa euroa	Kirjatut rahoitus-varat, brutto ¹	Taseessa nettoutetut kirjatut rahoitus-varat, brutto	Kirjanpito-arvo taseessa, netto ²	Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänettoutussopimuksiin ja vastaaviin sopimuksiin			Netto-summa
				Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi annetut rahoitus-instrumentit	Vakuu-deksi annettu käteinen	
Velat							
Johdannaissopimukset	212 248	-69 314	142 934	-129 832	-	-8 225	4 877
Takaisinostosopimukset	38 583	-	38 583	-16 692	-21 741	-	150
Sopimukset lainaksi annetuista arvopapereista	3 943	-	3 943	-	-3 943	-	0
Yhteensä	254 774	-69 314	185 460	-146 524	-25 684	-8 225	5 027

¹ Kaikki summat on arvostettu käypään arvoon.

² Käänteiset takaisinostosopimukset ja arvopapereiden lainaksiottosopimukset luokitellaan taseessa erään Saamiset keskuspankeilta, Saamiset luottolaitoksilta tai Luotot yleisölle. Takaisinostosopimukset ja arvopapereiden lainaksiantosopimukset luokitellaan taseessa erään Velat luottolaitoksille tai Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle.

Käytettävissä olevat päänettoutussopimukset ja vastaavat sopimukset

Vaikka rahoitusinstrumentit kirjataan taseeseen bruttomääräisesti, se ei tarkoita, ettei rahoitusinstrumentteihin sovellettaisi päänettoutussopimuksia tai vastaavia järjestelyjä. Yleensä rahoitusinstrumentteihin (johdannaissopimukset, takaisinostosopimukset ja arvopapereiden lainaksiantosopimukset) sovelletaan päänettoutussopimuksia, minkä vuoksi Nordean olisi sallittua hyötyä vastapuoliin liittyvästä nettoutuksesta sekä normaalissa liiketoiminnassa että maksuhäiriön tapahtuessa kaikissa laskelmissa, joihin sisältyy vastapuoliriski. Se, että nettoutetut vastuut eivät sisälly taseen varoihin ja velkoihin, riippuu useimmissa tapauksissa maksujen nettoutuksen rajallisesta soveltamisesta.

Liite 12 Johdannaissopimukset

Käypä arvo Miljoonaa euroa	30.9. 2013		31.12. 2012		30.9. 2012	
	Varat	Velat	Varat	Velat	Varat	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset	60 331	55 063	102 558	97 014	131 312	126 190
Osakejohdannaiset	754	694	623	568	653	428
Valuuttajohdannaiset	10 285	11 335	11 300	14 450	14 249	18 005
Luottojohdannaiset	800	828	637	655	792	788
Hyödykejohdannaiset	227	196	528	487	923	882
Muut johdannaiset	30	24	60	28	41	29
Yhteensä	72 427	68 140	115 706	113 202	147 970	146 322
Suojaavat johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset	1 719	541	2 281	594	2 188	598
Osakejohdannaiset	-	-	-	-	6	6
Valuuttajohdannaiset	419	589	802	407	1 027	229
Yhteensä	2 138	1 130	3 083	1 001	3 221	833
Johdannaissopimukset yhteensä, käypä arvo						
Korkojohdannaiset	62 050	55 604	104 839	97 608	133 500	126 788
Osakejohdannaiset	754	694	623	568	659	434
Valuuttajohdannaiset	10 704	11 924	12 102	14 857	15 276	18 234
Luottojohdannaiset	800	828	637	655	792	788
Hyödykejohdannaiset	227	196	528	487	923	882
Muut johdannaiset	30	24	60	28	41	29
Yhteensä	74 565	69 270	118 789	114 203	151 191	147 155
Nimellisarvo						
Miljoonaa euroa				30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset				5 673 022	5 622 598	6 185 183
Osakejohdannaiset				24 144	17 811	20 628
Valuuttajohdannaiset				877 886	910 396	984 985
Luottojohdannaiset				52 679	47 052	47 739
Hyödykejohdannaiset				5 150	7 817	10 383
Muut johdannaiset				2 389	2 583	2 209
Yhteensä				6 635 270	6 608 257	7 251 127
Suojaavat johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset				113 747	59 858	57 817
Valuuttajohdannaiset				9 093	8 871	9 205
Yhteensä				122 840	68 729	67 022
Johdannaissopimukset yhteensä, nimellisarvo						
Korkojohdannaiset				5 786 769	5 682 456	6 243 000
Osakejohdannaiset				24 144	17 811	20 628
Valuuttajohdannaiset				886 979	919 267	994 190
Luottojohdannaiset				52 679	47 052	47 739
Hyödykejohdannaiset				5 150	7 817	10 383
Muut johdannaiset				2 389	2 583	2 209
Yhteensä				6 758 110	6 676 986	7 318 149

Liite 13 Vakavaraisuus

Vuoden 2012 omia varoja ei ole oikaistu IAS 19 ”Työsuhde-etuudet” -standardin käyttöönoton vuoksi.

Omat varat¹

	30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa			
Rajoituksettomat ensisijaiset omat varat	22 975	21 961	21 796
Ensisijaiset omat varat	24 338	23 953	23 809
Omat varat yhteensä	27 971	27 274	27 303

¹ Lisätietoja omien varojen koostumuksesta annetaan Investor Relations -yksikön tietopakettissa (fact book), joka on saatavilla osoitteessa www.nordea.com/IR.

Omien varojen vähimmäisvaatimus

	30.9. 2013	30.9. 2013	31.12. 2012	31.12. 2012	30.9. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset
Luottoriski	10 841	135 513	11 627	145 340	12 482	156 025
Perusmenetelmä (FIRB)	9 075	113 440	9 764	122 050	10 209	127 611
- josta yritys vastuut	6 844	85 555	7 244	90 561	7 375	92 194
- josta luottolaitos vastuut	498	6 221	671	8 384	798	9 972
- josta vähittäis vastuut	1 620	20 253	1 737	21 710	1 928	24 094
- josta muut	113	1 411	112	1 395	108	1 351
Standardimenetelmä	1 766	22 073	1 863	23 290	2 273	28 414
- josta valtio vastuut	26	330	34	426	35	438
- josta vähittäis vastuut	872	10 893	860	10 752	860	10 747
- josta muut	868	10 850	969	12 112	1 378	17 229
Markkinariski	582	7 278	506	6 323	541	6 756
- josta kaupankäyntivarasto, sisäinen malli	334	4 177	312	3 897	335	4 190
- josta kaupankäyntivarasto, standardimenetelmä	148	1 848	138	1 727	157	1 957
- josta muu rahoitustoiminta, standardimenetelmä	100	1 253	56	699	49	609
Operatiivinen riski	1 344	16 796	1 298	16 229	1 298	16 229
Standardimenetelmä	1 344	16 796	1 298	16 229	1 298	16 229
Yhteensä ennen oikaisuja	12 767	159 587	13 431	167 892	14 321	179 010

Oikaisu alarajasäännöksiin perustuen

Pääomatarpeen lisäys alarajasäännösten mukaisesti	4 143	51 787	3 731	46 631	3 545	44 318
Yhteensä	16 910	211 374	17 162	214 523	17 866	223 328

Vakavaraisuussuhde

	30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Ydinvakavaraisuussuhde, % (sis. tilikauden tulos)	10,9	10,2	9,8
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat, % (sis. tilikauden tulos)	11,5	11,2	10,7
Vakavaraisuussuhde, % (sis. tilikauden tulos)	13,2	12,7	12,2

Pääomavaateen jakauma

	Pääomavaade	
Vastuuryhmä, 30. syyskuuta 2013	Keskimääräinen riskipaino (%)	(miljoonaa euroa)
Yritysvastuut	52	6 844
Luottolaitos vastuut	14	498
Vähittäis vastuut (sisäisten luottoluokitusten menetelmä)	13	1 620
Valtio vastuut	0	26
Muut	72	1 853
Luottoriski yhteensä		10 841

Liite 14 Lopetetut toiminnot

	Q3	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2012	2013	2012	2012
Rahoituskate	38	48	117	142	189
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	10	26	26	36
Muut liiketoiminnan tuotot	3	0	3	11	13
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	49	58	146	179	238
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-27	-27	-90	-90	-122
Arvon alentumistappiot luotoista, netto	-8	-18	-19	-35	-38
Liikevoitto	14	13	37	54	78
Tuloverot	-2	-9	-8	-20	-21
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot	12	4	29	34	57
Tilikauden tulos käypään arvoon arvostamisen jälkeen	-	-	1	-	-
Tapahtuma- ja siirtymäkulut (mukaan lukien myyntikulut) ¹	-	-	-34	-	-
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot, käypään arvoon arvostamisen ja myyntikulujen jälkeen	12	4	-4	34	57

¹ 9 miljoonan euron tuloverot vähennetty.

Osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot, euroa	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, lopetetut toiminnot, euroa	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01

Tase - yhteenveto¹

	30.9.
Miljoonaa euroa	2013
Varat	
Luotot yleisölle	6 334
Korolliset arvopaperit	1 335
Osakkeet	344
Muut varat yhteensä	562
Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät yhteensä	8 575
Velat	
Velat luottolaitoksille	95
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	2 887
Velat vakuutuslaitoksille	611
Muut velat yhteensä	100
Myytävänä olevat velat yhteensä	3 693

¹ Sisältää ulkoiset myytävänä olevat omaisuuserät ja velat. Ei sisällä Puolan toimintojen ulkoista varainhankintaa, joka jatkuu kaupan jälkeen.

Lopetetut toiminnot ja myytävänä olevat varat/velat liittyvät Nordean aiemmin julkistamaan päätökseen myydä pankki-, henkivakuutus- ja rahoitustoiminta Puolassa. Kaupassa Nordea Bank Polska S.A., Nordea Finance Polska S.A. ja Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. myydään PKO Bank Polskille. Kauppa odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä, ja sen toteutuminen edellyttää viranomaisten lupaa. Luovutettavien erien ryhmä ei sisälly liitteeseen 2 "Segmenttiraportointi", sillä sen tietoja ei toimiteta ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle.

Liite 15 Riskit ja epävarmuustekijät

Nordean tuottopohja perustuu konsernin liiketoimintaan laajan ja monipuolisen asiakaskunnan kanssa. Asiakkaina on henkilö- ja yritysasiakkaita sekä finanssipalveluyrityksiä eri maantieteellisiltä alueilta ja toimialoilta.

Nordean merkittävin riski on luottoriski. Konsernilla on myös esimerkiksi markkinariskejä, likviditeettiriskejä, operatiivisia riskejä ja henkivakuutusriskejä. Lisätietoja on vuosikertomuksessa.

Finanssikriisi ja makrotaloudellisen tilanteen heikkeneminen eivät ole olennaisesti vaikuttaneet Nordean taloudelliseen asemaan. Makrotalouden kehitykseen liittyy kuitenkin edelleen epävarmuutta.

Millään yllä mainituista riskeistä ei odoteta olevan merkittävää negatiivista vaikutusta konserniin tai sen taloudelliseen asemaan keskipitkällä aikavälillä.

Konserni on osallisena joissakin normaalia liiketoimintaansa koskevissa oikeudenkäynneissä ja muissa riita-asioissa. Useimmat näistä koskevat suhteellisen pieniä rahasummia. Millään niistä ei arvioida olevan olennaista kielteistä vaikutusta konserniin tai sen taloudelliseen asemaan kuuden seuraavan kuukauden aikana.

Käsitteet

Oman pääoman tuotto

Tilikauden tulos ennen määräysvallattomien omistajien osuutta prosentteina keskimääräisestä omasta pääomasta vuoden aikana. Keskimääräiseen omaan pääomaan lasketaan tilikauden tulos ja maksamattomat osingot, mutta siihen ei lasketa määräysvallattomien omistajien osuutta.

Osakkeen kokonaistuotto

Osakkeen kokonaistuottoa mitataan osakkeen arvonnousuna vuoden aikana olettaen että saaduilla osingoilla ostetaan lisää osakkeita osingonmaksupäivänä.

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettuun tulokseen lasketaan tuotot yhteensä, joista vähennetään liiketoiminnan kulut, odotetut tappiot sekä vakioveroprosentin mukaan lasketut verot. Myöskään merkittäviä kertaluonteisia eräiä ei lueta mukaan riskisopeutettuun tulokseen.

Ensisijaiset omat varat

Se osuus omista varoista, johon sisältyy oma pääoma mutta johon eivät sisälly sijoitukset vakuutusyhtiöihin, ehdotettu osinko, laskennalliset verosaamiset ja pankkitoimintaan liittyvät aineettomat hyödykkeet sekä puolet odotetun alijäämän vähennyksestä – arvonalentumisten ja odotettujen tappioiden erotus. Ensisijaisiin omiin varoihin voidaan lukea valvontaviranomaisten luvalla myös tietyt lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla (ensisijaiseen pääomaan luettavat lainat ja hybridilainat). Rajoituksettomia ensisijaisia omia varoja ovat ensisijaiset omat varat, joista on vähennetty hybridilainat.

Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat

Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin prosentteina. Ydinvakavaraisuussuhde tarkoittaa rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdetta riskipainotettuihin saamisiin prosentteina.

Luottotappiotaso

Nettomääräiset arvonalentumistappiot (vuositasolla) / luotot yleisölle neljännesvuosittain tilikauden lopussa.

Ongelmaluotot, brutto / luotot yhteensä

Saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen taseen arvonalentumisia / luotot yhteensä ennen taseen arvonalentumisia.

Ongelmaluotot, netto / luotot yhteensä

Saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut, taseen arvonalentumisten jälkeen / luotot yhteensä ennen taseen arvonalentumisia.

Luottotappiovaraukset / luotot yhteensä

Taseen arvonalentumiset yhteensä / luotot yhteensä ennen taseen arvonalentumisia.

Saatavakohtaiset luottotappiovaraukset / ongelmaluotot

Taseen arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista, joiden arvo on alentunut / saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut (ennen taseen arvonalentumisia).

Luottotappiovaraukset / ongelmaluotot, brutto

Taseen arvonalentumiset yhteensä / saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen taseen arvonalentumisia.

Järjestämättömät luotot, muut kuin ongelmaluotot

Eräntyneet saamiset, joiden arvo ei ole alentunut tulevien rahavirtojen ansiosta (sisältyvät saamisiin, joiden arvo ei ole alentunut).

Odotetut tappiot

Odotetuilla tappioilla tarkoitetaan yksittäisen luoton tai saamisryhmän tilastollista tappiotasoa suhdannekierron aikana.

Taloudellinen pääoma

Taloudellinen pääoma on Nordean sisäinen arvio pääomatarpeesta. Sillä mitataan pääomaa, jota tarvitaan toiminnassa esiintyvien odottamattomien tappioiden kattamiseksi tietyllä todennäköisyydellä. Taloudellisen pääoman laskemisessa käytetään sisäisiä malleja, joiden avulla voidaan johdonmukaisesti laskea Nordean eri liiketoiminta-alueiden luottoriski, markkinariski, operatiivinen riski, liiketoimintariski ja henkivakuutusriski. Eri riskityyppien yhdistämisestä konsernitason syntyy hajautusvaikutuksia, koska eri riskityypeille kohdistettujen odottamattomien tappioiden syntyminen samanaikaisesti on epätodennäköistä.

Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto (RAROCAR)

RAROCAR-prosentti lasketaan jakamalla riskisopeutettu tulos taloudellisella pääomalla.

Lisätietoja käsitteistä on Nordean vuosikertomuksessa (englanniksi).

Nordea Bank AB (publ)

Tilinpäätösperiaatteet

Emoyhtiö Nordea Bank AB:n (publ) tilinpäätös on laadittu Ruotsissa annetun luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevan lain (1995:1559) (ÅRKL) ja IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti. IFRS-säännöksiä noudatettaessa on otettu huomioon Ruotsin Rådet för finansiell rapportering -neuvoston juridisten yhtiöiden kirjanpitoa koskevan suosituksen RFR 2 sekä Ruotsin Finanssivalvonnan kirjanpitosäännösten (FFFS 2008:25, sellaisina kuin ne ovat muutettuina säännöksillä FFFS 2009:11, 2011:54 ja 2013:2) mukaiset muutokset ja poikkeukset. RFR 2 -suosituksen mukaan emoyhtiön on noudatettava kaikkia IASB:n ja IFRS IC:n standardeja ja tulkintoja niin pitkälle kuin se on mahdollista Ruotsin kirjanpitosäännösten rajoissa ja ottaen huomioon taloudellisen raportoinnin ja verotuksen välisen sidonnaisuuden. Suosituksessa esitetään IFRS-standardien noudattamisessa tehtävät poikkeukset ja muutokset.

Tämän osavuositiedon sisältämät tiedot esitetään Ruotsissa annetun luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevan lain (1995:1559) (ÅRKL) osavuositiedon koskevien raportointivaatimusten ja Ruotsin Finanssivalvonnan kirjanpitosäännösten (FFFS 2008:25, sellaisina kuin ne ovat muutettuina säännöksillä FFFS 2009:11, 2011:54 ja 2013:2) mukaisesti. Lisätietoja annetaan osavuositiedon konserniosuudessa.

Muutokset tilinpäätösperiaatteissa ja esitystavassa

Tilinpäätösperiaatteet, laskentatavat ja esitystapa ovat olennaisilta osiltaan samat kuin vuoden 2012 vuosikertomuksessa, lukuun ottamatta myytävänä olevien omaisuuserien alla kuvattua esitystapaa.

Uusi IFRS-standardi IFRS 13 ”Käyvän arvon määrittäminen” sekä standardien IAS 32 ”Rahoitusinstrumentit: esittämistapa” ja IFRS 7 ”Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot” muutokset otettiin käyttöön vuoden 2013 ensimmäisellä neljänneksellä. Niillä ei kuitenkaan ole ollut olennaista vaikutusta tilinpäätökseen. Lisätietoja uusista ja muutetuista standardeista on konsernia koskevassa liitteessä 1.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja velat

Kuten konsernia koskevissa liitteissä 1 ja 14 mainitaan, Nordea on myynyt toimintansa Puolassa. Nordea Bank AB:n myytävänä olevat omaisuuserät olivat kolmannella neljänneksellä 897 miljoonaa euroa (edellisneljänneksellä 957 miljoonaa euroa), mutta niitä ei ole luokiteltu uudelleen taseessa.

Tuloslaskelma

	Q3	Q3	1-9	1-9	1-12
Miljoonaa euroa	2013	2012	2013	2012	2012
Liiketoiminnan tuotot					
<i>Korkotuotot</i>	533	680	1 640	2 073	2 656
<i>Korkokulut</i>	-382	-509	-1 142	-1 514	-1 932
Rahoituskate	151	171	498	559	724
<i>Palkkiotuotot</i>	256	215	915	612	853
<i>Palkkiokulut</i>	-55	-66	-183	-179	-230
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	201	149	732	433	623
Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä	36	37	77	152	189
Osingot	-	-	300	283	3 554
Muut liiketoiminnan tuotot	163	195	476	324	501
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	551	552	2 083	1 751	5 591
Liiketoiminnan kulut					
Hallintokulut:					
Henkilöstökulut	-239	-295	-737	-724	-938
Muut kulut	-237	-260	-715	-573	-842
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-26	-28	-74	-73	-105
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-502	-583	-1 526	-1 370	-1 885
Tulos ennen arvonalentumistappioita	49	-31	557	381	3 706
Arvonalentumistappiot luotoista, netto	-1	15	-56	-14	-19
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	-	-	0	0	-15
Liikevoitto	48	-16	501	367	3 672
Tilinpäätössiirrot	-	-	-	-	-103
Tuloverot	-16	-6	-58	-29	-95
Tilikauden tulos	32	-22	443	338	3 474

Nordea Bank AB (publ)

Tase

Miljoonaa euroa	30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Varat			
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	39	180	157
Valtion velkasitoumukset	6 758	5 092	4 602
Saamiset luottolaitoksilta	77 017	68 006	77 760
Luotot yleisölle	34 912	36 214	37 105
Korolliset arvopaperit	11 702	11 594	12 441
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	349	104	1 026
Osakkeet	6 131	4 742	4 377
Johdannaissopimukset	4 218	5 852	5 887
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	4	-1 157	-1 035
Tytäryhtiöosakkeet	17 666	17 659	16 727
Osakkuusyritysosakkeet	7	8	8
Aineettomat hyödykkeet	712	670	649
Aineelliset hyödykkeet	120	121	120
Laskennalliset verosaamiset	21	19	13
Versaamiset	116	41	89
Muut varat	923	1 713	1 307
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	1 128	1 272	1 140
Varat yhteensä	161 823	152 130	162 373
Velat ja oma pääoma			
Velat luottolaitoksille	19 541	19 342	19 312
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	48 272	50 263	51 552
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	60 874	48 285	57 280
Johdannaissopimukset	3 308	4 166	3 891
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	826	16	117
Verovelat	3	3	0
Muut velat	2 814	1 635	4 653
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 246	1 468	1 223
Laskennalliset verovelat	10	8	9
Varaukset	163	148	27
Eläke-etuusvastuut	177	182	224
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 049	7 131	7 856
Velat yhteensä	143 283	132 647	146 144
Verottamattomat varaukset	107	108	5
Oma pääoma			
Osakepääoma	4 050	4 050	4 050
Ylikurssirahasto	1 080	1 080	1 080
Muut rahastot	13	12	25
Kertyneet voittovarot	13 290	14 233	11 069
Oma pääoma yhteensä	18 433	19 375	16 224
Velat ja oma pääoma yhteensä	161 823	152 130	162 373
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus	3 249	4 230	4 486
Muu vakuudeksi annettu omaisuus	5 965	6 225	6 009
Vastuositoumukset	85 406	86 292	25 880
Luottolupaukset ¹	27 183	26 270	25 397

¹ Sisältää 12 461 miljoonaa euroa hyväksytyjen luottolimiittien käyttämättömiä osuuksia (31. joulukuuta 2012: 12 952 milj., 30. syyskuuta 2012: 11 851 milj.).

Liite 1 Vakavaraisuus**Omat varat**

	30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa			
Rajoituksettomat ensisijaiset omat varat	16 697	17 252	14 589
Ensisijaiset omat varat	18 673	19 244	16 602
Omat varat yhteensä	22 795	23 898	21 303

Omien varojen vähimmäisvaatimus

	30.9. 2013	30.9. 2013	31.12. 2012	31.12. 2012	30.9. 2012	30.9. 2012
Miljoonaa euroa	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset
Luottoriski¹	6 522	81 529	7 494	93 670	4 861	60 765
Perusmenetelmä (FIRB)	3 661	45 765	4 752	59 394	2 209	27 618
- josta yritys vastuut	3 307	41 335	4 404	55 051	1 813	22 664
- josta luottolaitos vastuut	137	1 710	140	1 751	173	2 162
- josta vähittäis vastuut	188	2 350	188	2 345	195	2 440
- josta muut	29	370	20	247	28	352
Standardimenetelmä	2 861	35 764	2 742	34 276	2 652	33 147
- josta vähittäis vastuut	101	1 268	106	1 327	-	-
- josta valtio vastuut	2	27	2	21	1	8
- josta muut	2 758	34 469	2 634	32 928	2 651	33 139
Markkinariski	78	972	123	1 539	93	1 160
- josta kaupankäyntivarasto, sisäinen malli	23	288	39	484	20	246
- josta kaupankäyntivarasto, standardimenetelmä	5	58	20	246	16	198
- josta muu rahoitustoiminta, standardimenetelmä	50	626	64	809	57	716
Operatiivinen riski	250	3 121	219	2 739	219	2 739
Standardimenetelmä	250	3 121	219	2 739	219	2 739
Yhteensä ennen oikaisuja	6 850	85 622	7 836	97 948	5 173	64 664
Oikaisu alarajasäännöksiin perustuen						
Pääomatarpeen lisäys alarajasäännösten mukaisesti	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	6 850	85 622	7 836	97 948	5 173	64 664

Vakavaraisuussuhde

	30.9. 2013	31.12. 2012	30.9. 2012
Ydinvakavaraisuussuhde, %	19,5	17,6	22,6
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat, %	21,8	19,6	25,7
Vakavaraisuussuhde, %	26,6	24,4	32,9

Pääomavaateen jakauma

	Keskimääräinen riskipaino (%)	Pääomavaade (miljoonaa euroa)
Vastuuryhmä, 30. syyskuuta 2013		
Yritysvastuut	58	3 307
Luottolaitos vastuut	12	137
Vähittäis vastuut (sisäisten luottoluokitusten menetelmä)	35	188
Valtio vastuut	0	2
Muut	34	2 888
Luottoriski yhteensä		6 522

¹ Luottoriskin kasvu vuoden 2012 joulukuun lopun luvuissa liittyy Nordea Bank AB:n (publ) ja Nordea Pankki Suomi Oyj:n väliseen takaukseen.

Nordea Bank AB (publ) takaa suurimman osan Nordea Pankki Suomi Oyj:n yritys vastuista, joihin liittyvän luottoriskin laskentaan käytetään sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmää. Takauksen vaikutus Nordea Bank AB:n (publ) riskipainotettuihin saamiin oli noin 34 miljardia euroa 31. joulukuuta 2012.

Lisätietoja:

- Lehdistötilaisuus, jossa on paikalla johdon edustajia, pidetään 23. lokakuuta klo 10.00 CET osoitteessa Regeringsgatan 59, Tukholma.
- Analytikoille tarkoitettu kansainvälinen puhelinkonferenssi, johon osallistuu johdon edustajia, pidetään 23. lokakuuta klo 14.30 CET.
Puhelinkonferenssiin voi osallistua soittamalla viimeistään 10 minuuttia ennen tilaisuuden alkua numeroon +44 20 3427 1903, confirmation code 9059171#. Konferenssia voi seurata reaaliajassa osoitteessa www.nordea.com. Lisäksi tilaisuudesta laaditaan editoitu versio, joka on saatavana samasta osoitteesta. Konferenssia voi seurata 1. marraskuuta saakka uudelleen numerosta +44 20 3427 0598, access code 9059171#.
- Analyttikko- ja sijoittajatilaisuus pidetään Lontoossa 24. lokakuuta klo 8.00 paikallista aikaa osoitteessa The Langham, 1c Portland Place, Regent Street, London W1B 1JA. Tilaisuuteen voi ilmoittautua lähettämällä sähköpostia Ann Nunnille, ABG Sundal Collier, osoite: ann.nunn@abgsc.com.
- Tämä tilinpäätöstiedote on saatavana Internetistä osoitteesta www.nordea.com. Internetistä on saatavana myös tähän tilinpäätöstiedotteeseen liittyvä graafinen esitys ja tietopaketti (fact book).

Yhteyshenkilöt:

Christian Clausen, konsernijohtaja	+46 8 614 7804	
Torsten Hagen Jørgensen, talousjohtaja	+46 8 614 7814	
Rodney Alfvén, sijoittajasuhteet	+46 8 614 7880	(tai +46 72 235 05 15)
Kati Tommiska, konserniviestintä	09 165 42320	

Tapahtumat

29. tammikuuta 2014 – vuoden 2013 tilinpäätös (silent period alkaa 9. tammikuuta 2014)
29. huhtikuuta 2014 – osavuositiedot vuoden 2014 ensimmäiseltä neljännekseltä (silent period alkaa 7. huhtikuuta 2014)
17. heinäkuuta 2014 – osavuositiedot vuoden 2014 toiselta neljännekseltä (silent period alkaa 7. heinäkuuta 2014)
22. lokakuuta 2014 – osavuositiedot vuoden 2014 kolmannelta neljännekseltä (silent period alkaa 7. lokakuuta 2014)

Tukholmassa 23. lokakuuta 2013

Christian Clausen
Konsernijohtaja

Tilintarkastajat eivät ole tarkastaneet tätä osavuositiedotusta.

Tämä tiedote julkaistaan myös ruotsiksi, norjaksi, tanskaksi ja englanniksi. Jos erikielisten tekstien välillä on epäkohdankäytöksiä, englanninkielinen teksti on oikea.

Nordean on julkaistava tässä tiedotteessa annetut tiedot Ruotsissa annetun rahoitusinstrumenteilla käytävää kauppaa koskevan lain (1991:980) ja/tai Ruotsissa annetun arvopaperimarkkinalain (2007:528) mukaisesti.

Tähän tiedotteeseen sisältyy tulevaisuutta koskevia lausuntoja, jotka perustuvat tiettyjä tulevia tapahtumia ja potentiaalista taloudellista kehitystä koskeviin johdon tämänhetkisiin näkemyksiin. Vaikka Nordea uskoo, että tällaisissa tulevaisuutta koskevissa lausunnoissa ilmaistut odotukset ovat kohtuudella todennäköisiä, niiden toteutumisesta ei voida olla varmoja. Tulokset saattavat siten monesta eri syystä olla huomattavasti erilaisia kuin mitä tulevaisuutta koskevissa lausunnoissa odotetaan. Olennaisia seikkoja, jotka saattavat aiheuttaa tällaisia eroavaisuuksia Nordean kehityksessä, ovat muun muassa (i) makrotalouden kehitys, (ii) kilpailutilanteen muutos, (iii) säännösten muutos ja viranomaisten muut toimet sekä (iv) korkotason ja valuuttakurssien muutos. Tämä ei tarkoita, että Nordea aikoo muuttaa tulevaisuutta koskevia lausuntojaan muutoin kuin lain ja pörssisäännösten vaatimalla tavalla, jos olosuhteet muuttuvat siten, että muutokset ovat tarpeen.

Nordea Bank AB (publ)
Smålandsgatan 17
SE-105 71 Stockholm
www.nordea.com/ir
Puh. +46 8 614 7800
Rekisterinumero 516406-0120